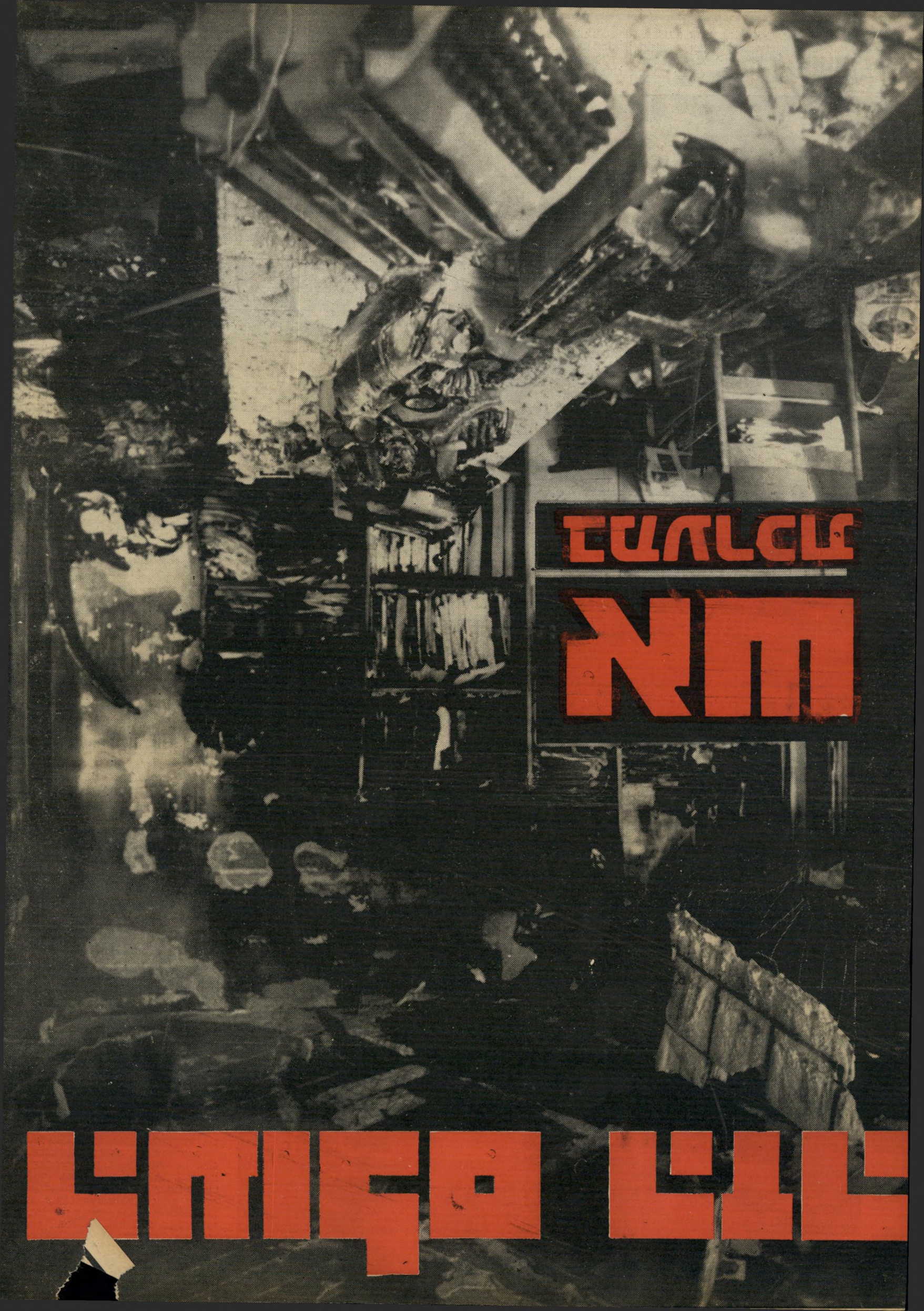

ארכיון

ממלכה

לכל ספרייה

את מקום האש, כבר הוזעקו למקום מכור ניות כבאים נוספות. יללות צופרי מכור ניות הכבאים, שדהרו מכל פינות העיר למקום, העירו ודאי משנתם רבבות אור רחים רדומים. אבל מיבצע הכיבוי ומניעת התפשטות הדליקה, בראשו עמד מפקד כבאי תל-אביב, דפק ביעילות מירבית. למעלה משלוש שעות עמלו הכבאים כדי לכבות את האש ולמנוע את התפשטותה. הצלחתם היתה מליאה. עבורנו, אנשי מערכת העולם הזה, היתה זו נחמה פורתא.

מה שלא הצליחו הכבאים להציל, היו משרדי מערכת העולם הזה, בהם פרצה הדליקה. האש, מי הכיבוי וגרוני הכבאים הותירו אחריהם את משרדי המערכת כעי חרבות עשן ומפוייח.

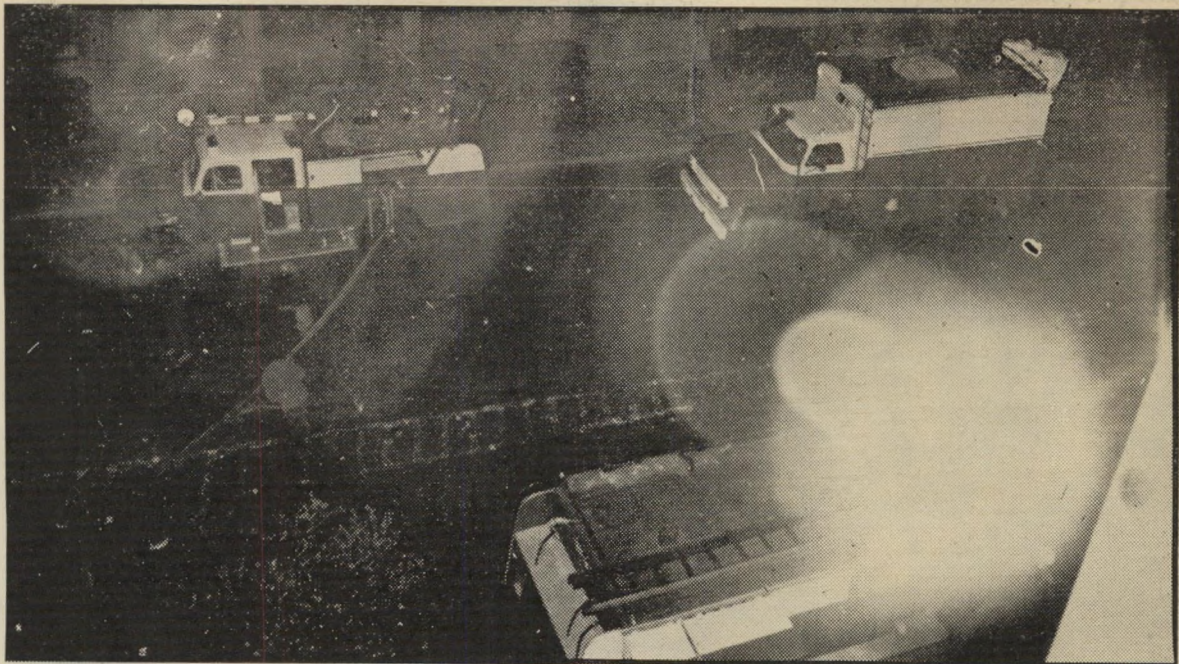
מכונות הכתיבה

הפכו לפסלים

במשך שעותיים כמעט השתוללה האש במשרדי המערכת, ואיש מחברי המערכת לא ידע על כך. שוטרי ניידת משטרה שהגיעה למקום בעקבות הכבאים, ניסו לשווא, במשך שעה ארוכה, לאתר את העורכים ללא הצלחה.

קרוב לשעה שלוש בלילה צילצל הטלפון בביתו של כתב ידיעות אחרונות אריה אבנרי. "מדברים כאן מהמטרה", הוריעו לאבנרי הרדום למחצה, "אנחנו מצטערים להודיע לך שבמערכת שלך פרצה דליי קת". אבנרי, שסבר כי משהו מנסה למי

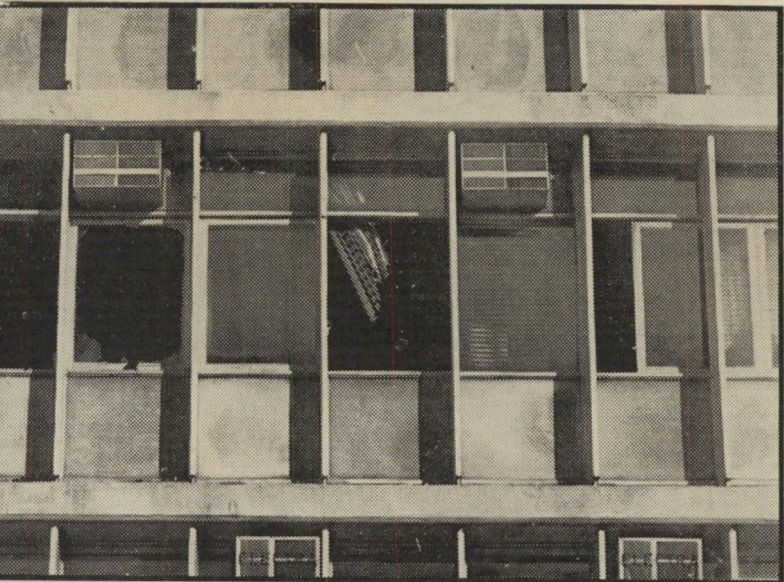

הדליקה במערכת, "העולם הזה". אלומת האור מצד ימין היא זרקור אחת המכונות המכוון לעבר משרדי המערכת, באמצעותו האירו הכבאים את שטח הדליקה כדי להקל על פעולות הכיבוי. מכונות הכיבוי הצליחו להגיע במהירות מסחררת למקום השריפה.

פעולת הכיבוי תמונה זו צולמה מתוך חלון מנופץ מחדרי המערכת השרוף, כשמכבי האש עדיין עסקו בפעולות הכיבוי. בתמונה נראות שלוש מכונות מתוך צי מכונות הכיבוי שהוזעקו לכבות את

מנחם אטיאס, ישראל טרי, דני ספרדי ואהרון ימיני, הם ארבעה חיילים צעירים המשרתים באחת מיחידות השריון בסיני. אבל ביום חמישי האחרון, בחצות הלילה, הם היו עסוקים במיבצע צבאי בלב תל-אביב דווקא. הרכב הצבאי של אחד ממפקדי יחידתם התקלקל והארי בעה עמלו במשך הלילה מיספר שעות כדי לגסות לתקן את הרכב, שנתקע ברחוב

קרליבך בתל-אביב, ולחלצו. שהייתם המקרית של הארבעה בשעה זו של הלילה ברחוב חשוך וריק מאדם, הנמצי באיזור מסחרי שומם בשעות הלילה, עצרה בעודה באיבה דליקה שאימה להיות אחת הדליקות הגדולות שידעה תל-אביב איפעם. תוך שהיו רכונים על גבי הרכב הצבאי, עלה באפם של ארבעת החיילים ריח של

חלונות מנופצים ומפוייחים, תריסים שבורים, כך נראו משרדי המערכת מבחוץ בבוקר שאחרי הדליקה. בצהרי יום שישי היה צורך להזעיק את הכבאים שוב, אחרי שמוקדי אש חבויים בתיקרות התלקחו מחדש ואיימו לגרום שוב לדליקה.

תוח אותו, השיב: "זה עצוב מאוד, אבל מה אתם רוצים ממני, תודיעו לבעל העי תחן". "האם לא אתה בעל העיתון?" תמה השוטר מעברו השני של הקו. "לא, זה נוח מווס!" הסביר אבנרי, כאן הבין גם השוטר שחלה איי-הבנה: "ממתי נוח מווס הוא בעל העולם הזה?" אריה אבנרי תפס שהחליפתו בשעות באורי אבנרי, מסר ל שוטרים את מיספר הטלפון של עורך העולם הזה, שאינו מופיע בספר הטלפונים. בינתיים הצליחו שוטרים אחרים לאתר את עורך-דין אמנון זכרונ, פרקליט העי תון. זכרונ הוזעק את חברי המערכת. כאשר הגענו למקום כבר סיימו הכבאים את מלאכתם. חדר המדרגות של הבניין ומה שהיו משרדי המערכת, היו מוצפים במים. לאור זרקורי מכונות הכבאים יכולי נו להבחין במבט אחד בתמונת ההרס: קירות אכולי אש, תיקרות מתמוטטות, מער כות ריהוט שהפכו אודים מפוייחים, ארוי גות ספרים ומיסמכים שהיו לרמץ, ומכור גות כתיבה שהותרו באש והפכו לפסלי מתכת סוריאליסטים.

המראה היה גורא. אבל אוטומאטית נשא נז ענינו לכיוון אחד, לראות מה עלה בגורל האוצר היחיד שהיה במערכת. כמו אם שבשעת אסון תרה ומחפשת אחר בנה כדי להצילו, כך חיפשנו מייד אחר הדבר היחיד שהיה בעל ערך רגשי ומשמעוטי לגבינו: ארכיון הנגטיבים. לא היה צורך לתהות הרבה כדי לגלות מה עלה בגורלו. עשרות הקוסטאות בהם היו מסודרים וממויינים מאות אלפי סרטי

החדרים השרופים

עשן, הם הרימו את ראשיהם ואחד מהם הבחין בעננים סמיכים של עשן הפורצים מחלון בקומה השלישית של אחד הבנייני נים הסמוכים. הארבעה, שהיו זרים במקום, נטשו מייד את עבודתם, החלו לחפש דרך להזעיק את מכביהאש. האזור היה חשוך כולו. רק מחלון אחת החנויות בסביבה בקע אור. החיילים התדפקו על דלת החנות. היתה זו מסעדתו של "מלך הפלאפל" צבי דחבש. פועלי המסעדה, הלנים בדרך כלל במקום, היו עדיין ערים. הם איפי שרו לחיילים להשתמש במכשיר הטלפון במקום. השעה היתה או מיספר דקות אחי רי אחת בלילה.

מכביהאש הגיעו למקום תוך דקות ספורי רות. אז כבר בקעו להבות ממספר חדריים בקומה השלישית של בית המשרדים ברחוב קרליבך 12. המערכת המצב של הכבאים הראשונים שהגיעו למקום היתה מהירה. עוד לפני שידעו היכן פרצה הדליקה ומה היקפה, היה ברור להם שאם תתפשט, היא עומדת לסכן לא רק בניין אחד, אלא גוש בניינים גדול. זהו גוש בנייני המשרדים והעסקים שצורתו כעין ח', המשתרע בפי נת הרחובות החשמונאים, קרליבך והארי בעה. קירות כל הבניינים בגוש נוגעים זה בזה. המחיצות הפנימיות בבניינים דקות. התיקרות חלולות ומכילות חומרים דליקים. אם תתפשט האש צפויה כאן דליקה שי השריפה הגדולה בבית ציים בשעתו, תיראה לישית כמדורת ל"ג בעומר. וכך, כשראשוני הכבאים מנסים לאתר

לאחרת היום עובדי אורח ברחוב קרליבך נושאים עיניהם לעבר משרדי מערכת "העולם הזה" ביום שאחרי הדליקה. החלונות החיצוניים של המשרדים שבערו נראים מוקפים בעיגול. ניתן להבחין בתמונה בתי בור שבין בניין המערכת לבניינים הסמוכים להם נשקפה סכנה לוא היתה הדליקה מתפשטת.

הארכיון זה מה שנותר מאר"כיון הנגטיבים של מערכת "העולם הזה". חבר מערכת מחזיק בידיו שרידים של פילמים בתוך מעטפות המיון, בעוד על הארץ מתגוללים מאות אלפי נגטיבים שהושמדו בדליקה או בכיבוי.

צילום מפותחים, התגוללו ריקות על הארץ. סרטי הצילום עצמם היו למאכלת אש או שהפכו לעיסה דביקה בתערובת של פיה, טיט ומים.

אוצר של מחשבה, עבודה ואהבה

לשה להסביר למוי שלא חי עם מערכת העולם הזה, מה פירוש אר"כיון הנגטיבים לגבינו. זהו אוצר שאין כל אפשרות להעריכו במונחים כספיים. זהו אוסף כל התמונות שצולמו בידי עשרות

טביעות אצבעות

חוקר המשטרה מחפש אחרי סימני טביעות אצבעות אפשריים, שאולי הותירו המציתים אחריהם בעת שהשתוללו במשרדי המערכת לפני ההצתה וחיששו אחר הארכיון.

מהתיקרה שהחלה לבעור אף היא. פעולת הכבאים המהירה הצליחה למנוע את התפשטות הדליקה. אפילו בחדר זה ניצלו השולחן וחלק מהארונות מדליקה. לוא היתה הדליקה מתפתת, היא היתה מסכנת גוש שלם של בנייני משרדים.

מות בחמישה מוקדים שונים. אל תוך עריי מות אלה נזרקו גם מיסמכים, אלבומי תמונות, מכוונות כתיבה ודלתות שנעקרו ממקומם. כל אלה הפכו למדורות. שניים משמונת חדרי המערכת נשרפו כליל. חדרים אחרים נפגעו בצורה חמורה פחות. חדרים אחרים, כמו משרדי הנהלת העולם הזה, מעבדת הצילום וחדר הישיבות, ניצלו לגמרי.

גל של אהדה והזדהות

רצינו להתחיל מייד במלאכת השיקום וההצלה, אלא שלא ניתן היה לעשות זאת עד שתחל ותסתיים חקירת המשטרה. למעשה לא היו משרדי המערכת קיימים עוד, אבל לא יכולנו לעזוב את המקום. החל מהשעות המוקדמות של הבוקר,

ידעו גם האנשים שהציתו את הדליקה במשרדי המערכת. הם לא באו לשרוף את המערכת. הם פרצו למשרדים כדי לחסל את ארכיון הנגטיבים. לא היה צורך להיות כבאי מומחה או חוקר משטרה כדי לגלות מייד כי האש שאחזה במשרדי המערכת היתה תוצאה של הדרך היעילה ביותר לפגוע בהעולם הזה. הצתה זדונית ומכוונת. דלת הכניסה הראשית למשרדים נפרצה. מרהיטים שהפכו לפתחים נדף עדיין ריח הנפט שנשפך עליהם. אבל המציתים לא התכוונו רק להבעיר את המערכת. לפני שהדליקו את האש, הם עשו עבודה יסודית שלפי הערכה היתה צריכה להימשך קרוב לשעה. הם ניגשו ישר לאותם ארונות במשרדי המערכת, שהיו מפורזים בכמה חדרים, ושהכילו את ארגוני ארכיון הנגטיבים. הנגטיבים, שכל אחד מהם היו נתון בשקית מיוחדת, הושלכו מתוך הקופסאות לעריי

חרבן והרס אחד מזדורי המערכת שהיו למאכלת אש. מכוונות כתיבה שהושלכו לתוך המדורות התעונו לגמרי. ארונות הספרים והמיסמכים עלו באש. שולחן העבודה של העורך כוסה כולו בטיח שנשר

הצלמים, בהם מטובי הצלמים בארץ, שעבדו במערכת העולם הזה כ-21 השנים האחרונות. ארכיון זה, שייחכן שהוא יחיד מסוגו בארץ, הכיל כחצי מיליון נגטיבים. הוא היווה למעשה היסטוריה מצולמת של מאורעות מדינת ישראל כמעט מאז הקמתה. לגבי שבועות חדשות מצולם. כמו העולם הזה, היה ארכיון זה מכשיר עבודה יסודי וחיוני. כל רכוש אחר שהיה במערכת הוא בר תחליף, מלבד ארכיון הנגטיבים. בבניית הארכיון השקענו במשך שנים המון מחשבה, עבודה ואהבה. בחרנו שיטה מתאימה לשימור הפילמים. מיספרנו ורשמנו כל תמונה שצולמה אי פעם על ידי צלמי העולם הזה. בצורה זו ניתן היה תוך שניות ספורות לאתר כל תמונה מבוקשת.

רק מי שעוסק יום ביום בעבודת הכנת השבועון יכול להבין ולהעריך מה רבה מידת חשיבותו של ארכיון זה לעיתון. זאת

יהיה בפנים — אלה מעידים שהמדובר בקבוצה של פושעים. אלה היו יכולים להיות פושעים שביצעו את הפשע על דעתם עצמם מתוך מניין עים שלהם, או פושעים שכירים, מקצור ענים שנשלחו לבצע מלאכתם של אחרים. אולם מהרגע הראשון של החקירה היה ברור כי מי שביצע את הפשע היה מצויין במידע פנימי מירבי על הסידורים הפנימיים הנהוגים במערכת, על מיקום החור מר הארכיון, על סדרי העבודה ועל חלוקת החדרים. מידע זה יכול היה להגיע לידי הפושעים או במלאכת עיקוב ממור שכת, או על ידי שתילת אדם בתוך ה' מערכת במקום תקופה ארוכה. אפשרות אחרת היא שהפושעים ניוונו במידע של אנשים שהיו מצויים במתרחש בין כתלי המערכת עד לפני כשנה.

כי במשך השנה האחרונה נערכו כמה שינויים פנימיים שהפושעים לא היו מודעים להם כנראה.

אלימות

כשיטה פוליטית

כ אשר החלה חקירת המישטרה, אספו החוקרים באופן שיגרתי כל מידע אפשרי על אנשים שאיימו לאחורונה לפגוע במערכת או באנשיה. רובם של אנשים אלה נחקרו. אולם האפשרות שה' פשע בוצע כמעשה נקמות ע"י אדם פרי טי שנפגע בצורה זו או אחרת מפירסומי העולם הזה, כימעט ואינה באה בחשבון. אין ספק כי ההצתה תוכננה ביסודיות ובקור-רוח. תוך ידיעת נקודות התורפה של עבודת המערכת, הפירסומים שהופיעו השבוע בעיתונות, שניסו לעורר את הרור (המשך בעמוד 14)

דבר ומעריב, גינו בחריפות את מבצעי הפשע במשרדי המערכת — תופעה שלא היתה קיימת בנסיונות התקיפה הקודמים על העולם הזה לפני 15 שנים. לכל אלה, שביטאו את הזדהותם וצערם בצנעה או בפומבי, שלוחה בואת תודתנו. מייד כשהתברר כי הדליקה במשרד המערכת היתה תוצאה של הצתה, הרכיבה משטרת מחוז תל-אביב צוות חוקי רים מיוחד, עליו הוטל לחקור את נסרי בות ההצתה ולגלות את המציתים האלי-מוניים, שלא הותירו אחריהם כל סימן. בהיעדר סימני ויהיו או עקבות אחרים, יהיה המיבצע שהוטל על חוקרי המשטרה קשה במיוחד. בשלב זה, כי שהחקירה עדיין בעיצומה, וכל סברה היא בגדר חשד בלבד, לא רצוי להרחיב את הדיבור על כך. אולם ניתן לגבש כמה אפשרויות לגבי זהותם של המציתים.

על פי צורת הביצוע של הפשע, ניתן להסיק כמעט בוודאות, כי ההצתה בוצעה בידי פושעים מקצועיים ולא בידי חובבים. הפריצה למשרדי המערכת, שהייתה הממור שכת בחדרים, החיפושים בתיקים ובארון נות, ריכוז החומר שנועד להשמדה ואחר כך ההצתה המתוכננת בחמישה מוקדים שונים — כל אלה מעידים על כך שהפשע בוצע בידי אנשים קריירות, מנוסים ובקרי-אים בפשעים מסוג זה.

חובבים, המנסים לנקום או למחות באמ-צעות מעשי הצתה, אינם מסתכנים בדרך כלל בפעולה מסוג זו. הם יכולים להשליך מטלית בוערת או לשפוך פח נפט על דלת חיצונית ולהצית, וממהרים להסתלק.

אפשר גם להניח, במידה רבה של סביר-רות, שהפשע בוצע על ידי יותר מאדם אחד. המלאכה הפיזית שהיתה קשורה ב-מלאכת ההשמדה, הצורך להציב שמירה מפני אפשרות של הפתעה בשעה שהמצית

חקירת המישטרה

אחד השוטרים שהגיעו למשרדי המערכת כדי לחקור בנסיבות הדליקה בודק את ערימת ה' תמונות והנטיבים שנאספו על ידי המציתים מהארכיון ומתיבות הארכיון, נערמו למדורה אחת במסדרון משרדי המערכת. רק שרידים מעטים מארכיון התמונות נותרו לפליטה.

אחרי ששידורי ישראל הודיעו על דבר הדליקה במשרדי המערכת במהדורת החד-שות הראשונה של יום שישי בבוקר, חזי' נו בתופעה מוזרה, האופיינית לעולם הזה, לה היינו עדים תמיד בעיתות צרה. מוקדם בבוקר החלה מעין עליה לרגל שלא נסתיימה עד היום. קוראים מושי-בעים של העיתון מיהרו למקום בדרכם לעבודה כדי להיווכח באמיתות הידיעה, להביע את צערם ולהציע את עזרתם. ידי-דים ועיתונאים של עיתונים אחרים, באו או התקשרו כדי להביע את הזדעזעותם מעצם ביצוע הפשע. עובדים לשעבר של העיתון, צלמים חופשיים ואנשי ציבור שתקצור היריעה מלנקוב בשמות כולם, הצי-עו את סיועם כדי שנוכל להמשיך ולהי-ציא את העיתון.

אפילו אנשים, שמעולם לא היינו מגי-דירים אותם כידידי העולם הזה, בתוכם כאלה שאינם מסתירים את איבתם לדרור של העולם הזה, הביעו בגלוי את הזדהו-תם, ולוא רק מתוך שראו בהצתה הנפ-שעת פגיעה חסרת תקדים בחיפוש העי-תונות.

עבודה

של מקצוענים

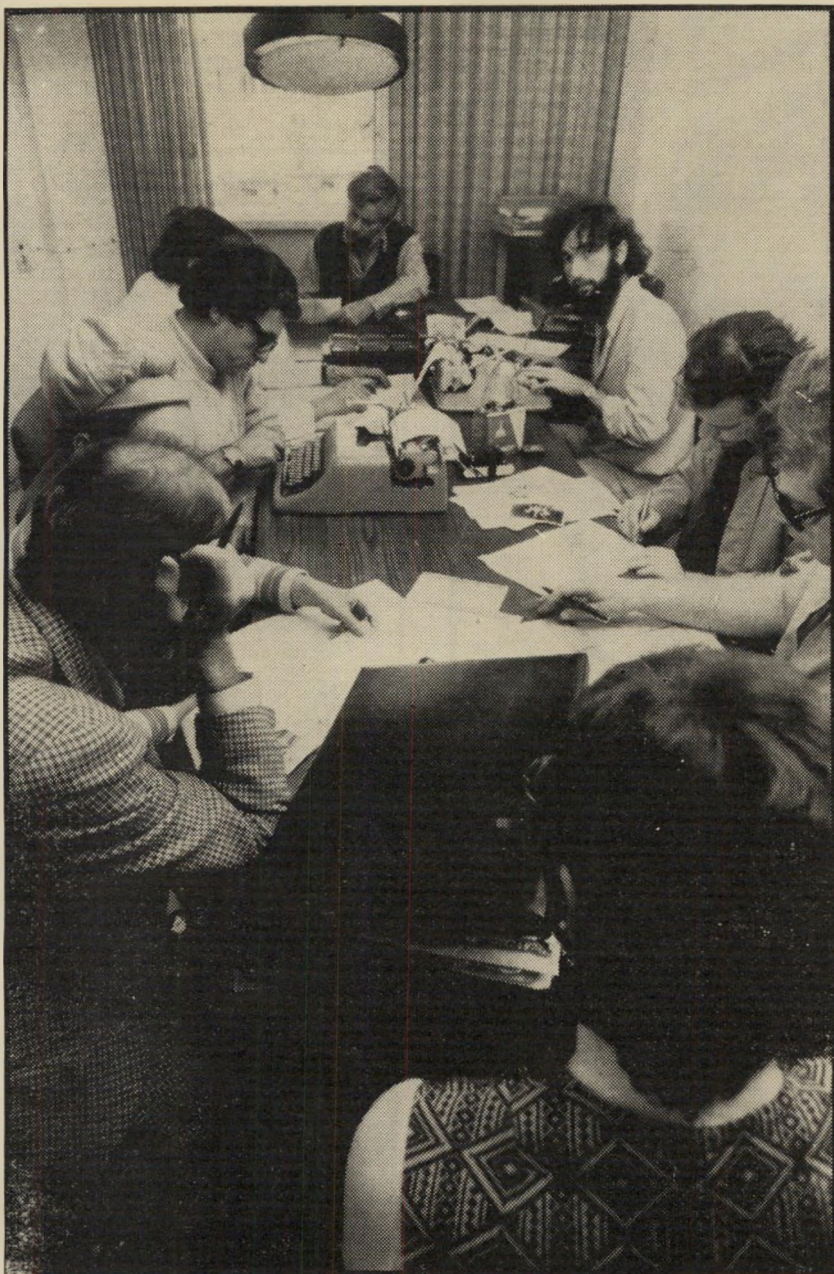

ל א חסרו כמובן גם גילויים של שימחה לאיד וסיפוק של הנאה, אותם קלטנו מאחורי גבינו, במיוחד מצד כמה עיתונאים של עיתונים אחרים, שהם נואלים מדי מכדי להבין כי הם עלולים להיות הקור-בנות הבאים של אלימות מעין זו שפגעה בנו. אבל, לשמחתנו, היו אלה גילויים בודדים. מעולם לא זכה העולם הזה לגל כה רחב של אהדה ותודהות כמו זה שנת-קלנו בו השבוע. אפילו מאמרי המערכת בעיתונים החשובים של המדינה, הארץ,

גוילים שרופים

מזכירת המע-כת מנסה לחפש אחרי שרידי מיסמכים ו' תעודות בארון הספרים המרכזי של המע-רכת. מאות ספרים ועיתונים יקרי מצי-אות עלו באש בארון זה, שהוצת במתכוון.

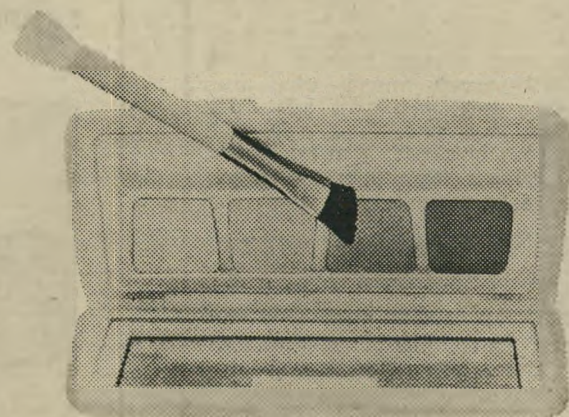
חזרה לחלוציות

למחרת ליל השריפה כבר חודשה העבודה במע-רכת. אנשי המערכת הצטופפו סביב השולחן ה' יחיד שנותר נקי ושלם בחדר העורך הוצאת העיתון תיפגע מנסיון החבלה במערכת. העיתון. איש לא העלה בדעתו כי הוצאת העיתון תיפגע מנסיון החבלה במערכת.

הלנה רובינשטיין מציעה לך "יופי בעיניים גדולות" איפור צללית בארבעה בני גוון תואמים

"יופי בעיניים גדולות":
בכחול, ירוק, סגול
וענבר – קומץ רך של
צלליות לעיניים.
ארבעה גוונים שונים
של צבע אחד
מרוכזים יחד בקופסה
אלגנטית ונוחה לשימוש.
גוון ראשון – לתיחום העפעף,
גוון שני – לעיצוב.
גוון שלישי – להדגשת
קשת הגבה,
גוון רביעי – מוכסף,
להארת המבט.
העלי את כל ארבעת
הגוונים ומזגי אותם
לפי בחירתך ולפי אופנת
האיפור "גוון על גוון".
איפור "עיניים גדולות"
מועלה בקלות
במכחול דו צדדי
עמיד להפליא ומעניק
לך עיניים גדולות,
מופתעות, תמימות
ורומנטיות.
זהו צו האופנה החדש
ביותר והמקסים ביותר.
"יופי בעיניים גדולות"
יעניק לך
Eye Shadow Kit
כדי שעיניך
תהיינה היפות ביותר,
תמיד.

Illumination Eye Make-up. Helena Rubinstein

יעוץ קוסמטי ניתן חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין, שד' קק"ל, 94, תל-אביב, בימים ב' ו-ד' בשבוע בין השעות 3.30–6.00 אחה"צ.

תמרורים

מונה. למנכ"ל מפעלי תובלה, במקור מו של אברהם אלתרמן, חיים פוקר (43), בוגר הטכניון בחיפה, החל עובד ב-1953 במפעלי ים-המלח, היה אחראי על כל עבודות החשמל במפעלי סדום, למד ב-1968 מינהל עסקים ומונה ב-1969 למנהל המפעלים בסדום.

מצפים לתינוק. בעוד שישה חודשים, קתרין דנאב ואהובה מרצ'לו מסטרויאני הנשוי לפלורה מסטרויאני, לקתרין בן בגיל שמונה מרווה ואדים, שגם איתו לא היתה נשואה, למרות שרצה לשאתה בזמנו.

מנהלים רומן. השחקנית כריכה סטרייסנר וזמר הפופ גראהם נאש מלהקת הצמרת קרוסבי, סטיס, נאש ויאנג, אותו פגשה תוך כדי השתתפותה בסרט מה חדש, דוק?

נחוג. בחיק הבעל הפרדסן דני צירי לין שהעניק לה כמתנה מכונת פרסית.

ליאורה חכמי

יום-הולדתה ה-26 של הרקדנית-כוריי אוגרפית ליאורה חכמי.

נחוג. ברומא, בחברת רעייתו לין טיילור, יום-הולדתו ה-49 של ריצ'ארד ברטון.

נבחר. בניוירוק, עלידי אירגון המפיקים האמריקאים, למפיק השנה, סאם שפיגל הנחשב לאחד המפיקים המצליחים ביותר בשנים האחרונות כשבין סרטי המפורסמים לורנס איש ערב והגשר על הנחר קוואי.

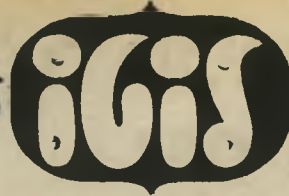
זכתה. בבית-משפט לונדוני, בתשי"לום סיצויים בסך עשרת אלפים לירות מדי רדיו לוקסמבורג ומשכועון צרפתי, זמרת האופרה מריה קאלאס, התביעה הוגשה אחרי שהרדיו והשבועון פירסמו כי מריה ניסתה להתאבד אחרי שנודע לה שאוגוסט נשא לאשה את ז'קלין קנדי.

נפטרה. בגיל 56, חבר הנהלת מחלקת האירגון של הוועד הפועל של ההסתדרות, יעקב גלר. יליד גליציה, עלה לארץ ב-1937, היה אחיו של ראש עיריית כפר-סבא זאב גלר.

נפטרה. בבית-החולים תל-השומר, ב-גיל 66, מי שהיה מראשוני בוגיה של נתניה וראש עירייתה לשעבר, משה שקד. יליד פולין, עלה לארץ ב-1925 ועבד כקודח בארות בפתח-תקוה. ב-1928 הגיע לנתניה והיה במשך שנים חבר מועצת העירייה וכיהן תקופה מסוימת כראש עירייה מטעם הליברלים העצמאיים.

נפטרה. מהתקף-לב, בגיל 84, הראשון מבין יהודי קווקו שהגיע לארץ-ישראל כדי להכשיר את הקרקע לבואם של יהודי קווקו אחרים, שמואל סמואלוב, שעלה לארץ בחנוכה 1920. השתתף במלחמת העולם הראשונה, נפצע פעמיים ביחיות וזכה לאות הצטיינות גבוה מהצאר ניקולאי.

נפטרה. בגיל 85, מי שהיתה אשתו הראשונה של קלרק גיבל, ג'וזפין דילון, שהיתה עת פגש אותה גיבל, שחקנית ומורה ידועה למישחק, התאהב בה ונשאה לאשה, למרות שהיתה בוגרת ממנו ב-10 שנים.

פרס ראשון ב"לוטו"
מצטבר עד

250,000

יום שני המועד האחרון
למסירת טופסי ה"לוטו"

שערך זקוק לטוב ביותר

בכל מזג אויר ובכל עונות השנה החזירי לו את הברק והגמישות בעזרת SUAVE השמפו החדש של הלן קרטיס, נסי ותוכחי לבחירתך 4 סוגי SUAVE השמפו המעולה המיוצר לפי נוסחה אמריקאית:

SUAVE-Egg Shampoo
לשער שמן

SUAVE-Lanolin Shampoo
להחזרת ברק משי לשערך

SUAVE-Herbal Shampoo
להבראת השער ועור הראש

SUAVE-Conditioning Shampoo
שמפו שהוא גם מעצב שער

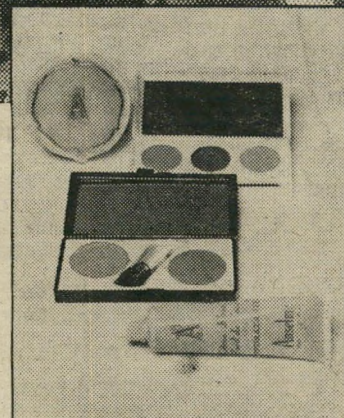
Helene Curtis
PARIS, LONDON, NEW YORK

בחזרה לרומנטיקה

Anselme
adas
המראה הרומנטי

האם תרדי בתחנה זו?
הדס — המראה הרומנטי בתכשירי האיפור והטפוח החדשים של אנסלם. קשת עשירה של גווני איפור רכים. מרשימים ביופיים. תכשירי טפוח מעודנים. נעימים לעורך. עשירים באיכותם. פניך — מבע חמימות ורוך בגווני המלטפים של קרם פורדה-טיו, פודרת אבן וסומק לחיים הדס. צלליות הדס — מסגרת ברק ויופי זוהר לעינייך. נסי פעם את החזרה לרומנטיקה עם הדס ; זה אולי המראה שכה חסר לך.

פרסום צימט • hbm • צילום מיקי קורן

כחוק להכנת עובדים סוציאליים לטיפול באורחים בצורה הומנית. לאחר שיגמרו לאשרר את כל החוקים הללו, תוכל ישראל לעמוד בגאוה עם המדינות הנ"ל בשורה אחת ולא לצידן, כפי שמקובל עד היום.

מרדכי זחר, אשדוד

התיישבות

מחודשת

מדוע שולל אורי אבנרי את זכותם של יהודים להקים ישוב קבע בחברון, ונגוש עציון, בכפר דרום או לבנות מחדש את הרובע היהודי בירושלים, כאשר אין זה אלא חידוש הישוב שהיה קיים והוספק בכוח הזרוע?

רב ליכנה, רמת-גן
● בתנאי שאותו כלל חל על ערבים שנאלצו לנטוש את בתיהם בעקבות מעשי אלימות.

דו"ח

אובייקטיבי

"העולם הזה" 1783, "חושך בלור" עקיבא, על הנעשה בארץ-עקבא. הדו"ח שמסר הכתב על ארץ-עקבא

זכויות

הארץ

רבותי, כל הזמן אתם משיצים את ממשלת-ישראל כי הן תמיד מוצאות את עצמן לצד מדינות ריאקציוניות כגון ספרד, פורטוגל, דרום-אפריקה ועוד. ובכן, כנראה שממשלת-ישראל החליטה לשים קץ אחת ולתמיד למצב בלתי נסבל זה, והיא עושה זאת בצורה הדרגתית אך בעקביות על-ידי קבלת חוקים בצורה "דמוקרטית" בהחלט.

(א) 1965 — חוק סתימת הפה — הידוע כחוק לשון הרע.

(ב) 1969 — חוק האריסות — הידוע כחוק המושבים.

(ג) 1971 — חוק העבדות — הידוע כחוק לאיסור שביחות.

(ד) 1972 — חוק מחנות הריכוז — הידוע כחוק לחינוך פועלים.

(ה) 1974 — חוק כיתות הירי — הידוע כחוק המושבים.

זוהר

דו"ח כחוק המושבים.

תנועת השלום וצה"ל

הדרגים. קיימת בו אווירה בלתי פור-מאלית, ויש בו מידה רבה מאוד של שכל ישר ביחסי אדם וחברו.

כל זה לא היה אפשרי לו לא היו מפקדיו במילואים ובקבע ברובם ה"מכריע", בראש ובראשונה אזרחים דמוקרטיים לובשי מדים, חופשיים מ"מחשבה דוגמאטית והתנשאות הנובעת מחשיבות תפקידם.

בצה"ל הולכים אחרי המפקדים לא רק בגלל הקריאה "אחרי", כי אם מתוך ידיעה שהמפקד הוא איש ישר, צנוע ונקי כפיים.

פגיעה במרקם החברתי של צה"ל, ואבדן האמון בעליונותם המוסרית של מפקדים, עלולים להנחית על הצבא מכה אנושה. וכך ייגזל ממנו אחד ה"מרכיבים המרכזיים של כוחו כגוף קר-בי תכליתי.

לכן לא רלוונטית היא השאלה האם הדביקה סילבי קשת ל"גנדי" מעשים "טובים" שנעשו על-ידי אחרים. רלוונטית היא השאלה אם מעשים אלה אמנם נעשו, על-ידי מי, ובאיזה היקף נעשו. לא רלוונטית היא השאלה האם יכול "גנדי" להתגונן בפני השמצות, או שהוא זקוק לאלי תבור להוכחת נקינת כפיו. לא רלוונטית היא הביקורת שהטיח העולם הזה בצה"ל בפרשיות העבר, קובעת עמדתו כיום.

האם המין אלוף בצה"ל בדרגים לחזות במידה? האם ניצלו אלופים שרותי חיילים במסיבות פרטיות? האם יש להחזיק אריות במצודת כפיר, מעשה אימפרטור, או שיש לי תרומם אותם בצנעה לגן-החיות ה"תנ"כי?

אלה ודומות להן הן השאלות שיש לשאול.

צה"ל הוא צבא פתוח. הנעשה בו ידוע למספר עצום של אנשים. קשה לשמור סוד במדינה שכולה צבא. גל השמועות על השחיתות וקלקול המידות בצבא גואה, ויש לשים לך קץ. אם הדברים נכונים, יש להסיק כלפי האחרים את מלוא המסקנות. אם זו עליה, יש להעמיד לדן את המעליי-לם.

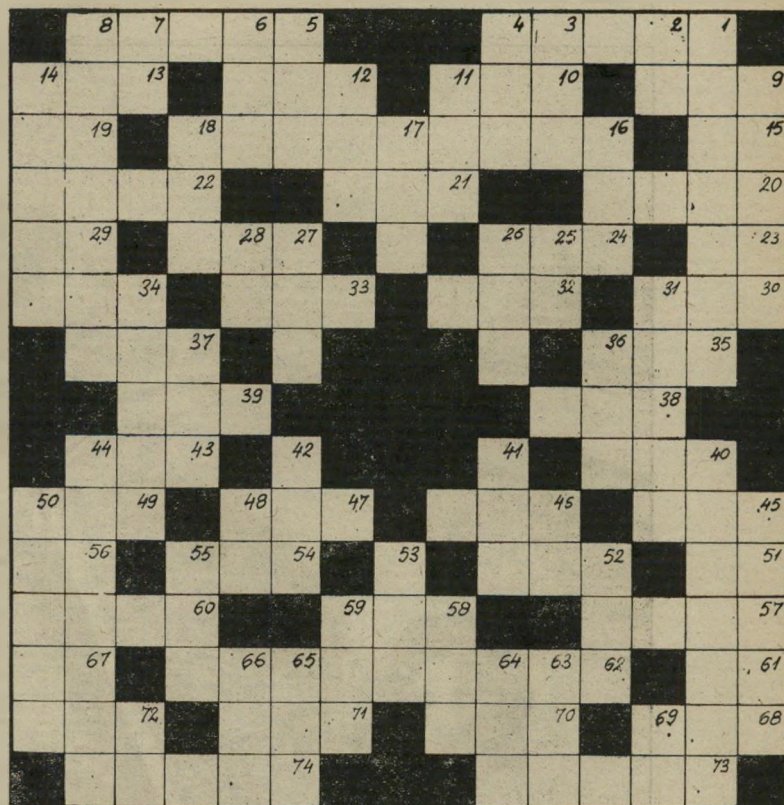
המצב הנוכחי מחייב נקיטת עמדה במישור הצבאי והממלכתי העליון. יש להקים ועדת חקירה, מורכבת מאנשי ביטחון בכירים שעובד את הצבא, ל"בירור כל השמועות והפרסומים.

מרץ עופר, רמת-גן

עופר

מעולם לא ראיתי ניגוד כל שהוא בין שרות צבאי, לבין מאבק לשלום. היה ברור לי תמיד שיש לעשות את המלאכה "חזק, מהר ובאופן אלגנטי", כדי להתפנות בהקדם למאבק הציבורי למען השלום, שימנע את הצורך לשוב ולעשות את אותה מלאכה מחדש.

תמיד תהיתי מה הוא סוד כוחו של הצבא הזה, שאת מדוי לבשתי, צה"ל היו אחד הצבאות המודרניים, היעילים, והחדשניים. זה הוא גוף בלתי-תייגרתי, שאין דומה לו בארץ אחרת. נוסף על היותו מכשיר לחימה, הוא מהווה גם מיסגרת חברתית שאנשיה קשורים זה בזה ובהו כוחו. מחוץ לשטות העבודה, קיימים בו יחסי קיר-בה וחברות בין חיילים ומפקדים בכל

את פיתרון התשבץ יש לשלוח ל: ד. 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה: "תשבץ 1787". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן: (1) פרעה; (5) בושם עתיק; (9) גזל; (10) מהר; (12) מין מאפה; (13) מוסד בינלאומי; (15) נישא; (16) מדינה במזרח הרחוק; (19) עמוד מים; (20) תרבות עתיקה; (21) יוון הקדומה; (22) פרוז; (23) רחמנה ליצלו (רת); (24) מין בד; (27) אבי הנביאים; (29) שאינו קשה; (30) פרי; (32) מצוקה, מסה; (33) עיר במרכז הארץ; (34) ישימון; (35) תמורתו הציע ריצרר השלישי מלכות; (37) סעודה, משתה; (38) שרת; (39) דורר; (40) שליח; (43) בן סוס; (45) המאור הגדול; (46) נוד; (47) מידת מרחק; (49) מדינה ערבית; (51) איש דת; (52) פלצור; (54) פסק; (56) מתגורר; (57) מחזה מאת לורקה; (58) משא; (60) גדולה, יקר; (61) שאינו כבד; (62) מלכת מצרים בימי יוליוס קיסר; (67) רחמנה ליצלו (רת); (68) ראש ממשלה אירופי; (70) תמרוק פרסי לשיער; (71) קופסא; (72) מעביר; (73) חדל אישים; (74) ניצה בצמח.

חשבץ 1787

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק יש למצוא איו סיפרה מייצג כל סמל של ריבוע.

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \triangle & \triangle & \triangle \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline \triangle & \triangle \\ \hline \end{array} : \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \triangle & \triangle & \triangle & \triangle \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \triangle & \triangle \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline \triangle & \triangle \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \triangle & \triangle \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \triangle & \triangle & \triangle \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline \triangle & \triangle \\ \hline \end{array} : \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \triangle & \triangle & \triangle & \triangle \\ \hline \end{array}$$

את התשובות יש לשלוח על-גבי גלויות בלבד ל: ד. 136, ת"א, ולציין על גבי הגלויה: "חשבץ 1787". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 7.12.1971.

בין הפותרים נכונה יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

ליחשיג בחנויות המובחרות

"קינגס קלאב"

חברים

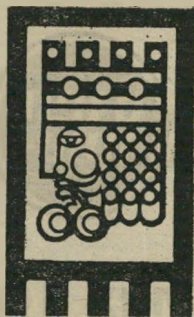
טלפון:

443805 ת"א

מועדון

רחוב

יורדי הסירה 3

מרקו תורג'ונו

מתכבד להציג את:

גדולי הגד

מופע מיוחד של סדנת הג'ז

- * דני גוטפריד — פסנתר
- * הארי שימן — בס
- * אלברט פימנטה — סקסופון
- * ג'רי גרוון — תופים

הידועים מהופעותיהם בטלוויזיה

שיערך בכל יום חמישי

במועדון הקינגס-קלאב בהשתתפות זמרים ורקדני ג'ז מהידועים בארץ

"תשואות — ראשונות"

בכל יום ראשון

- * הופעות בכורה של זמרים וזמרות חדשים בלוי תזמורת הריקודים של המועדון.

- * הכניסה לחברי מועדון ולאורחיהם בלבד
- * חברי מועדון שטרם קבלו את כרטיסי החבר שלהם יוכלו לקבל את כרטיסיהם בכניסה.

הישראלי הנחמד

תופעה ספרותית רצויה. ספרות קולקלת, עילגת ומשעממת, היא תופעה חברתית מדככת.

(שרה ריסין — "את" — נובמבר 71)

"נראה לי כי שמעון פרי הצליח ליצור את התבשיל הפוליטי-חברתי החריף והגס ביותר שקם עד עתה בישראל."

(רן כסלו — "הארץ" — 20.10.71)

הפצה ראשית: "ספרי" — נחלת בנימין 30, ת"א

ובכל חנויות הספרים.

התאחדות הכדורגל, ממנה מטעם משרד החינוך והתרבות.

(ב) על מר מסר מעולם לא נמתחה כל ביקורת מטעם מבקר המדינה לגבי פג' מים אסטיים או אחרים עקב עבודתו כי מנכ"ל חברת ערד — תעשיות כימיות בע"מ (התשלובת הכימית) או בכלל. עו"ד ראובן הלר, תל-אביב

סגן ראש-הממשלה ושר-החינוך והתרבות ביקשני להעביר את ההערות הבאות: במדורכם, "דף תשיקף", מתאריך 20.10.71, בקטע המתייחס לנושאות חתי אחרות הכדורגל, שתי העובדות המרכזיות הנוגעות למר ערד מסר מוסעות מי עיקרן:

(א) מר ערד מסר הוא אמנם ידידו של השר אלון אך לא היתה לשר שום תוכנית למנותו לתפקיד זה של נשיא חתי אחרות הכדורגל ומעולם לא דובר על כך. ממילא לא היה לשר מה "לבטל" או ממה "לסגת" — כפי שאתם כותבים באותו קטע.

(ב) לפי מיטב ידיעתו של השר לא הוראשם מר מסר מעולם, בשום אשמה שהיא.

עוזר מסר ויגאל אלון

הכחשה

עלידי מבקר המדינה באף אחד מן ה-תפקידים שמילא.

אמנון דנקנה,

דובר משרד החינוך והתרבות, ירושלים

הידועות והרמזים על מינויו הצפוי של מר ערד מסר כנשיא התאחדות הכדורגל מטעמו של שר-החינוך, פורסמו בהרחבה ובהבלטה (בצירוף תמונתו של מר מסר) בכל מדורי הספורט של העיתונים היומית בישראל, זמן רב לפני ה-פירסום בעולם הזה. מפליא שאז לא מצאו שר-החינוך ופרקליטו של מר מסר לנכון להכחיש את הידיעות שפורסמו.

מי פירסם

ראשון?

שבועונכם כותב בגיליון האחרון כי אילו הפירסום הראשון של פרשת נתיבי נפט היה על ידכם, ונוקב בתאריך של תחילת אוגוסט.

לעניות דעתי, הפירסום הראשון של חלק מהפרשה היה ביומן הארץ, ב-16 וב-18 ביוני, בהן פורסמה פרשת מינויו של ד"ר יעקב ארנון, התפטרותו, וכן חלקים מי-תוכן מכתבו של דוד ניב. כן פורסמה בהרחבה פרשת מכירת ציוד קונטיינרלי ברווח גדול. כותרת הידיעה אף היתה: "מנכ"ל נתיבי נפט מואשם בניצול מעדו להתעשרות".

שבועונכם בפיר-סומו הראשון, ש-היה לאחר שתי ידיעות אלו, גילה לראשונה את פרשת גניבות הציוד ואף הצליח לצלם ציוד זה. תצלומים אלו היוו אולי אלמנט מכריע לגבי עו"ד משה בן-זאב כא-שר החליט למסור את הפרשה לחקירת המשטרה.

לגבי פרשת הגניבות, שמורה לכם זכות ראשונים. לגבי היתר, זכותו של הארץ קודמת.

יגאל רביב,

הפירסום הראשון היה בעולם הזה ב-1745 בחודש פברואר 1971, תחת הכותרת "מבקר המדינה חוקר איסדרים בחברת נתיבי נפט".

ראוי להרבה שבחים, בעיקר בגלל הי-אובייקטיביות שלו.

הכתב לא חסך שבתו אפילו מהאדם שהזמין אותו לכתוב על אור-עקיבא מ-תוך שיקולים פוליטיים.

יודעי דבר אומרים שעד עתה לא נכ-תב מאמר כה מקיף על אור-עקיבא (והיו הרבה כתבות).

אם הכתבות בשיחונכם הן כה אמי-תיות, אז כל הכבוד על האמת שלכם.

א. יהושע, אור-עקיבא

התוצלות

ב"העולם הזה" 1782, במדור תשיקף, פורסמה ידיעה ע-שערורייה באירגון הקונגרס הציוני, לפיה יבדקו האשמות נגד אלוף-משנה (מיל.) זאב ("זניק") שחם, ראש לשכת הקונגרס הציוני, באילו מפר-חלק מעבודת אירגון הקונגרס לחברת אירועים פרטית שהוא שותף בה.

הסתבר לנו כי הוכשלנו במידע מוט-עב בקשר לפירסום הידיעה הנ"ל. כל-זנבדות הארגון של הקונגרס הציוני מובוצעות על-ידי לשכת הקונגרס ע-מח ולא נמסרה ולא תימסר כל עבודה הקמורה בארגון הקונגרס לחברת איר-עם פרטית כלשהיא. ממילא לא נמס-רה עבודה כזאת לחברת האירועים בה שותף מר שחם.

העולם הזה מתנצל בפני מר שחם על פירסום הידיעה הנ"ל.

החפירות

הכותל

"העולם הזה" 1783, "הכותל המערבי עלול להתמוטט", על-חפירות שמסכנות את הכותל.

כאשר עמדתי לפני הכותל (ביום ג'-2.11.71) וראיתי את שטח החפירות, חשתי לבטא את מה שחשבתי באותו רגע. אבל, כאשר ראיתי את שער העולם הזה ביום ו', הרגשתי שמגיעה למערכת התשובה — הידד!

יש לזכור פניה ישירה למע"ץ ולמשרד ראש-הממשלה (אפילו באמצעות חתימות) כדי שכל אחד מהנ"ל יעשה את מה ש-צריך לעשות ועוד אפשר לעשות כדי למנוע את האסון (האפשרי) ח"ו.

נפתלי דרור, עכו

הקשיכו בני

אברהם והגר

הנ"ה הגענו ליבול של 888 קילוגרם חיטה מדונם אחד, באדמת הגנג שהיתה מידבר שממה כל הדורות. היא עולמית.

ארצכם שופעת מים לרוב, ושטחי מיד-בר עצומים. אם תרצו, תקבלו גם אתם מהידע שלנו. ארצכם תהפך לאסם מזונות להרבה ארצות, תכל, לכל משפחה תהיה מכונת טלוויזיה ועוד...

התרחקו מהעולים והמהגרים המביאים דם, עוני ורמעות! פנו להגיון, למענכם ולמען הדורות הבאים.

מאיר בלמברג, ראשון-לציון

אלון, מסר

התאחדות הכדורגל

"העולם הזה" 1781, "אלון ביטל מועמדות מסר לנושאות התאחדות הכדורגל".

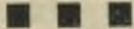
בעיקבות הידיעה "אלון ביטל מועמדות מסר לנושאות התאחדות הכדורגל" ידי-עה הנוגעת למרשנו, מר ערד מסר, עלי-נו להעיר:

(א) למר מסר מעולם לא הוצע או נר-מו שעשוי להיות מוצע לתפקיד של נשיא

סיקורת

חברה, כמה מהן אפילו מוקדמות מאוד, אשר פרט למלחין המשותף, אין שום סיבה מוסיקלית או כל סיבה אחרת לצירוף בתקליט אחד.

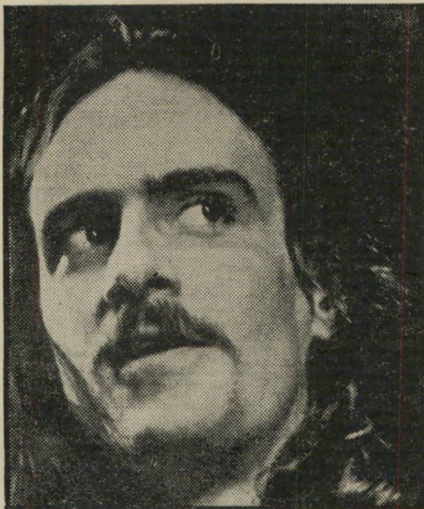
אשר לביצועים, הטנור השוודי יוסי בירר לינג היה אמנם בעל קול לירי מרשים, אולם ההקלטות שנבחרו לתקליט זה מציינות אותו בסוף הקריירה שלו, כאשר עוצמת נעוריו ממנו ומהלאה. ריצ'ארד טאקר מוזר בתקופות הרגילה שלו, אולם בטון הרומז יותר לבן-החזן מאשר לחניף הבל קאנטו, ואילו אונטין פרייס, שיפרי קולה אינו מוטל בספק, מבריקה באריה לירית מג'יאני סקקי, אבל רחוקה מאוד מן הפאחוס ושיבוך-הלב של טוסקה.

שירי באסי היא זמרת הנעה בין קיצוניות אחת לשניה, מלחישת סקסית לזעקות היסטוריות, ואין ספק שהיא מסוגלת להכניס הרבה מאוד עוצמה ומרץ לתוך הפזמונים שהיא מבצעת. אלא שלא כל הפזמונים זקוקים לטיפול נמרץ שכזה, וז'אנר גנ'גן שלם כזה מסוגל בהחלט לעיית, זה בדיוק מה שקורה באורך-הנגן האחרון של הזמרת (יונייטד ארטיסטס 39100) הכולל פזמונים פופולריים כמו משהו של ג'ורג' האריסון, ספיינג ויל של דס יע ודמעות או דרכי של סינפורה, אלא שכל אחד מהם עדיף בביצוע המקורי.

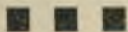

ג'יימס טיילור שייך לאותה כת זמרי בלדות המחברים בעצמם את שיריהם, ומשמעים אותם אולי לא בקול מרשים במיוחד, אולם בכנות ובהבנה שבדרך כלל ניתן למצוא רק אצל המחבר עצמו. שיריו, בהם המלים והמוסיקה חשובות באותה מידה, שייכים למה שנהוג לקרוא "רוק רך", מגנינות קליטות ופשוטות, ליווי של כמה כלי בלבד, וקצב גמיש המוכן לסטות

ג'יימס טיילור
כנות והבנה

מזמן לזמן מן המטרונום, כדי לשרת את התוכן. אמנם, שמיעה רצופה של 13 שירים בקולו המאנפך במקצת של טיילור יכולה לשמש כתחליף לשיר-ערש, אולם כמה מן השירים יפים מאוד (נוסעים ברכבת, הרוק ומזמן), וכולם ראויים להאזנה (ורנר 2561).

מאז שזמרי פופ משתמשים באקורדים של ואגנר, ומלחינים כבדי-משקל מודים שהחיפושיות עשו מהפיכתה, התבלבלו תחור מי המוסיקה לגמרי, וכך ניתן לזמרת **נינה סימון**, שהיתה פעם נציגת ג'אז עם תרבות קלאסית, לנגן ולשיר פזמונים מן המיצעד.

מאחר והגברת סימון ניתנה בתכונה מיוחדת, אשר מאפשרת לה לבצע כל (המשך בעמוד 12)

תיאטרון

להציג את שקספיר בפני ילדי בית-ספר זה רעיון מבורך בהחלט. קצת חינוך לא יכול להזיק אף פעם. הבחירה בלידה השנייה-עשר זה כבר רעיון סחוט מוצ'לה. מחזה זה הוא אנדרטה לכל האיוולת האנושית על שלוותיה השונות: כסילים,

אלקטרי ורייזר
מצחיקון היסטורי

ציניקנים, חוליראבה, שיכורים מועדים, גאוותנים ריקים מתוכן, לסביות מיועדות והומוסקסואליים מרומזים, כל זאת בהצגת הלידה השנייה-עשר.

מובן שדבר מסוג זה אינו הדיאטה האידיאלית לנערים בגיל הבר-מיצוה, ולכן התאמץ התיאטרון לילדים ולנוער של אורנה פורת, לשטש את כל הסממנים הפרובוקטיביים, וכך נותר מן המחזה מציחיקון היסטורי משעשע עם שיניים תות' בות. הכול הוכן והוכשר לעיכול של קיבות עדינות, ולמבקרי-תיאטרון בעל קיר בת בתיענה הווללת מדי יום ביומו מסמרים חלודים ושאר מעדני התיאטרון הישראלי קשה לחוות על הצגה זו דעה אובייקטיבית לגמרי.

קשה מאוד.

מה שאפשר לשבח בפה מלא הוא הבימוי של ראדו מירון הרצוף בהמצאות חכמניות (הרוממות לכך שהוא ראוי לקצת יותר חשומת-לב גם בעיני המבוגרים) ומשחקו של מוסקו אלקלעי, שעשה את המעשה המפוכח ביותר של חייו כשעזב את הכלוב הקאמרי ואת פירורי התפקידים שקיבל שם. הוא מוכיח בדמותו של סר טובי באלץ (סקיצה מוקדמת לפאלסטאף המאיר חר יותר) כי אינו נופל בזהירו משאר האורות היחסניים של התיאטרון הישראלי. בין שאר השחקנים, דב רייזר, הצעיר והארון, מגוחך במידה הנכונה כחברו ל-לוללות של סר טובי, וזלמן לביוש חוזר על דמות מאלוליו, הטיפש היהיר, שגילם לפני שנים גם על בימת התיאטרון הקאמרי.

הבעייה הרצינית בכל ההצגה היפה הזאת היא: האם הילדים הבאים לראותה זקוקים לה באמת. לפי דעתם, שהופגנה באולם אהל'שם — לא. הם הצטיינו בהרעשות נוסח הצגות-יומיות בקולנוע ובסרירות בוערות וקלילות לוהטות נוסח הצגת-ערב בקולנוע. היו שם גם מורים, אבל הם היו עסוקים מדי בהצגה.

תקליטים

בהמשך לסידרת ה"להיטים" המשונה שמוציאה לאחריה חברת אה.סי.איי, ה"הי" ברך השוק בעוד פנינה, "להיטי פוצצי" (א.ר.סי.איי. 5003), זהו אוסף של אריות מתוך הקלטות מוקדמות של הי

הערב יוצאים!

כן — הערב יוצאים לבלות
אין יותר דאגה ל"ביביסיטר"

מכשיר קשר חדיש
יפתור אחת ולתמיד
את הדאגה לשמריטף
(ביביסיטר) כיום ובלילה

המכשיר מוכן מיד לפעולה
מחירו 119 ל"י — כולל כל האביזרים
להדגמה ונסיון חינם

פנה אלינו ונציגנו יבקרך בהקדם:
"קו-חד" בע"מ, נתניה, סמילנסקי 12, טל. 24467

ספוט טוטו

180 ל"י אלף ל"י
(כולל העברה)
עלה השבוע
מינימום
הפרס הראשון

*** מינימום כלל הפרסים**

330 ל"י אלף ל"י
(כולל העברה)

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

בגרות

ומוקדמות

קורסי ערב למועדים אפריל ואוקטובר 1972
נפתחים השבוע

תוכנית ההטבות לתלמידינו:

- * ביטוח לימודים * אפשרות פיצול
- * אפשרות לימוד מקצועות בודדים
- * שכר הלימוד — כבשנה שעברה
- * תקצירים וחומר עזר — חינם

פרטים והרשמה: בשעות 9-1; 8-5

פוליטכניקום

ת"א	ר"ג	חיפה
ברנר 17	תלפיות 19	שמריהו
		ליזן 30

הנהלת חשבונות

אליבי

אין לי כל קשר לעניין. בלילה שבין 25 וה-26 בנובמבר לא הייתי אפילו בקרבת מערכת "העולם הזה". את ה-25 שעות שבין 21.30 ו-23.30 בלילתי בקול-נוע "בנייהודה", בו מוצג סרטו של ברי-נאול "טרסטאנה", עם קתרין דנב. ה-26 כריסטי שוליו, תודה לאל, שמרתי, מר-כיח שישבתי אותן שעות בשורה 22 כסא 14.

שקיות. את שארית הלילה ביליתי במי-טה, בחברת חיילת חיבה שמיספרה ה-איש (או אולי זה הטלפון שלה) רשום-אצלי בפינקס, ואם המיטרה תתחייב-לא לפרסם את שמה (היא ממשחה... דה) היא תעיד שלא קמתי מהמיטה ב-משך כל הלילה, ולא יצאתי את הבית-כשפח נפט בידי.

אני יודע שאיש לא הושד בי, אבל-מה שבטוח — בטוח. אליבי טוב לא יכול-להזיק.

משעה 23.45 עד כמחצית השעה אח-רי הצוה, ישבתי ב"פאב", בחברת דב-ופרדריקה סגל, ושתיית תה עם שתי

מוכרים לנו פאניקה

תופעה מעניינת ומיוחדת במינה מת-רחשת בימים אלה לנגד עינינו. הממשלה מנסה למכור לנו פאניקה, ואנחנו לא קונים. זה שבועות אחדים שגולדה מאיר, משה דיין, יגאל ידין ו-סוללת הפרשנים המדיניים מטעם מנסים לשכנע אותנו — את העם ההיסטרי, ה-רגיש כל-כך לנושא ההשמדה — שעלינו להתייחס ברצינות ובכובד ראש לאיומי-המלחמה של סאדאת, לכנס הרמטכ"לים הערביים בקאהיר, לזרם המתגבר של מישלוחי הנשק הסובייטי, להאפלה בערי-מצרים, ולתיגבור הכוחות המצריים בקו-התעלה, ואנחנו שומרים על קור רוחנו ולא נתפסים לפאניקה המוצעת לנו בכל-אמצעי התקשורת הממלכתיים. מה קורה פה, לכל הרוחות? תרופת-הפלא — סכנת המלחמה וההשמדה — שעד כה הצליחה כתר-עין להשכיח מ-לבנו את כל המכאובים החברתיים שלנו, וללכד אותנו סביב מנהיגינו, תרופת פלא-זו פתאום אינה פועלת עלינו. האומנם פיתחנו לה נוגדים? או אולי-אנחנו פשוט לא מאמינים יותר לצעקות-המלחמה ההיסטריות של הממשלה?

אין אנחנו מעיזים להתעסק בפרשת-נתיבי-נפט, בהפסדי אוטוקארט וורד, בני-תוחים הפאטולוגיים של "הפרשה", ב-התפלמסות על קיצוצים בתקציב משרד-הביטחון, כאשר דיין מתחנן לפנינו שני-תייחס ברצינות להכרזת-המלחמה של סא-דאת? אולי חושנו הבריאים טרם כהו, ואנחנו פשוט תופסים שכל הפאניקה הזו היא לתצרוכת חוץ בלבד? הממשלה תר-בעת פאנטומים מאמריקה, כדי להרגיע את הרוחות ולשכך את האימה שתקפה-כביכול את עם ישראל. אבל האמריקאים (כמונו) לא השתכנעו עדיין שיש להת-ייחס ברצינות לאיומים המצריים.

אם הממשלה שלנו מעוניינת במלחמה-קטנה כתרופה למכאובי החברה, כדבק-לאומי מלכד, וכאמצעי שיכנוע דרמאטי-לרכישת פאנטומים ולהגברת תרומות ה-מגבית — עליה לעשות משהו בנידון. היא צריכה להבין סוף-סוף שאי-אפשר-לסמוך על הבטחות-המלחמה של הערבים-בלבד.

ובכן? מה בעניין גיוס חלקי קטן, או-משהו דומה לזה?

כל הכבוד לד"ר ניב

לפעמים, לעתים רחוקות מאוד, כאשר-אני מוצא את עצמי מיואש, כפי שקרה-לי כאן לפני שבועיים, כאשר נדמה לי-כי אין כל ערך למחאתו של האורח ול-מאמציו לשנות את המציאות — מתרחש-איוה נס המחזיר לי בבת אחת את האמו-נה בכוחו של הפרט. נס כזה התרחש כאשר קראתי את-עדותו של ד"ר דויד ניב בפני ועדת-החקירה, שנתמנתה לעסוק בפרשת נתיבי-נפט. פתאום ראיתי לעיני אדם ישר,

אדם שאיכפת לו, אדם תמים המאמין-שיש ערך למלחמתו, אדם המוכן לסכן את הקריירה האישית שלו בחיפושיו אחר-האמת, אדם נדיר, המרים את קולו זה-זועק כאשר כולם סביבו שותקים. אחת מתשובותיו לעורך-דין סלומון-ראוייה שתיתרת בכניסה למישכן הכנסת, ותשמש סימנה על דגלו של כל אורח-במדינה דמוקרטית. "בחברה מסוימת", אמר ד"ר ניב, "כבוד הוא להיות דון קי-שוט, או אפילו משוגע".

מגיני השפה העברית

לפני זמן-מה סירבה רשות השידור ל-שדר ברדיו פירסומת, שבה נכללה המי-לה "שוונג", בטענה שמילה זו אינה עב-רית. הטענה, כמובן, מגוחכת כטענותיהן-האחרות של קנאי השפה העברית נגד-מילים שעל אף שמקורן לועזי הפכו מזמן-למטבע לשון לגיטימית בשפה העברית-המודברת. האמנם מאמינה רשות השידור שהמילה-ה"תאוצה" יכולה לבוא במקום "שוונג"? במסדרונות הטלוויזיה, אגב, קלטתי ה-שבוע את המישפטים הבאים, שוודאי טרם-הגיעו לאוזניהם של קנאי השפה העב-רית ברשות השידור:

אאוט, והמטומטם הזה עושה לי דיז'ולב, "כל זמן שהיה וויס-אובר לא שמנו לב-שהסרט לא בסינק", "עשינו דרייראן בשביל הטיימינג של-האנימציה, בלי הסאונד באוף-סקרין, ו-בלי הסלאידים של הקרדיטס והתברר-שחסרים לנו כמה פריימים".

לא אתעסק עכשיו עם מישפטים ממונ-חים טכניים כמו: וי-סי-אר, אנדר-אקס-פוזר, פלור מג'ר, וי-ז'מיקסר, מוביולה, דבלי-סיסטם, קלוד-אפ, אינטר-קאט, מייק-אפ, קאט, אייטם, ריר-פרוג'קשן, שורט, ספלייטר, לאיין-אפ ואחרים, שבלעדיהם-אין כימעט כל אפשרות לנהל שיחה ענ-ינית בטלוויזיה. אבל אם העברית כל-כך יקרה לרשות השידור, למה לא תקח-שוונג ותתלבש על הנושא?

"התחלתי את הצילום בלונג, עברתי-למדיום שוט וגמרתי בוז'אין". "בסקריפט היה כתוב בפירוש פייד-

חברת קלימ'ס חז'ל'ס 1971/2
 לעת עתה בכמות מצומצמת
 1003 * 1180 * 1050 *
 SL-1000 * 1150 * 2001 *
שרות מיוחד לעולים חדשים!
חקלט הטלוויזיה הטוב בעולם
 TELEVISION
 RADIO
 PHONO

סוכנים בלעדים: כינורי בע"מ, פוץ 4 ת"א

הופיע! בארץ
 למכירה בכל הדוכנים בארץ

ארוניקה מס. 2
 ירחון
הפלינוי
 הישראלי
 ירחון מצולם לגבר
 למעוניינים ישלח פרוספקט צבעוני חינם
 כתוב לת. ד. 28311 ת"א.
 מינוי שנתי — 42 ל"י. מינוי חצי שנתי 24 ל"י.
 צרף שיק/המחאת דואר, ותקבל את הירחון באריזה אטומה.
 ת. ד. 28311 תל-אביב.

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי •
 המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134,
 תא-דואר 136 • מען מברקי: עלמשר • "הדפוס החדש" בע"מ,
 מ"א, רח' בן-אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלוסות: צינקגרופיה
 כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

דן בן אמוץ
 מנהל חשבונות

סיקורת

(המשך מעמוד 10)

קטע כאילו כתבה אותו בעצמה. מעומק הנשמה ובסיגנון שאינו דומה לאיש, היא תוצאה בתקליטה החדש (אר.סי.א. 4536) שייכת לפיזמונאות המעולה יותר, בעי קר כשהמדובר ב"הנה השמש" (מאת ג'ורג' האריסון) "הו ילד", או "מר בוי אנגלס" של סקוט ווקר.

יתכן שאותו מימד של אילתור עשיר, אשר אפיין את דרך ביצועה עם הרכב כלי קטן, הולך לאיבוד ברקע המיתרים העשיר, אולם נגינת הפסנתר של נינה

נינה סימון
אילתור עשיר

סימון וקולה, הרווי כאילו הצער וחכמת החיים של אשה שהתנסתה בכל, מהווים פיצוי נאות.

ספרים

TWO SISTERS ("שתי אחיות")

בנמס (1971) הרומן האחרון שלו, מה- וזה תרכיז של השקפת-העולם הווידיא- ליסטית במסווה של אוסף זיכרונות. (על זיכרונות אלה אפשר לבסס חידון לרכיז לאים: מה התרחש, ומה לא.) על רקע פגישה מן הזמן האחרון, קופץ וידאל 20 שנה אחורנית, לאהבה הטרויהומוסכסור- אלית, שרחש לאח ואחות תאומים, וב- תור זה משלב תסריט היסטורי דמיוני, שצריך למצות את משמעות שתי הפגיי- שות גם יחד.

הסיפור, על שלושת רבדי, עוסק בעי- קר בתאונות האדם לתהילת-נצח, תאונות- שווא, לדעת הסופר, משום ש"רצונו של האדם להיות שונה מן האחרים, הוא ה- מכנה המשותף הגדול ביותר של האנו- שות". וברדיפות השילטון, שלדעת וידאל (ההולך בעיקבות אלפרד אדלר) היא ה- כוח המניע העיקרי באדם. אולם תיאור- ריות אלה, משמשות בעיקר כבמה להצגת הברקאות האישיות של וידאל, הקוטל ביעף את הסופרים האמריקאיים בכלל ("אף אחד מהם אינו מעז להיראות אינ- טלקטואלי"), כמה מהם בפרט ("את נאבור קוב א-אפשר לקרוא, גורמן מילר כו- תב פרוזה רצינית ומיועזת"). מצטט את מונטיין, אנדרה ג'י, אבלין זו ואת עצמו, כמובן, ושולח היצים מורעלים גם אל הפוליטיקאים ואנשי החברה-הגבוהה (לי וואקלין בוביה: "האחיות ההרפתקניות והמצליחות של המאה").

כל זה קל מאוד לקריאה, פיקח וקולח, מחמיא לכל מי שמסוגל לזהות אישים מפורסמים. מהנה את כל מי שאוהב להס- תופף במחיצת "האנשים היפים", ומוכיח שוב שלוידאל יש משהו לומר על כל נושא שבעולם, אולם אין במשהו זה שום דבר מן החידוש.

take your TIME

TIME - תוצרת דובק, הסיגריה המובחרת הצועדת בראש, הרחק לפני כל סיגריה אחרת

הברברים

האמיתית. ואילו המטרה המוצהרת היא רק אמתלה.

הם התחילו להפעיל בקמפוסים אלימות מלווה בסחטנות פלילית פשוטה נגד סטודנטים נפחדים. על כך כבר הועמדו למישפט.

מבססו הישראלי, הגיח הרב כהנא ואיים שוב ברצח דיפלומטים סובייטיים בעולם. עכשיו מסוכנת באיומים אלה גם המדינה שמתוכה הוא פועל.

כשהפירסומת לא הספיקה, החליטו אנשי הליגה לגרום למלחמה בין יהודים וערבים בירושלים, ויצאו ל"הפגנה" בעיר העתיקה. הם נחסמו על ידי המיטרה.

כששמעו על פרשת העברים השחורים בדימונה, מיהרו לשם, בתקווה לגרום שם למהומות ואולי — עם קצת מזל — גם למיקרי פיגוע ורצח. גם שם נבלמו.

אולם תוצאה חשובה אחת כבר היתה לדיון גה. היא הכריחה את כל מתחריה בשווייטרייה רוף להתחרות עימה. גם אירעה הפלמה אוטו מטיית.

קבוצה מקומית, שכמה מחבריה ידועים למיטרה ולגו, הקימה מחתרת בשם "דיכוי בוגדים", או ד"ב. היא שלחה הודעות איום לנו זלואחרים. השפה היא אלימה, והיא מבשרת מעשים אלימים.

תוך כדי כך נגררו גם אנשי בית"ר של חרות לדרך זו. תנועת החרות זנחה מזון שטות אלה, והפכה למפלגה מימסדית מובהקת. אולם צעירה נמצאים בהתחרות עם גופים אלימים, המשתמשים באותן הסיסמות.

וכך, לאחרונה, רבו מעשי האלימות הפולידית הימנית.

פריצה אלימה למישרד של רק"ח, תוך פציעת עור בדת. פיצוץ אסיפות של שוהריישראל, מישלוח מיכתבי איום. הפרעה בהופעות אמנותיות (גרמניות ואחרות).

כל אלה הפכו כבר למעשי יום-יום. בתי המישפט התייחסו למעשים אלה, כשבאו מימין ובשם סיסמאות לאומניות, בסלחנות, וכימעט בחיבה.

כל זה מזכיר פרקים מסויימים של "מיון קאמפף", בהם התגנזה היטדר בשויות אלה, והתלוצץ על המיטרה ובתי המישפט, שלא שמו קץ לתעלוליו בשעור יבולו לעשות זאת.

ידוע מה היה ההמשך בגרמניה. בתחרות בין גופים אלימים, ניצח הגוף האלים והציני ביותר. בארץ אנו עומדים עדיין בראשית התהליך.

אין ספק שזרועות השלטון לא פעלו עד כה כראוי לא כלפי הבריונות הפוליטית של שוליהטירוף הדתיים והלאומניים, ולא כלפי הבריונות הפלילית הפשוטה של הפשע המאורגן, המתגבש גם הוא.

מחד, זה, יחד עם גורמים חברתיים אחרים, גורם להתבריינות המזוהות של החברה הישראלית.

נגד פלוגות-סער, יש שתי צורות של התגוננות. אחת היא ההתגוננות של החברה המאורגנת, באמצעות החוק, בית המישפט, המיטרה, שרות הביטחון הכללי.

אם תיכשל התגוננות זו, תכבו בהכרח שתי טת ההתגוננות הישראלית — ההתארגנות של המותקפים, כדי להגן על עצמם ולהשיב מדי כמה שיערה.

תהיה זאת הידרדרות הרתיסכנות. ראינו תהליך כזה בגרמניה של ויימאר, כאשר המדינה כולה הפכה לזירה של קרבות-רחוב, פעולות טרור וטרור-נגדי. אנו עדים עתה לתהליך מעין זה בארצות-הברית, כאשר אירגונים אלימים משמאל ומימין, לבנים ושוחרים, צוברים נשק ומוכנים לשפוך איש את דמו של רעהו.

אני מזהיר בפני התפתחות זו בארץ. אליו מות גוררת אלימות — ולא חשוב אם היא מתחילה מימין או משמאל, מצד דתי או ערתי.

מי שפותח במחולל-השרים של פצצות ובקבוקי מולוטוב, פיצוץ-אסיפות ושריפת-עיתונים, פורח תיכת-פנדרות.

האחריות מוטלת על הממשלה. חוסר-כשרונה ו/או חוסר-רצונה להתמודד עד כה עם תופעה זו, השתעבי דותה לחשבונות קואליציוניים במקום שהיה צורך לשמור על החוק, נבונותה לעבור בחיור גבוך על אימיס-ברצח — כל היחס הזה מצד גוף ממשלתי-כביכול, המתחמק מחובות הממשלה, הוא גורם מרכזי בתהליך ההידרדרות.

האש במשרדנו הטידה אור על מצב זה. יהיה-נא לזכור שזאתה.

בשולי הטירוף הדתי, קשה לדעת מהי מידת ההשפעה מן החוץ. ידוע רק שהסכף למימון ההסתה בא ממרחקים.

בשולי הטירוף הימני, העובדות ברורות יותר. הניצנים הראשונים של האלימות היו שחורתי-יבוא מובהקת.

הליגה להגנה יהודית היא מוצר אמריקאי — לא רק מבחינה גיאוגרפית, אלא גם מבחינה רוחנית וחברתית. היא חלק ממחלה ממארת, שפשטה בגוף הלאומי האמריקאי.

מחלה שחידקה הם השינאה ההדדית הטוטאלית, האלימות כמעשה יומיומי, ההסתה כבינוס פוליטי וכלכלי. כמו אגדת המערב הפרוע ואקדוחניה, כמו מלחמות הגאנגסטרים של שיקאגו, כמו הפאנזרים השחורים ור המיטרה הרוצחת — שייכת הליגה הזאת למעגל היררכיות (או האנטי-יררכיות) האמריקאית.

אין זה גוף פוליטי העוסק בפעילות פדית, אלא גוף פדילי המתעטף כאינטלגנציה פולידית. לא עולם עדיין, המשתמש בשיטות העירום התחתון, אלא עולם תחתון, המנצל סיסמות של העולם העליון.

לולא היה קיים עניין יהודי ברית-המועצות, הקרוב לליבם של רבים וטובים, היתה הליגה מוצאת לה עניין אחר, כלשהו. ובשם אותו עניין היתה מניחה פצצות, יורה על נשים וילדים, מושכת כספים מתורמים תמימים, ומשתופת בורקורי הפירסומת.

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

מיטרת ניו-יורק, השייכת לעיריה והכפופה לאיגוד טרסים פוליטיים, הניחה לליגה לפעול כאוות-נפשה, לי בצע את פשעיה באין מפריע. עד שהגיעו המעשים למדרגים שהפריעו למדיניות הנשיא ניקסון, ולמעמדה של

ש הרבה דרכים לפגוע בפעולת העולם הזה, או לגרום לו נזק חומרי.

בעבר הניחו אצלנו פצצות, ואף התנקשו בגוף הירעורים.

הפעם בחרו המתנקשים בשיטה אחרת: ההצתה, נשקו של הפחד. וכייעד עיקרי לאש: ארכיון התצלומים, על חצי מיליון הנגטיבים שלו.

מדוע? ארכיון זה לא היה רק רכוש, וזה רק מכי שיריעבורה. הוא היה נכס ציבורי.

הונצחו בו רגעי השימחה והעצב של המדינה ושל מאות אלפים מאזרחיה. כונס בו פרי עמלם של טובי צלמי ישראל במשך 21 שנה.

שריפתו אינה רק נעיצת פכוך בלב העיתות נות החופשית — האש השמידה דבר שאינו ניתן לשיחזור או לתיקון.

מי שביצעו מעשה זה, בדם קר, בנחת, ללא הסתכנות כלשהי, הם ברברים.

תהיה זהותם האישית והפוליטית כאשר תהיה — הם שייכים לניצנים המכשכשים לאחרונה בפניות שונות בארץ — ניצני האלימות הכהמית, התתיאנושית, הנחנית מעצם מדאכתי-החורבן.

ומיום לפני מעשה ברברי זה התרעתי מעל דוכן הכנסת נגד תופעה חדשה זו, וניסיתי לאתר את סיבותיה.

על הפרק עמדו המעשים הפאתולוגיים נגד הפאתולוגים — האיומים ברצח, שהומחשו עידי מישלוח קליעי תתימיקלע.

מניין צצה תופעה זו? מזה שנים מתנהלת מערכה נגד הרופאים, בסיגנון של הסתה פרועה. עסקנים מפלגתיים ציניים, המוכרים מדי יום שמיים וארץ, התחרו בטרור מילולי עם טיפורים חשוכים יותר.

מילים אלימות מצמיחות מעשים אלימים. הפושע הר מילולי מצמיח את הפושע המעשי — ולדעתי, הוא גם אשם יותר.

במחנה הדתי הקיצוני יש עתודה אנושית גדולה, בעלת מרץ עצום ובדתי-מנוצל. הוא מורכב מאנשי משתמטיצה"ל בגזמות שחור רות — אברכי-המשי, המסרבים כדחט רב כלי כך להפוך לאברכי-האקו.

נוער זה, הגדוש רגשות תוקפניים שלא מצאו להם פורקן, מוכרח היה להידלק, במקדם או במאוחר, על ידי גיצי ההסתה המילולית שהומטרו עליו. עתה פרצה השריפה.

אפשר היה להחניק את הלהבה בעודה באיבה. בפעולת כבאות, העיקר הוא המהירות. ככל שרוב זמנה של התבערה, כן קשה לכבותה, וכן רב הנזק.

אילו פעלה המיטרה נגד הטרוריסטים המידוליים בעוד מועד, ואילו הובאו דיון משי מיני האיומים האלימים וגורמי התקריות ה- אלימות, היתה תופעה זו נעלמת מזמן.

אולם המיטרה כפופה למסודות פוליטיים, המכלי כלים את מעשיהם ומחדליהם על פי שיקולים קואליציוניים עדיניים.

וכך פעלה הסלמה אוטומטית. מכיוון שהחוגים הר קיצוניים ביותר יכלו לפעול באין מפריע, נאלצו האחרים להתחרות בהם. אגודת-ישראל התחרתה בשוליים המטרופים, ונאלצה לחזור על סיסמותיהם המטרופות. המפד"ל נאלצה להתחרות עם האגודה. האוויר התמלא חשמל.

מכאן הוביל רק צעד קטן אחד להתארגנות מחתרית ממש, לביצוע מעשים פליליים.

אם לא תחוסף התארגנות זו מיד, נהיה ערים לשורה של מעשים אלימים, העלולים להסתיים במעשי-רצח, נגד רופאים ואחרים, בשם אלוהים ותורת-ישראל.

הפלמה דומה, ובצורה מסוכנת ביותר, אירעה בי אותו זמן בשוליים המטרופים של הימין הקיצוני.

השבוע, הם גיבשו סביבו את דעתהקהל החופשית, ליכדו את מחנה התומכים והידידים של העיתון להגנה על זכותו להמשיך ולהשמיע את דיעותיו ולפרסם את גילוייו.

ההוכחה הטובה ביותר לכך היא גליון זה, שלמרות נסיון החבלה הנספח מופיע כסידרו ובמועדו. העולם הזה מופיע הי שבוע ויופיע גם להבא. כי המוסד והמושג העולם הזה אינו מורכב מקירות, מכור נות-כתיבה ודפוס, תמונות או גייר, ש- השמדתם תחסל את העיתון. העולם הזה אינו תלוי גם בעובד זה או אחר של העיתון. זהו יצור בעל ישות עצמאית משלו, שרק השמדתם הפיזית של עורכיו ועובדיו עלולה להביא לחיסולו.

מי שעבד פעם בהעולם הזה צריך ל-

דעת זאת יותר טוב מכל אדם אחר.

החסימה בבחירות לכנסת, כשראשי המתידיינים, כולל גולדה מאיר, אינם מסתיי-רים את דעתם כי הכוונה היא בעיקר למנוע את נוכחותו של אורי אבנרי ב-כנסת. אותה שעה נעשה בשבוע שעבר עת העולם הזה כסיעה, למנוע את זכו-יותיה כסיעה ולהפריע להופעתה בבחי-רות הבאות.

הפושעים שהציתו את משרדי המערכת אולי לא הושפעו ישירות מהנסיגות לסי-תום את פי העולם הזה באמצעים חוקיים, אבל מעשה הפשע שלהם היה מיועד ל-אותה מטרה לה התכוונו אותם עסקנים מפלגתיים של מפלגת העבודה, שבשעה זו לא מצאו בעיות אחרות להתעסק בהן, מלבד הבעיה כיצד לסלק את העולם הזה מהכנסת.

לאלה וגם לאלה מוטב להזכיר כמה עובדות. כל ההתנקשויות ונסיגות החי-בלה בהעולם הזה, שנעשו עד היום ב-מטרה לחסל את העיתון ולמנוע את הור-פעתו, רק חיזקו את העולם הזה. כמו

ואלימות. עורכי העיתון נבחרו כמטרה לתקיפה פיזית מצד מתנגדים פוליטיים וראשיהם נופצו. במשרדי המערכת הונחו פצצות, שרק בנס לא גרמו קורבנות ב-נפש. פצצה אחרת התפוצצה בדפוס ש-הדפיס את העיתון. מעשה חטיפה, איומים ברצח ונסיגות חבלה אחרים, גרמו לכך שבמשך תקופה ממושכת היה צורך להציב שומרי-ראש לעורכי העיתון, שבאו ויצאו ממשרדי המערכת באקדחים שלופים.

גם אז, לווה מסע טרור זה בנסיון פולי-טי של המשטר לחסל את העולם הזה. היה זה רק אופייני, שההתקפה שנערכה השבוע על משרדי המערכת, אחרי הפס-קה של כ-15 שנה בפעולות הטרור נגדנו לווה במסע פוליטי של המשטר להש-תיק את קולנו. למרות שברור שלא אותה יד היא שיומה את המסע הפוליטי ואת ההצתה, הרי צירופן של מספר תופעות שאינן קשורות זו בזו, מביא ליצירת אווירה של אלימות וחוסר סובלנות. רק בשבוע שעבר נדונה בסיעת המע-רך בכנסת ההצעה להעלות את אחוז

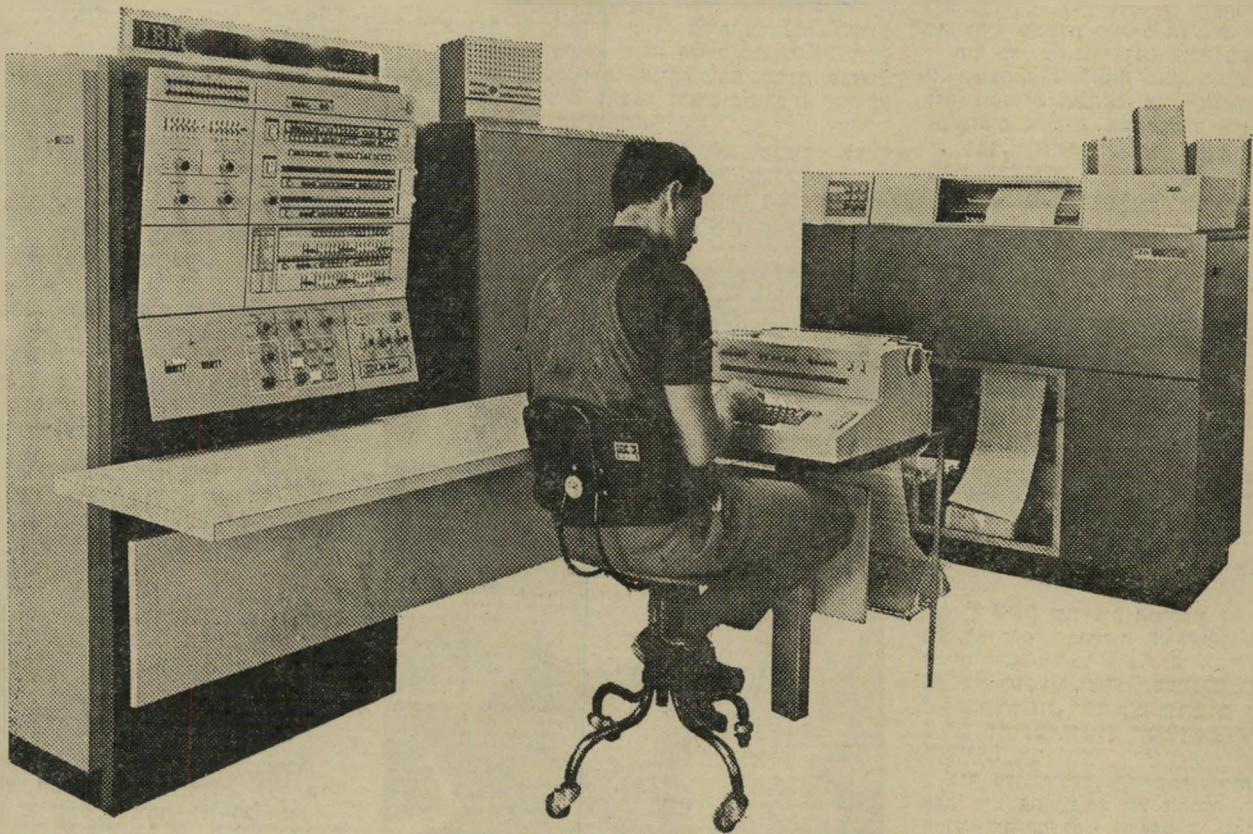
שם כי הפשע לא היה אלא מעשה נקמנות של בודדים, היו מסך עשן, שיד מכוונת ניסתה לפזרו כדי להסיר את ההשד מ-מבצעי הפשע האמיתיים.

בין שאר האפשרויות שהועלו, קיימת גם האפשרות שההצתה נעשתה בידי אנשי אירגון קיצוני, אחד מאותם אירגונים ש-האלימות מקובלת עליהם כשיטה פוליטית, שאיימו לא פעם בגלוי בחבלה בהעולם הזה.

רק לפני מספר חודשים התלונן ח"כ אורי אבנרי במישטרה על מכתב איום ש-קיבל מאירגון הנושא את השם דב (דיכוי בוגדים). המישטרה לא התייחסה ברצינות למכתב איום זה ושר-המישטרה עצמו הגיב בוילזול על האפשרות שאנשי האיר-גון יוציאו את איומם אל הפועל.

אין זו הפעם הראשונה בה היתה מערכת עיתון זה קורבן להתקפות אלימות. בשנות החמישים היינו נתונים במשך תקופה ארוכה באיומים של טרור

שיטות מודרניות

„אגד“ הוא מחלוצי עידן המחשבים בישראל.

היקף הפעולות העצום, הכרוך בהפעלת שירותים בקנה-מידה כה רחב, חייב את „אגד“ לחפש פתרונות חדישים להתגבר על הבעיות. והתשובה – רשת של מחשבים, שעליה חולש מחשב-ענק, והמעבירה מדי חודש בחודש כמליון פרטים בכל הנוגע לטיפולים ברכב, להזמנת חלפים, לתכנון התנועה וכוח-האדם ולביצוע תשלומים ותקבולים.

„אגד“ ראשון הן על הכביש והן באוטומציה.

זהו אגד

גולדה מעדיפה

את רבין על אבן

אי צירופו של שריהחוף אבא אבן לפני שנתה של ראשיהממשלה גולדה מאיר עם נשיא ארצות-הברית השבוע, מתפרשת כי פגיעה חסרת-תקדים ביוקרתו וכמעמדו של שריהחוף הישראלי.

לפגישת עם ניקסון, שתיערך בנוכחותו של שרי החוף האמריקאי ויליאם רוג'רס, ילוו את גולדה שגריר ישראל בארצות-הברית יצחק רבין ויועצה המדיני ני שמחה דיניץ. העובדה, שלמרות נוכחותו של אבן בניו-יורק בעצרת האו"ם, הוא לא הוזמן להשתתף בשיחה (בתיורו של חיוניות נוכחותו באו"ם באותו יום) אינה רק פגיעה באבן, אלא חריגה מכללי הטקס הדיפלומטי. נראה שלחסיס המתוחים ולניתוק המגע בין רבין ואבן, יש חלק בצעד סמלי זה של גולדה, שהעדיפה את נוכחותו של רבין בשיחה על זו של אבן. צירופו של שמחה דיניץ לפגישה מות" פרש בחוגים המקורבים לגולדה כתרימותה האישית של ראשיהממשלה למאמציו של יועצה לרשת את מקומו של רבין בשגריר בארצות-הברית כאשר תפסתיים כהונתו של רבין שם, כנראה כחודש מאי הקרוב.

מדוע שתק

משה דיין?

שרהביטחון משה דיין בחר לשתוק ולא נשא נאום, כמתוכנן, בדיון המדיני שהתנהל במרכז מפ" לגת העבודה בסוף השבוע שעבר. תופעה זו נראתה מוזרה, במיוחד לאור העובדה שהמרכז כונס לדיון זה לפי יוזמתו של משה דיין עצמו. אחרי נאומיהם של גולדה מאיר ואבא אבן במרכז, ציפו הכל כי משה דיין יהיה הנואם הבא. אולם דיין העדיף לשתוק באופן הפגנתי. בחוגי מרכז העבודה יש המייחסים את שתיקתו של דיין לאותו קטע בנאומה של גולדה, בו טענה כי "מי חוץ מסאדאת מוכן להציע לנו הצבת צבא מצרי בצד המזרחי של התעלה?" מקורביו של דיין סבורים, כי באמירה זו חלקה גולדה על נכונותו של דיין בעבר לסגת כשלושים קילומטר מ" התעלה במיסגרת של הסדר חלקי. דיין נפגע מכך ובתגובה התעלם מהוויכוח.

מאיר עמית - מזכ"ל

ההסתדרות הבא?

ברית חדשה עשויה להירקם בין קבוצת עסקני דור הביניים במפלגת העבודה לבין אנשי רפ" לשעבר במפלגה, במטרה להביא לבחירתו של אנוף (מיל.) מאיר עמית, מנכ"ל הקונצרט, כנ"ל, כמזכיר הכללי הבא של ההסתדרות העובדים, במקומו של יצחק בן-אהרן.

אנשי דור הביניים, המאוחדים בתיסכולם עם אנשי רפ" נוכח מינוי "הגנרלים" כשרים בממשלה, מנסים להשתלט על עמדות מפתח באמצעות "גנרל" משלהם. נראה שהם סבורים כי במערך הכוחות הנוכחי, ניתן להשיג עמדת כוח כמו זו של מזכיר ההסתדרות בבחירות הבאות שיערכו. כבר עתה נערכות ההכנות לכך.

שם נוסף העתיד לעלות כיו"ר אפשרי דמנכ"ל יהיה שמו של מאיר זרמי, מזכיר איחוד הקבוצות והקיבוצים. נראה גם שאה"י רי הבחירות הבאות יופרד תפקיד מזכ"ל ההסתדרות מזה של יו"ר חברת העובדים, וכיו"ר חברת העובדים יבחר איש בנק הפועלים, יעקב דוינמן.

ירוחם משל, איש האיגוד המקצועי, ששאפותיו לכהונת המזכ"ל הן חסרות סיכויים, יעתיק כנראה את פעילותו לכנסת או לאחת החברות של משק העובדים.

יעקב הרצוג - ושיא

אוניברסיטת בריאילן?

יעקב הרצוג, מנכ"ל משרד ראשיהממשלה, עומד לעזוב את השירות הממשלתי אחרי 23 שנים רצופות. קרוב לוודאי שהרצוג עתיד להיבחר כנשיא אוניברסיטת בריאילן.

הודעה לקוראים

בעיקבות העלאת מחירי ייצור העיתונים בישראל, ואחרי ששאר העיתונים היומיים והשבועונים העלו את מחיריהם לפני כחודש, נוצר הצורך להעלות את מחיר "העולם הזה" ב-10%.

השבוע נוצר צורך דחוף להעלות את מחיר העיתון. מחיר גליון "העולם הזה" יהיה מעתה 2 ל"י. הנהלת "העולם הזה" מקווה שה-קוראים יתייחסו בהבנה להעלאה זו.

גברו הסיכויים

לצירופה של מפ"ם

למפלגת העבודה

גברו הסיכויים כי חוועידה כבאה של מפ"ם, שתתכנס בעוד כשנה, תקבל החלטה שתביא לאיחודה המלא של מפ"ם עם מפ"י לגת העבודה. באותה ועידה, בה יופיע מאיר יערי בפעם האחרונה כמנהיגה של המפ"י לגת, עלול להתברר לראשי מפ"ם כי אין בקרבם מי שירש את מקומם של יערי וחזן וכי לטובת האינטרסים הכלכליים של מפ"ם וקיבוצי השומריהצעיר, עדיף להם להציג טרף לעבודה.

במקרה כזה, מנבאים משקיפים, יוצב יעקב חזן במקום השלישי ברשימת מפלגת העבודה לכנסת השמינית.

נסיון זיוף גדול של

תחרות "כינוור דויד"

נסיון זיוף בקנה-מידה גדול של תוצאות התחרות לפרסי כינוור דוד לאמנים, הנערכת על ידי מערכת ידיעות אחרונות, התגלה השבוע.

הפרסים מחולקים לזוכים בהם על סמך מישאל קוראים, כשכל קורא זכאי לשלוח טופס אחד לתחרות ובו רשימת הנבחרים בידו בכל אחד מתחומי התחרות. תוך מהלך מיון התשובות הסתבר כי אמרגן אחת מהצגות הכידור הדפים בצורה מחוכמת טפסי השתתפות בתחרות, שנראו כאילו נגזרו מתוך העיתון. בצורה זו, במקום לקנות עיתון ב-30 אגורות ולהשיג תמך כטופס המורפס בו, ענה לו כל טופס כאגורה אחת בלבד. אלפים רבים של טפסים מזוייפים כאזה נשלחו, כשהצד השווה בהם, הוא ציון הצגתו של אותו אמרגן בהצגה הטובה ביותר.

עורכי התחרות הצליחו לאתר חלק ניכר מהטפסים המזוייפים, והוציאו אותם מהתחרות. כתוצאה מכך עלולה חלוקת פרסי כינוור דוד השנה לעורר טענות ותרעומות רבות.

יחפרו מנהרה מתחת

לכביש חיפה

אחת מבעיות התחבורה הקשות של תל-אביב — בעיית החיבור מחלקה המערבי לצידה המזרחי, בע"י קר לרובע הקרוי שיכון בבלי — עשויה להיפתר עם חפירת מנהרה לא הרחק מגשר הירקון הישן. התנועה ממערב למזרח, דרך כביש חיפה, מפריעה עתה לתנועה השוטפת בכניסה הצפונית לעיר, וגורמת סבל רב לתושבי אזור בבלי, שאין להם פנייה מכביש חיפה לאזור. המנהרה, שתעבור מתחת לדרך חיפה, תחבר את שני חלקי רחוב בנידן המשתרע לאורך הירקון. לפי התוכנית מת" כוונים להתחיל בעבודות הבנייה באביב.

מיכרז פנימי בטלוויזיה

- ללא מועמדים

ברגע האחרון החליטו שני אנשי מחלקת החדשות של הטלוויזיה, יעקב אחימאיר ויאיר אלונג, שלא להגיש את מועמדותם למיכרז הפנימי למישרת מנכ"ל מחלקת החדשות בטלוויזיה. בצורה זו נותר ה"מיכרז" ללא היענות מצד עובדי מחלקת החדשות שאיש מהם לא ניגש אליו.

זהו שלב נוסף במאבקם של עובדי מחלקת החדשות ברשות השידור. כל נסיון של הרשות למנות מנהל מחלקת חדשות מבחוץ, נידון מראש לכישלון. כיוון שספק אם מנהל כזה יוכה לשיתוף פעולה עם עובדי המחלקה.

"שיעור באנאטומיה" (לפי ציורו של רמבראנדט)

יצחק רבין
בחברת הצמד הישראלי צחי ויעל העורך סיבוב הופעות בארצות-הברית, בפתיחה החגיגית של החנות הגדולה ביותר בשיקאגו, "קסרו פירלס סקוט". בתום אחת ההופעות של הצמד בשיקאגו, נישא אליהם אחד הצור פים, הציג עצמו כיהודי והזמין אותם לסיבוב של שבועיים ביאכטה.

הצגה. במצברות מרומם, חוש הומור ורצון לשיחה הודתה חנה שהיא מאושרת יותר ל שוחח עם סטודנטים מאשר עם נציגי כלי התיקשורת. כיוון שבראיונות לרדיו, ל טלוויזיה ולעיתונות עליה להיות זהירה מאוד ולזכור תמיד שיש דברים שאסור לה לומר, משום שאינם בריאים לא להצגה ולא לאימאן שלה כשחקנית. חנה הוסיפה גם כי הרעיון לשחק את מדיאה חדר למוחה לפני חמש שנים, "וזה אמת היא שבתחילה רציתי לשחק מדיאה כושית או פלס-טינית". כשנשאלה למה דווקא מדיאה? השיבה: "אני שונאת אלימות, עם כל ההשלכות הר חברתיות-פוליטיות האקטוא-ליות הנובעות משינאה זו."

מפקד גלי צה"ל יצחק לבני חזר השבוע מסיום במורה הרחוק כשאת שלושת הימים האחרונים לטיולו עשה בוויאטנאם, בין השאר ב דלתת המקונג הנמצאת עדיין בחלקה בשליטת הממשלה וחל קה בשליטת הוויאטקונג. ב כפרים שביקר פגש לבני אנשים למודי מלחמה, נוקשים חשדניים ומתחמקים משאלות על חייהם. בין השאר הוא פגש נערה יוצאת-דופן, לבר שה בבגד מסורתי — האוזי — נשענת על עץ וקוראת ספר. הנערה, מסתבר, היא מורה באותו איזור וכששאלה לבני לשם הספר, השיבה: "מלחמה ושלום".

את הכתבה על הגשר היבשתי אילת-אשדוד, ששודרה במוצאי-שבת ביומן אירור עי השבוע בטלוויזיה פתח השדרן שמעון טסלר במי לים: "בגמל אילת היה כתבנו עמנואל אל...". כאן התפרץ בצחוק והוסיף: "דודאי, ה גישה לה בדיקת יום-הולדתה המפיקה-במאית דנה כוגן הגישה לה פרחים בתום ה הקלטה שעמדה כולה בסימן יום-הולדתה. בשיא ההתרג שות, פלט התאורן הראשי של אולפני הרצליה, נסים אברר באיה: "חנהלה, את נראית לכל היותר בת 22 פלוס".

שישי האחרון התחילה להת פוסם בהארץ הסידרה עם צילומי המסמכים על ההברחה. במוצאי-שבת טילפן דינשטיין ללביב כדי להודיע לו שזכה בהתערבות וכי הוא מציע ל משטרה לפנות ללביב כדי לקבל את המסמכים ולטפל בעניין.

בראיון לעדנה שביט בגלי צה"ל, סיפר השבוע הר שחקן-זמר שמעון ישראלי, שהופיע בזמנו בתוכנית על בנימין זאב הרצל, על הנם בנו של הרצל שהיה ב מצוקה כספית ופנה אל אחד המרכזים היהודיים בלונדון ב בקשה שילוו לו לירה שטרלינג אחת. אנשי המרכז, שלא זיהו את בנו של האיש שתמונתו מתנוססת על גבי שטר 100 הילרות הישראליות, סירבו.

שגריר ארצות-הברית בישראל וולוורת ברבור הוזמן לטכס תקיעת הבורג המאה-אלף באולם הסחורות החדש שהולך ומוקם על-ידי ההברה האמריקאית-ישראלית אינטרדו בנמל התעופה בלוד ברבור, שהתכבד בתקיעת ה בורג, התקשה להבריג את ה בורג הענק. אחד הפועלים החליף אותו, הבריג את הבורג עד סופו כדי להקל על ה הברגה. הוציאו ומסר לברבור כדי שיתקע אותו מחדש.

מי שהתרגשה בצורה בלתי-רגילה כאשר נערכה ב אולפני הרצליה הקלטת פרקי שירה של אברהם שלונסקי קי, דהיה רביקוביץ ו אברהם חזפי עבור הטל-וויזיה הישראלית, היתה ה שחקנית חנה מרון שהקי ריאה את השירים. את סיבת התרגשותה גילתה חנהלה ל נוכחים תוך כדי הצילומים: היתה זה בדיוק יום-הולדתה. המפיקה-במאית דנה כוגן הגישה לה פרחים בתום ה הקלטה שעמדה כולה בסימן יום-הולדתה. בשיא ההתרג שות, פלט התאורן הראשי של אולפני הרצליה, נסים אברר באיה: "חנהלה, את נראית לכל היותר בת 22 פלוס".

לכבוד הצגות המאה של מדיאה, הוזמנה חנה מרון לספר בחוג לתאיטרון של אוניברסיטת תל-אביב על ה

כאשר הציבור התקומם נגד מה שנראה כהססנות וחוסר החלטה של ממשלת לוי אשכול. באחד הימים, אחרי שטליק ואלופים אחרים דיברו עם אשכול וביקשו ממנו לדעת את סיבות הדחייה, שאל אורה מסויים את טליק מדוע אין הקצינים פועלים בלי פקודת הממשלה. השיב לו אז טליק: "אתה רואה את האקדה הזה? אני נושא אותו רק למטרה אחת: לירות בכל אדם שיציע זאת".

סגן שרהאוצר צבי דינשטיין, הפסיד השבוע חמישה תקליטים ארוכי-נגן. ומעשה שהיה, כך היה: לפני שבועיים ראינו כתבי הארץ שלמה גרבך, יגאל לביב את דינשטיין בקשר לנתיבי 99. במהלך הראיון טען דינשטיין כי קונצרט א.י.א.ס.ט. השקיע בחיפוי נפט בישראל כל דולר מהמניות שמכר ב ישראל ושהחברה מכרה בארץ מניות בשמונה מיליון דולר. אמר לביב: "תסלח לי, מכרו בארץ לא שמונה אלא 15 מיל יון". השיב דינשטיין: "לפי נתוני הבנקים מכרו שמונה במוזמן וארבע בהתחייבויות. לביב: "אני יכול להשיג חומר המראה שמכרו 15 במוזמן ו-20 בהתחייבויות". דינשטיין: "זאת אומרת שהבריחו?". לביב: "נכון, שבעה מיליון ב מוזמן ו-20 בהתחייבויות". דינשטיין: "לא מאמין". לביב: "נתערב?". דינשטיין: "מת"

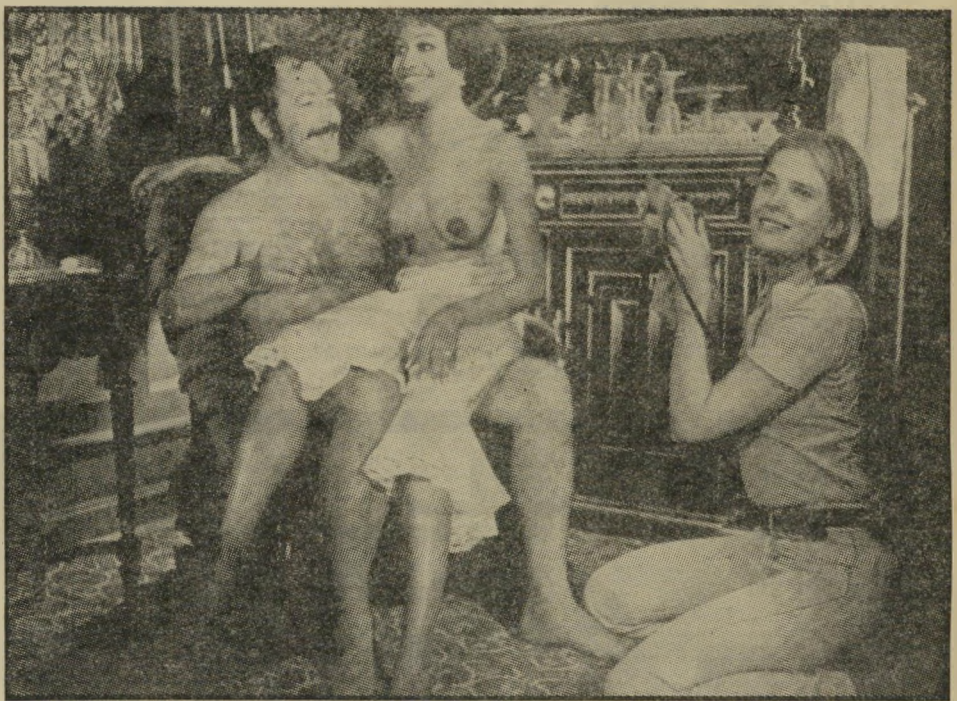
ראשי-הממשלה גולדה מאיר היתה במצב רוח עליו ביותר בהתונתה של אסירת קאהיר מרסל ניניו עם ה תעשיין אלי כוגר. ביחוד שפעה הערות לצון לעבר ה צלמים שהרבו לצלמה, הודיעה כי כאשר תפרוש מתפקידה תבחר במקצוע צלמת עיתונות. באמצע מסיבת התנונה ניגש לפתע החתן ושאל את כתב מעריב אורי דן, שניצב ליד ראשי-הממשלה: "אולי ראית את אשתי?". דן, הצביע לעברו השני של האולם. שם היתה מרסל מוקפת חברים. ראתה זאת גולדה ואמרה לבוגר: "אם אתה רוצה לדעת מה קורה במדינה הזאת אתה רואה ש אתה צריך לשאול אותו!". ה שיב לה אורי דן: "גבירתי ראשי-הממשלה, אני מודה לך על המחמאה!". אמרה לו גולי דה: "זאת לא מחמאה, אל תחשוב שתמיד זה טוב לדעת את הכל". סיכם אורי דן את הוויכוח: "לעיתונאי זו תמיד מחמאה לדעת".

בארוחת-ערב שערך השבוע עורך הארץ, גרשום שוקן, לכמה ידידים, נזכר פליקס שנבלג איך החליף את שמו לפנחס שינער. משה שרת הומינו, הטיל עליו לנהל את המשא-ומתן לשילומים עם גרמניה. אולם הוא דרש שיבחר לעצמו תחילה שם עברי. שנבלג אמר לשרת שיציע לו שם. בו ב

יש אנשים שלא היו מדברים זה עם זה לעולם, לולא נפגשו באולם הכנסת. אמיל חביבי מרק"ח וא"י סר הראל, מי שהיה הממונה על שרותי הביטחון, יוש בים בכנסת בשורה אחת, ב מחק של כמה מושבים זה מזה. השבוע, אחרי שהחלי פו ביניהם קריאות-ביניים, קם הראל, התיישב ליד חביבי ו שאל אותו במלוא הרצינות: "אולי תסדר לי הומנה למוסק בה?". ואחרי הירחור נוסף: "אבל תבוא עימי. זה יהיה יותר בטוח".

כאשר הופיע ח"כ אי סר הראל, במועדון הסטודנ טים הירושלמי בעיר אתון ב וויכוח על "הפרשה", הוא ניכ נס בוויכוח עם עורך עיתון הסטודנטים פי האתון, אבי רהם גל, שהאשים את איסר הראל בהתעלמות ממיגבלות ה צנוניות. הראל האשים את גל בהפצת שקרים. בתגובה ביקש ממנו גל לתבוע אותו לדין על הוצאת דיבה אם הוא סבור ש פירסם עליו דברי שקר. הרי אל, שעמד על דעתו כי מא מריו של גל נכתבו בהשראת "גורמים עוינים", השיב לגל: "תתבע אתה אותי לדין. לי אין כסף".

כשפתח אבא אבן את נאום-התשובה שלו בווי כוח על איומי אנואר אלי סאדאת, דיבר על חשיבות חודש ראמאדאן למוסלמים. ה

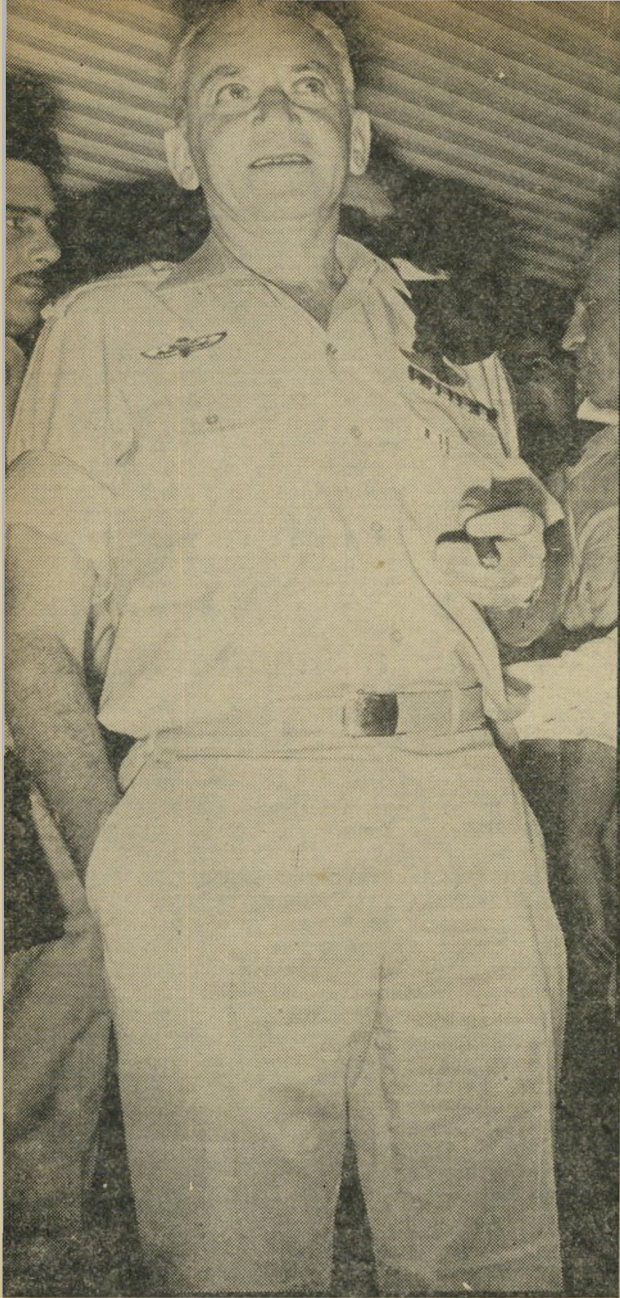
קנדיס ברגו
(25) השחקנית האמריקאית ("חייל בכחול") הפכה לצלמת. הירחון "פליי בוי" הטיל עליה לצלם בעצמה את הסצנות הפיקנטיות בסרט החדש שלה, "מסיבת הצייד". קנדיס אינה מאושרת מתפקידה בסרט: "תפקידי הוא להאנס ולהגיע לאורגומה".

ערכים. לביב: "בכל התער בות יש אחד טיפש ושני מנוול. אין לי כל רצון להיות מנוול. יש לי בבית מסמכים שמוכיחים שהבריחו שמונה מיליון ל"י לשווייץ". כאן הת ערב שלמה גרבך: "אם זה נכון, אז אני מציע שצבי יממן לך סיור בשדות הנפט בארצות-הברית". דינשטיין: "בסדר, נלחץ יד". לביב: "לא, זה ייראה כסחטה. אני מציע שנתערב על חמישה תקליטים ארוכי-נגן. ביום

מקום הציע לו שרת את השם שינער, בלוויית הסברים על אמרפל מלך שינער. שני בלג הסכים והלך הביתה. כע בר כמה שעות טילפן לו שרת, אמר: "פליקס, תזכור לאיית את השם בלועזית ב גו"ן כפול. אחרת יבטאו אותו שלא כהלכה".

באותה ארוחה נכח גם האלוף ישראל ("טליק") טל. הוא נזכר בימי-החרדה שלפני מלחמת ששת-הימים,

דבר צילצל כשינער קצר על מהות האיסלאם. ח"כ מנחם בגין הקשיב, ואז פנה ב קריאה היתולית אל אמיל חביבי: "האם הוא צודק?" חברי-כנסת אחרים התערבו, הזכירו לבגין שהביני אינו מוסלמי, אלא נוצרי — כמו חברי-לסיעה. תופיק טובי, המוסלמי היחיד שנוכח אותה שעה באולם היה סגן שר הבריאות המפ"מ, עבד-אלי עזיז אדיוועבי. הוא אישר את נכונות ההסברים של אבן.

לרב־אלוף חיים בר־לב

במדינה

העם

הדחפור המשתולל

הרג שוב

הדחפור המשתולל תבע השבוע קורבן נוסף.

במשך השנים, הרס באכזריות תאוות־גית את כל סימני־הדרך של הארץ והעם, בשיגעון של הרס.

כפרים ערביים ואתרים עיבריים, עצים עתיקים ובניינים היסטוריים — כולם נפלו קורבן לזחל המטורף.

אך נסתיימו קרבות ששת הימים, הרס הדחפור את הסימטאות הצרות, שהובילו אל הכותל המערבי, ושהפכו את הגישה אליו לחווייה בלתי־נשכחת. אחרי גמר הר מלאכה, נשאר לפני הכותל משהו הדומה למיגרש־חנייה ענקי. הכותל עצמו התגמד לקיר בלתי־מורשים.

רק בנס לא בוצעה או מלאכה נוראה אחרת. דויד בן־גוריון תבע להרוס את חור מת העיר העתיקה, מפני שאינה עברית אלא תורכית. ברעג הראשון מצא תומכים רבים לרעיון, וביניהם גם טדי קולק. אולם השיכרון עבר במהרה, והמלאכה היתה קשה מדי מכדי להתבצע בחיפזון. החומה ניצלה.

השבוע עלה הדחפור על אתר היסטורי אחר, החרות בליבו של כל ישראלי שלחם במלחמת העצמאות. החושות של אוסר־רש רש, שעליהם הונף הדגל הישראלי המאול־תר בידי "סאשה הפוליטרוק", קצין־תרכות של הפלמ"ח, כאשר הגיעו אליהם כוחות צה"ל בשלהי המלחמה, נהרסו בהשתוללות מטורפת חדשה של הדחפור.

החוליה הממשית היחידה המחברת את אילת אל עברה — נעלמה מהנוף, כדי לפנות מקום לשיכונים שהפכו סימן־היכר וסמל לאומי לישראלי המכוער.

מנגנון

אבני הגזית

המתגלגלות

פעם היה קיים בארץ־ישראל המושג "מוחאראס". זהו שמו של חודש בלוח ה־מוסלמי, ובמועד זה היו מסתיימים חוזי־השכירות בארץ. כי בימים ההם עוד לא היו הדיירים בעלי־הדירות, ובהגיע ה־"מר חאראס" היתה נערכת נדידת־דיירים כלי־לית.

האחד בינואר הפך עתה תאריך דומה. באותו יום נדרו כמה וכמה מבכירי ה־פקידים והקצינים ממשלה למישרה. השינואה של גולדה, הראשונים שעל נדידתם נודע ברבים היו ראשי צה"ל. ראש אג"ם בא במקום הרמטכ"ל, העובר לכהן נת שר בממשלה (ראה מיסגרת), כשמקומו של ראש אג"ם נתפס עליידי קצין בכיר אחר, מטובי המוחות האיסטראטגיים של צה"ל.

חילופין אלה לא יחלישו את צה"ל, וייר־סיפו כוח נוסף לממשלה. השבוע נודע על חילופין נוספים. ב־ראש מישר־החוזין יבוא מנכ"ל חדש, מר־דכי גזית, במקום גדעון רפאל. תוכנית זו, כמו החילופין בצה"ל, היתה ידועה זה מכבר ליודע־דבר. גם לה יש רקע מעניין ביותר.

כי רפאל הוא שוואַנ־נפש של גולדה מאיר, שסילקה אותו מעמדת־מפתח כשהיא כיהנה כשר־החוזין. כאשר מסרה גולדה את מישרה לאבא אבן, מיהר זה להחזיר את רפאל לצמרת המישרד, מתוך הנחה שמי שנדפק עליידי גולדה, יהיה נאמן לו. אותה שעה הרחק אבן מעמדות־ההשפעה את נאמני־גולדה, ובראשם שימחה ("שימחת זקנת") דיניץ, שהוא עכשיו יועצה המדיני של ראש־הממשלה.

תכונה נדירה. אולם שינאתה של גולדה אינה סבולה מספקת כדי להישאר בתפקיד בכיר במישר־החוזין. במשך הזמן אפסו גם האהבה בין אבן ורפאל, רפאל נשאר בלי גב.

נוצר מצב משונה בצמרת מדינות־ה־חוזין: גולדה החליטה את החלטותיה מעל לראשו של אבן, ואבן החליט מה שהחלט (המשך בעמוד 18)

העולם הזה הודיע על כך לפני חצי שנה, במדור תשקיף, אז התלוצצו במישר־רונות מישר־החוזין שהפירסום הציל את מעמדו של רפאל לכמה חודשים נוספים.

לרב־אלוף חיים בר־לב, שזום רב.

בעוד כמה שבועות אתה עומד לפשוט את מדי צה"ל, וללבוש את הבגדים האזרחיים של שר בממשלת ישראל. אני שמח שאני חי במדינה שבה אני, אדם שוחר־שלום, יכול לשמוח על כך שקצין בכיר מצטרף לממשלה. באיזו מדינה אחרת יכול אדם להאמין שגנרל מקצועי יחזק בממשלה את האגף המתון, ולא את האגף הלאומני הקיצוני? (פאציפיסט זר לא יאמין לי — אבל אני הייתי שמח עוד יותר אילו היה רמטכ"ל משוחרר שני, הגנרל יצחק רבין, מצ־טרף אף הוא לממשלה.)

אני שמח שאתה מצטרף לממשלה. אני שמח שאתה מוסר את תפקיד הרמטכ"ל בידי מפקד שגדל בהתיישבות העובדת, וכי זה מוסר את תפקידו הנוכחי בידי קצין שגם הוא איש ההתיישבות, החדור תודעה דמוקרטית עמוקה.

צה"ל יוסף למלא את פקודות הממשלה האזרחית, והממשלה עצמה תהיה קצת יותר טובה בגלל נוכחותך בה.

ברם, הייתי רוצה להשמיע באוזניך מחשבה מסוימת לגבי תפקידך בה.

לפי הדיווח, סוכם שאתה תכהן בממשלה זו בתפקיד שר־המיסחר־והתעשייה.

אני סבור שתהיה זאת טעות מצידך.

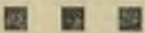
אמנם, התפקיד עצמו חשוב. בידי איש־ביצוע כלכלי, המעורר בחיי המשק, זהו תפקיד רב־אפשרויות. אך בנסיבות הגור כחיות, טמונה בו מלכודת אוטומטית.

אין זה סוד כי שר־המיסחר־והתעשייה האמיתי בישראל הוא פינחס ספיר. לא חשוב איפה יושב ספיר — במישר־האוצר, במישר־הראש־הממשלה, אפילו במישר־התקשורת — בכל מקום הוא ינהל מישרד זה.

כי פינחס ספיר, אדם בעל כושר־עבודה מדהים וזיכרון פנומנאלי לפרטים, הקים את רוב המפעלים השייכים למישרד זה — לטובה או לרעה. מזה שנים רבות הוא מחליט את כל ההחלטות — אף הקטנות ביותר — הנוגעות לחיי המשק.

כדי מופעל חשוב הוא, מבחינה מסוימת, התינוק שלו — תינוק שגור, שזהו, שהצליח או שספחה, איך אפשר לדרוש ממנו להניח מידינו את חובות האבהות?

כל שר שניכנס למישרד המיסחר והתעשייה התנסה בכך. חיים צדוק וזאב שרף היו שניהם מקובלים על ספיר כשקיבלו לידיהם את התפקיד. אבל היחסים התקלקלו לאחר מכן. והיה זה פלא אילו קרה הדבר אחרת. הם רצו להיות עצמאיים. ספיר רצה לתת להם עצמאות. אבל הנסיבות עצמן, מיבנה המשק ודרך קבלת ההחלטות — מנעו עצמאות זאת.

יתכן שיש מקום לשר־מיסחר־והתעשייה, אם הוא אדם המוכן להתאים את עצמו לקצה־העבודה של ספיר, לדרכי־מחשבתו, לאופי שקוליו. כלומר: אם הוא מוכן לשמש מעין ראש־אג"ם כלכלי בצד הרמטכ"ל הכלכלי, שהוא ספיר. אחרת, יתקלקלו היחסים מאליהם.

ואני דווקא מקווה שהיחסים בינך ובין פינחס ספיר לא יתקלקלו.

תהיה דעתי על ממשלה זו כאשר תהיה — ואיני נמנה עם חסידיה המושבעים ביותר — הרי אני מבחין היטב בין האגף ההרפתקני, הנוקשה והמסוכן שבממשלה לבין האגף המתון־יחסי, האחראי והזהיר. בראש אגף זה עומד, באופן טבעי, פינחס ספיר. ואתה, כך אני מקווה, תהפוך לאחד מחלקיו החשור בים ביותר.

אולם כשר־המיסחר־והתעשייה תביא לאגף זה פחות תועלת מאשר בתפקיד כלשהו, שישמור על זיקתך לענייני ביטחון ומדיניות.

לכן הייתי מייעץ (אילו נתבקשה עצתי) שתלמד בסוגיה זו (ובה בלבד!) לקח מכהנתו של מנחם בגין בממשלה. הוא לא נטל לידייו תיק. הוא שימש כשר בלי תיק. בתור שכזה, היה חופשי להתבטא כאוות נפשו בענייני מדיניות וביטחון, מבלי שאיש התמרמר על חריגה מתפקיד. הוא היה חופשי לטפל בנושאים אלה.

זהו המעמד המתאים ביותר לך, לדעתי.

ממשלה זו מטפלת בתחלטות הרו־תגורל בשטח המדיני והביטחוני, מבלי שלרוב חבריה ישנה ההכשרה המינימלית לכך.

החלטות בעזות משמעות כבירה מתקבלות במישריות מחרידה, ללא מחקר מתאים, ללא דרך נאותה לגיבוש החלטות מסוג זה.

כשר בלי תיק (או כ־"שר המדינה", כפי שמציעים להסב תואר זה) תהיה חופשי להקדיש את כל מירצו לעניינים מדיניים וביטחוניים. תוכל להתמסר לשאלות מיוחדות. למשל: לגיבוש

נוהל חדש ליחסים בין הממשלה ומערכת־הביטחון. לתיאום בין המדיניות והביטחון. (ועוד ועוד.)

תוכל להתבטא באופן חופשי. הציבור מקווה לשמוע ממך על נושאים אלה, דווקא מפני שאתה תהיה טרי בממשלה. שנכ־נסה לשיגרה איומה בארבע וחצי שנות הכיבוש. וגם מפני שאתה בא ממקום שבו יש, באופן טבעי, נקודת־ראות אחרת. היבט אחר, זווית־ראייה אחרת.

פשוט חבל להקריב כל אזה עז מיזבח המיסחר־והתעשייה.

ויש לי עוד סיבה למישאלה זו. אודה בה בגלוי. אתה רכשת לך יוקרה, שהיא מבחינה מסוימת יחידה במינה. לכל רמטכ"ל רחש הציבור יחס שונה, בהתאם לאופיו. ליגאל ידין ולחיים לסקוב היה לציבור רספקט. משה דיין הוא, כידוע, בעל כאריומה. ליצחק רבין, המסוגר והמופנם, גילה הציבור יחס של אמון וביטחון.

לך רוחש הציבור אהבה.

זהו נכס יקר — לא רק לך, אלא לציבור. אין אישים רבים בארץ שזכו ליחס כזה, ובאופן כללי כזה. אילו הוצע לך תפקיד שר־הביטחון, או אפילו תפקיד ראש־הממשלה — היה הציבור מקבל זאת בשימחה, ללא היסוס.

בשעת־חירום, יכול איש כמותך לאחד את הציבור, מקצה אל קצה, אולי יותר מכל אדם אחר.

נכס יקר זה עלול להשתחק בתפקיד כלכלי פרו־זאי, כמו זה של שר־המיסחר־והתעשייה.

תוך שבועות מעטים יזהה אותך הציבור עם תפקיד זה. תוך כמה חודשים תהיה משובץ, בתודעת הציבור, במיסגרת כלכלית. הבעיות הכלכליות, השערוריות הכלכליות הכרוניות, ההחלטות הכלכליות שתצטרך לקבל — כל אלה ישנו את תדמיתך. כל החלטה כלכלית שתתקבל — תועיל למישהו, ותזיק למישהו. עמותך בשאלות שכר, תוספת־יוקר, יישוב סיכוכי עבודה — יקימו לך, בהכרח, ידידים ואויבים.

זה יהיה חבל. יש אנשים הרבה המסוגלים למלא בארץ תפקיד כלכלי־מינהלי. יש רק בר־לב אחד.

באיחולי הצלחה,

חיים בר־לב

מעל לראשו של רפאל. רפאל המשיך ב' כהונתו, ללא השפעה מעשית כלשהי, כי שכל אדם במשרד-החוק ידע שהוא צל פוליטי.

באותו זמן עלה כוכבו של פקיד בכיר, שקט ואהוד, שנהנה במפתיע מאמונם של גולדה ושל אבן גם יחד — תכונה נדירה ביותר.

מרדכי גזית הוא איש בעל מחשבה עצמאית, מתון ומפוכח. במשך זמן-מה היה אחראי למחלקת המיזרח התיכון במשרד. אך כשנתברר לו כי מחלקה זו היא קליפה ריקה, ללא אמצעים וללא תפקיד של ממש, מיהר להשתחרר ממנה. בשנים האחרונות היה אחראי לנושא החשוב ביותר במשרד — היחסים עם ארצות-הברית.

אין ספק שמינויו של גזית לתפקיד בכיר מוסיף אבן-גזית לחומת האגף המתון בי צמרת המדינה — כך שגם חילופין אלה הם בעלי אופי חיובי.

השטחים המוחזקים

צעד ראשון

לקראת פלסטיין

ההחלטה עצמה היא חיובית. בצו המור של הצבאי הוכרז על קיום בחירות חדשות בכמה מן הערים המשיניות בגדה המערבית. הן תיערכנה בהתאם לחוק הירדני. בכך נענה המושל לדרישת רוב תושבי הגדה, הרואים בכך צעד ראשון לקראת הגדרה עצמית פלסטינית וגיבוש הנהגה לאומית חדשה. במהלך הבחירות, הם מקיימים יקומו כוחות ואישים חדשים, ייערך ויכוח על הגורל הלאומי, תיבחר מנהיגות מקומית שתוכל להפוך, בבוא היום, לממלכה לאומית.

ללא חרות פוליטית. אולם עצם עריכת הבחירות, ללא שינוי המצב, לוקה בחסר.

הערכים דרשו שיתמנה קצין-מחוז ערי בי, שיפקח על הבחירות. אך המושל קבע שהפיקוח יהיה בידי משרד-הפנים הישראלי.

בגדה אסורה עדיין כל פעילות פוליטית. אין רשות לערוך אסיפות, לקיים כינוסים ארציים או מקומיים, לדון בנושאים מדויקים, לקבוע מה יהיה גורל פלסטיין.

בתנאים כאלה, בחירות אמיתיות אינן אפשריות. הדבר פותח פתח לטענה כי אלה תהיינה בחירות מבוימות. בחסות ה' כובש — טענה שתושמע בלי ספק על-ידי אויבי רעיון המדינה הפלסטינית, ובראשם ממשל ירדן ואירגוני הפידאיון.

אש צולבת בעזה. עד כמה עדין מעמדו של ראש-העיר, הנבחר וחת שילטון הכיבוש, מוכיחה פרשת ראש עיריית עזה, ראשד אל-שאווה.

בשעתו התפלאו על כי האיש העז בכלל לקבל לידיו תפקיד זה. מנהיגי עזה, שפעלו תחת הכיבוש הישראלי ב-1957, נענשו קשות על-ידי המצרים בחוזרם, ערנו והוצאו להורג. אך העז בעל-החוק מקומי לקבל מינוי מטעם המושל הישראלי לראש עיריית עזה?

תעלומה זו התבהרה כאשר נתגלתה כי ביתו גופתו של מפקד הפידאיון, שהסתתר שם בחסותו, ושהתאבד לבסוף, ברור כי אל-שאווה קיים יחסים הדוקים עם הפידאיון, בשעה שעמד במגע הדוק עם ה' ממשל הצבאי.

השבוע, כאשר הופיע על מסכי הטל-וויזיה הישראלית, יכול היה כל אזרח להתייחס מאישיותו. אל-שאווה נתגלה כאדם מרשים. בעל תודעה לאומית מפותחת ורימה אישית גבוהה. מי שחשב שאין לפלסטינים מנהיגים, יכול היה להיווכח שטעה. אך ישראלים רבים חשו לראשונה מה קשה מצבו של מנהיג פלסטיני, העומד באש ה' צולבת של מדינות-ערב, הפידאיון והכ"י בוש הישראלי.

הבית שלא פוצץ. תוך כדי כך נתעוררה שאלה נוספת.

במיקרים דומים נוהג צה"ל לפוצץ את ביתו של אדם שנתן מחסה לפידאי. בארץ תושב נעצרה בצפון ישראל משפחה ערבית שנתנה מון לפידאי, אך לא העזה לתת לו מחסה.

שר-הביטחון, בהסכמת גולדה מאיר, החליט להחזיק הפעם מכלל זה כפי ראש-עיריית עזה. חכם לשמור על האיש, השיקול היה ענייני: אם ייעלם ראש-עירייה זה, לא תהיה בכלל מנהיגות מוכרת לאנשי

הרצועה, והפידאיון יהפכו שוב לשליטי ה' ציבור.

השאלה היא: מהו הבסיס המוסרי לכל מדיניות פיצוץ הבתים במקרים כאלה? איך אפשר לדרוש מערבי לעשות מעשה, שהיה נחשב למתועב אילו נעשה, למשל, על-ידי יהודי בימי מלחמת המחתרת — הסגרת אדם לשלטון-כיבוש זר?

יחסים מרחביים

השריפה

בעיני השכנים

„מערכת השבועון הלא-ציוני, העולם הזה, שבועון הוא ח"כ אורי אבנרי, הידוע במלחמתו התקיפה נגד ממשלתו של גולדה והמתנגד לכיבוש הישראלי בשטחים, עלתה הלילה באש. אין ספק כי גורמים ימניים קיצוניים ביצעו זאת, נקמה על הקו הפוליטי של אבנרי.“

דעה זו של פרשן רדיו קאהיר, ביום השישי האחרון, היתה פחות או יותר הדעה שהתקבלה ברחבי המרחב כולו. ההצתה במשרדי מערכת העולם הזה, שבוצעה ביום החמישי שעבר לאחר הצתת תפסה מקום נכבד במהדורות החדשות ומדורי הפרשנות של מדינות ערב כבר למחרת היום.

התנגשות נוספת. רדיו רבת-עמון חזר על דברי רדיו קאהיר, ידע להוסיף ממקורות משלו כי חמישה אנשים נפצעו במהלך הכיבוש. רדיו סאוד אל-ערב ראה במעשה ההצתה חלק ממסכת האיומים והאלימות שמפעילים חוגי הימין באיומים נגד המתנגדים לכיבוש השטחים: „אין זו ההתנגשות הראשונה בין שני הכוחות,“ קבע הפרשן, „לפני השריפה הנוכחית, היתה פעולה דומה נגד מערכת עיתון המפלגה הקומוניסטית, בישראל, רק“ח. ועוד לפני כן, היה נסיון לרצוח את מזכיר רק“ח, מאיר וילנר — לאור היום, באמצע רחוב ראשי של תל-אביב. סאוד אל-ערב האשימה את השלטונות הציוניים ב„רשע לנות כוונה לחילת“.

אופי נאצי. מטעמי נוחיות פוליטית ברורים, לא העלה אף אחד מאמצעי ה' תקשורת הערביים את האפשרויות האחרות: שההצתה בוצעה בידי מטורפידות או חוגי הפעש המאורגן. את התיאוריה החדר-שמעית השלים אל-אהראם הקאהירי, בגיליון יום השבת שלו: „מעשי ההצתה מעיד על הקשר ההדוק בין האופי הציוני והאופי הנאצי, כך טיפלו אנשיו של היטלר במתנגדיהם.“

דת

סכנה חמורה:

שירות בצה"ל

שעה שחוגים דתיים קיצוניים הסעירו השבוע את המדינה באיומי רצח חסרי תקדים על הפאטולוגים, בחרה לה דמות מרכזית של המפד"ל מטרה אחרת להתקפה: צה"ל. היתה זו הרבנית רחל נריה, אשתו של ח"כ המפד"ל, הרב משה צבי נריה, תושבת כפר הרו"ה, אחת ממנהיגות תנועת האשה-הדתית-לאומית, שלפני כשנה יזמה את מפעל ההתנדבות לשירות לאומי של בנות דתיות, כתחליף לשירות בצה"ל.

השבוע, כאשר התפטרה מראשות מפעל ההתנדבות של הבנות הדתיות, יצאה הרבנית נריה בהשמצה חסרת תקדים של צה"ל והחזיילות המשרתות בו. טענה הרבנית נריה: „בצבא יש הרבה יותר הפקרות מאשר בחיים האזרחיים... אפילו בשביל הכנים עצמם... השירות בי צבא הוא תקופה של ירידה באורח ה' חיים... הסכנה הזאת היא חמורה יותר מהסכנה בהסתוות.“

מה הסבירו „החבר'ה הצעיר'ים“? הסבירה הרבנית נריה בראיון שהעניקה לכתב מעריב לוי יצחק הירזי-שלמי: „אני מתנגדת בתחלט לגיוס בנות לצה"ל. גיוס כל הבנות — גם חילוניות... אשה המביאה לעולם שישה-שמונה ילדים תורמת לעם ישראל לא פחות, ואפילו הרבה יותר — מאשר חיילת המשרתת שנה-שנתיים בצבא ויולדת רק שניים-שלושה ילדים.“

מה קרה לרבנית נריה, ששינתה לפתע את דעותיה, החליטה לפרוש מראש מפי (המשך מעמוד 27)

שוד

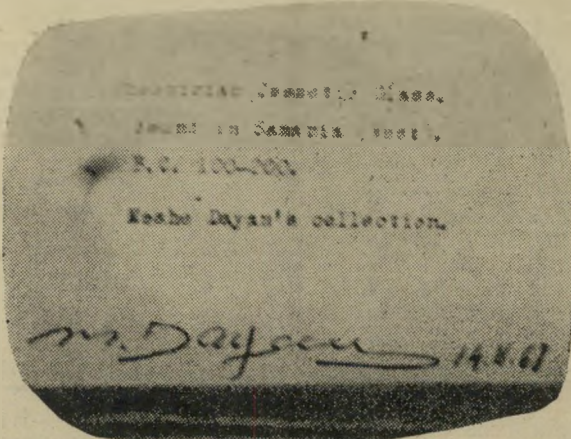
העתיקות

של משה דיין

עבודה שלו. לצורך גילוי העתיקות והעברתן לביתו השתמש שר הביטחון לא אחת בبولדוורים, מנופים, משאיות ואפילו הליקופטרים מרכוש הצבא.

זה שנים שמשה דיין מוכר עתיקות באמצעות „משכית“ וחנויות העתיקות א'

אני יודע, הנושא נדוש, בנאלי. על בולמוס העתיקות של משה דיין כבר נכתב לא אחת בעיתונות. בדרך כלל, לברשה הביקורת צורה של דקירות סאטיריות קלות, שאיש לא התייחס אליהן ברצינות.

חתימה אישית זוהי חתימתו האישית של שר-הביטחון משה דיין, באנגלית, כפי שהיא מופיעה על גבי תווית מיוחדת המצורפת לפריט עתיקת המוצא למכירה, כשעליו מצויין: „מאוספו של משה דיין“. בעיתון „וורלד קווינס“ המופיע בארצות-הברית, התפרסמה בחודש יולי מודעה המציעה עתיקות מאוספו של דיין, שנאסף על ידו בניגוד לחוק, למטרות מסחר ולא כתחביב.

שר במלונות „הילטון“ ו„שרתון“. המימץ הארכיאולוגים נמכרים בקופסאות הדורות, מרופדות קטיפה, כשכל אחת מהן נושאת את הכתובת „מתוך אוספו הפרטי של משה דיין“. וכוללות את חתימתו האישית. זכוכית פיניקית, שדוגמתה ניתן לרכוש ב-300 ל"י, נמכרת ב„משכית“ ב-1600 ל"י. אחד מסוחר-העתיקות בתל-אביב משמש כסוכן של מר דיין, המביא לביתו את האספנים „הכבדים“ מ"ח"ל. אספן כזה רכש לפני זמן-מה בביתו מימצא ב-30,000 ל"י.

אגף העתיקות לא שמע רשמית על ה' אוסף הארכיאולוגי הענק של שר-הביטחון (ואם שמע, לא מצא לנכון להגיב). המישרת העלימה עין עד כה מהפרת החוק הבוררת. שר החינוך, כפי שלמדנו, אינו מעלה על דעתו ששר בישראל יתעלם ביוזמיו מהחוק. עד לנואמו של אבנרי בשבוע האחרון לא מצא שום חבר כנסת לנכון להביע דעה בנדון. פובליציסטים ואנשי-רוח, העוסקים בבעיות תרבות, לא הקדישו שורה לנושא. ארכיאולוגים לא פצו פה. קשר שתיקה אחד

מאת

דן בן-אמוץ

את העתיקות הנמכרות ב„משכית“ ראיתי במר עיני וצילמתי. בשיחה טלפונית, בה העמדת פנים כסוכנו של סוחר אמריקאי המעוניין לרכוש 50 עתיקות מאוספו של דיין, אמרה לי מנהלת החנות שהדבר ניתן לביצוע, ושעלי לסור לשם כך לחינות, ולשוחח עם הגברת רות דיין.

שאר הפרטים הם בגדר שמועות. שרק בית-משפט או ועדת חקירה משפטית יוכלו לעמוד על אמיתותן. אם תקום ביום מן הימים ועדת חקירה כזו (או אם מר דיין יטרח לתבוע אותי לדין על הוצאת דיבה) יהיה עליו לענות על השאלות ה' באות:

(א) האם קיבל מר דיין רשיון ממנהל אגף העתיקות לחפור עתיקות באדמות המדינה ובשטחים הכבושים (שמן, אגב, לפי החוק הבינלאומי, אפילו המדינה אינה רשאית להוציא עתיקות) ולהעבירן לביתה?

(ב) האם הודיע דיין לאגף העתיקות על האתרים הארכיאולוגיים שגילה, ועל כל מימצא שחפר, כפי שהחוק תובע מכל אזרח?

גדול נקשר סביב המוזיאום הפרטי של דיין.

נדמה לי שהגיעה השעה לדבר גלויות, ולדון ברצינות בתופעה הפלילית הזו ש' שמה שוד עתיקות. קיים במדינה הזו חוק הנקרא „פקודת עתיקות“ משנת 1929, האוסר בפרוש על כל אדם לחפור, או לחפש באופן אחר, עתיקות, בין באדמתו ובין באדמת אחרים, אלא אם כן קיבל רשיון לכך ממנהל מחלקת העתיקות. סעיף 7 אומר שרשיון כזה יינתן רק ל' מי שמסכתו המדעית מובטחת די הצורך ע"י אגודות או מוסדות-מדע. העובר על החוק צפוי לקנס של 200 לירות שטרלינג.

סעיף 22/7 קובע שכל אדם שאינו בעל רשיון, והוא סוחר בעתיקות, יאשם ב' עבירה ויהיה צפוי למאסר של חודש-חודשיים, או לקנס של 100 לירות שטרלינג, או לשני העונשים כאחד.

בפני החוק הזה, על 30 סעיפים, שווים כל אזרחי המדינה, חוק מאזרח מכובד אחד ששמו משה דיין. זה למעלה מ-20 שנה שמר דיין חופר עתיקות ללא רשיון בשעות הפנאי, ובחלק ניכר משעות ה'

טר באתר ארכיאולוגי בעין-מזקק
בו חפר החיפוטריין מרדכי גיזון
מטעם אוניברסיטת תל-אביב והע
כיר משם 50% מהכדים שנתגלו
עביר משה דיין?

(י) בכמה כסף נמכרו העתיקות של דיין
במכירה הפומבית שנערכה לפני חודש בר
לוס-אנג'לס ע"י בית מסחר לעתיקות,
והאם הגיע הכסף הזה ארצה?

(יא) האם זה נכון שחיילי צה"ל
שמרו בקלות בעזה על הטרכטור
שעסק בחפירות ארכיאולוגיות
עבור דיין.

(יב) איזה אחוז מתקציב הבי

(ג) האם קיבל דיין רשיון למכור ול-
עסוק במיסחר עתיקות?

(ד) האם מנהל דיין פנקסים, ו
משלם מס הכנסה, על הרווחים ה
אגדתיים שלו ממיסחר בעתיקות?

(ה) האם השתמש דיין בציוד צבאי
כבד, בכלי תובלה ובהליקופטרים, לצורך
חפירת העתיקות והעברתן לביתו? אם
לא, באיזו דרך הגיעו העתיקות לביתו?

(ו) האם הגיש מר דיין איפועם
הצהרת הון, ומניין הגיע לידיו ה
כסף בו רכש את נכסיו הרבים?

(ז) האם זה נכון ששרן בשם יוסף יפת

או שכולנו נכבד את החוק או שכולנו נעבור עליו!"

טחון החדש מוקדש לחפירותיו
הארכיאולוגיות של דיין?

במישפט זה, אם וכאשר ייערך, יצטרך
גם הד"ר אברהם בירן, מנהל אגף העתי-
קות, להשיב על מיספר שאלות מביכות.
האם ידוע לו, למשל, על האוסף הפרטי
של דיין? האם חקר ודרש כיצד הגיעו
העתיקות לידיו של דיין? למה לא הגיש
תביעה נגדו, כאשר כל העיתונים דיווחו
על החפירה באזור, בה נפצע דיין, בהת-
מוטט עליו קיר? האם ערך רישום של
מימצאי דיין, והאם ניצל את זכותו לר-
כוש או להחרים את העתיקות שנחפרו
ללא רשיון?

שריהינודי-התרכות אשר ביי

הועלה על-ידי דיין תוך תקופת זמן קצרה
לדרגת סגן-אלוף משום שכל תפקידו הוא
להודיע לשר-הביטחון על עתיקות המת-
גלות ברצועת-עזה וסיני? האם נכון שכדי
להצדיק העלאה זו בדרגה, העניק דיין
למודיע שלו תואר "קצין להילכי רוח"
שאינו דוגמתו בכל צה"ל?

(ח) האם זה נכון שעוד ב-1956 ערב
הנסיגה מסיני נפגע הליקופטר סיקורסקי
תוך נסיון להוציא אובליסק מצרי ממצא-
בית-אל-חדם שבסיני ושהאובליסק הוצא
על-ידי הליקופטר שני והועבר לביתו של
דיין?

(ט) האם זה נכון שהאדוואר
רחבעם (גנדי) זאבי ירד בהליקופט

קברים למכירה?

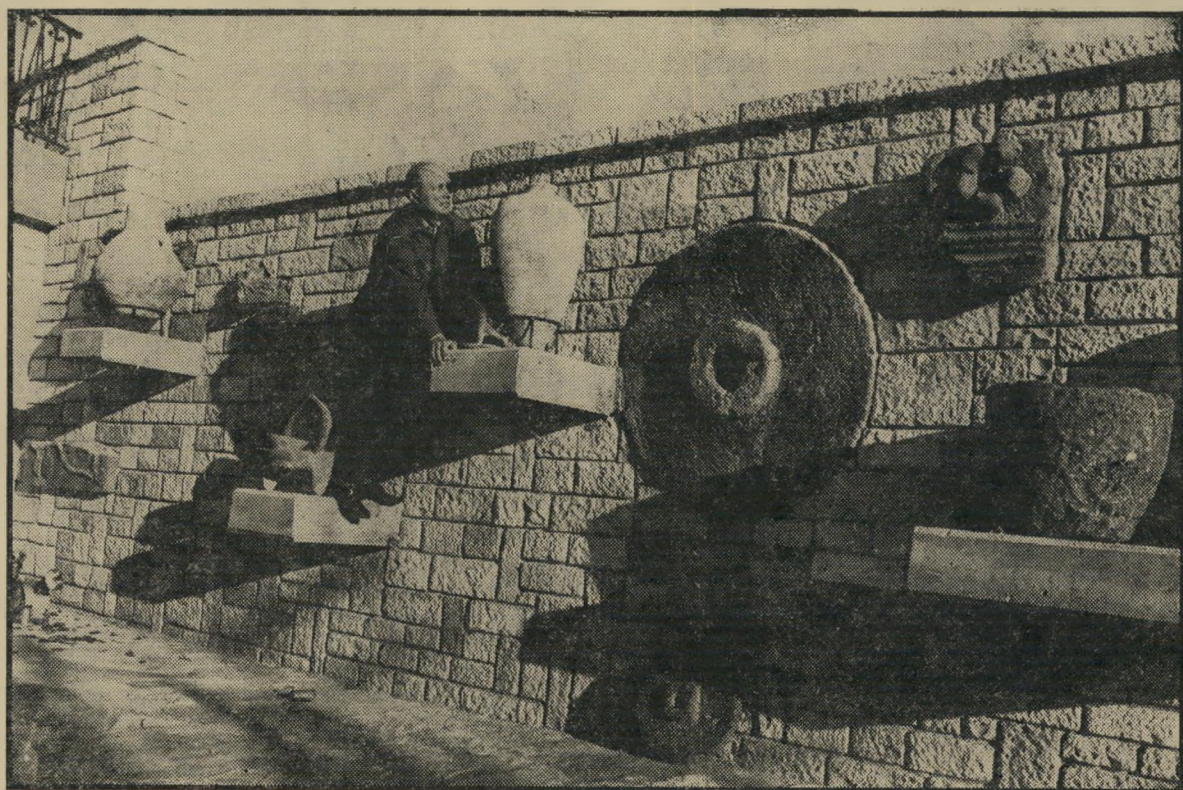
משה דיין ליד כדים עתיקים וארונות קברים
עתיקים מאבן, אותם אסף בחפירות שהוא מנהל
מזה שנים רבות כתחביב פרטי. חלק ניכר ממימצאיו של דיין מוצאים לחו"ל. לפי החוק
חייב כל מי שמייצא עתיקות לקבל על כך רשיון מיוחד, ולשלם 10% מערך המכירות
שלו לקופת המדינה. לא ידוע אם משה דיין אומנם שומר על סעיף זה של החוק.

קר, אני משער, בכיתו שר דיין,
יצטרך לתת הסבר להעמדת-הפ-
נים ולצביעות שדו, שבאה לידו
ביטוי כתגובתו להאשמותיו של
מר אורי אבנרי מועד במת הכנסת.
ארכיאולוגים נודעים ומכובדים כיגאל
ידין יצטרכו למצוא הסבר כלשהו לשחיר-
קתם התמוהה נוכח שוד העתיקות הגלוי,
המתרחש לעיניהם על-ידי שר בממשלת
ישראל.

אך, כמובן, אינני מעלה בדעתי שמשוהו
קונקרטי יצא מהרשימה הזו. הממשלה
לא תקים ועדת-חקירה, המישרה לא תח-
קור במעשיו הפליליים של שר הביטחון,
שום חבר-כנסת מסייעת המערך לא יגיש
שאילתה בעניין זה לשר החינוך והתר-
בות, אנחנו נמשיך לכתוב ולדבר, ושר-
הביטחון ימשיך לשדוד את אוצרותיה הר-
תרבותיים של המדינה.
כשיתמוטט עליו שוב קיר, יודיעו על
כך בחדשות, אך שר-הביטחון אינו מת-
עניין בחדשות. הוא מתעניין רק בעת-
קות, והוא מצפצף עלינו ועל החוק, אותו
אנו נתבעים לכבד.

בעניין זה, כמו בשטח השחיתות ה-
אחרות הפורחות במדינה, קיימות שתי
אפשרויות — או שכולנו נכבד את ה-
חוק, או שיותר לכולנו לעבור עליו. אם
מותר למישהו לשדוד עתיקות, לחפור ללא
רשיון באדמות המדינה, להוציא מן ה-
שטחים הכבושים אוצרות תרבות ואמנות,
להשתמש בציוד צבאי לחפירה ולהעברת
השלל, ולהתעשר מההובו הממלכתי הזה
— אז גם אני רוצה.

משתי האפשרויות אני מבכר,
כמובן, את הראשונה, אך, כאמור,
זה עניין שר טעם אישי.

הביטחון בחפירות וברכישות שנעשו על פני כל הארץ ובשטחים
המוחקים. לדיין יש רשת עניפה של מודיעין, המודיעים לו מייד
על כל גילוי של אתר עתיקות חדש, או מימצאים שכדאי לרכושם.
הוא מינה אפילו קצין צה"ל שתפקידו היחיד להודיע על עתיקות.

מי מכיר את האיש שבקיר?

האיש שבקיר אינו אלא שר-הביטחון משה דיין, שטיפס על גדר
האבן של ביתו בצלה, בה שוכנו עתיקות שנאספו על ידי שר-

[illegible]

הַאֲהִי' 1954 על ספסל הנאשמים, בעת משפט הריגול נגדם. בשורה הימנית, מלמעלה למטה: פיליפ הרמן, רוברט דאסא, עזר הן. משמאל: מרזוק, עזאר, ויקטור לוי, מאיר מיוחס, מקס בנט, פיליפ נתנזון.

מִרְסָל בְּכֹלָא הַמִּצְוֹת

לוח ואנשי העסק
 "הסוס" — יוסף מרזוק, פיליפ נתנזון, ומאיר מרשת הריגול מלפני עשרים שנה — מרסל ניו

A black and white photograph of a group of people, including men in suits and women in dresses, standing together indoors. The group is diverse in age, with some individuals appearing to be in their 20s or 30s and others older. They are all looking towards the camera. The background is dark and indistinct.

החבורה בחתונתה של
מרסל. משמאל לימין:
מאיר מיוחס, גולדה

פיליפ נתנוון, רוברט זאסא, מרסל ניניו, מאיר מיוחס, גולדה

בפי שפורסמה בעתון קאה'רי בשנת 1956 - ולתנשקת בחתונתה עם פיליפ נתנוון

ועולה מחדש — לאחר 17 שנה. מימין לשמאל, במוטות החופה: וולפגנג לוף — „המרגל על זיס. בעוד דקות ספורות, תעמוד ביניהם מקשרת בגלל החתונה התאספו שוב חברי הרשת.

הדמות הבולטת בטקס היתה השושביינית — גולדה, בשמלת תכלת נאה ומצברוח מבריק. היא התלוצצה, בירכה, ונראתה ברכנות מאושרת כאילו היתה זו בתה שלה מתחת לחופה.

בולטת פחות, אך מאושרת לא פחות, עמדה בצד, דוממת, כשרק דמעה מתגלגלת מעיניה קשישה אחרת. לבנת שיער. היתה זו מתילדה גולדשטיין, דודתה בת ה-80 של מרסל. במשך 14 שנות ישיבתה של מרסל בכלא. לא החמיצה הדודה אפילו ביקור אחד אצל מרסל, מהמיכסה של תריסר ביקורים לשנה שהירשו לה המצררים. למטרה זו נשארה להתגורר במצריים, כל אותן שנים ארוכות — למרות שהיה בידה להסתלק משם.

הגיבורים האחרים היו שמחים ונרגשים לא פחות. היה זה מרגש לראות, פנים אל פנים את

הזוג והשושבינה
מרסל נינו, עטורת הינומה וצוחקת באו"ש, מתחת לחופה, כשלידה האחד בעלה, אלי בוגר, חבוש כיפה לכבוד הטקס, ולצידה השני ראש הממשלה, מנחם בגין. היה עוד עלם צעיר. רוברט דאסא, ויקטור לוי, וכל האחרים — היה זה בדיוק כאילו נכנסת לאולם חתונות, ומצאת עצמך עומד פנים אל פנים עם כל גיבורי של איאן פלמינג. אלא שהגיבורים, שכולם עמדת פנים אל

מטפחת מסורתית למהדרין, מעשה ריקמה מימי הסבתא. היתה זו גולדה שגילתה לראשונה, בהערות אגב, את נוכחותם בארץ של חברי הרשת — ובחתונתה של מרסל, הופיעה כל צמרת המדינה להצדיע בפניה ובפני חבריה האחרים לרשת. פנים בבית הכנסת בנווה-מגן, לא היו יצירי דמיון. הם היו מציאותיים מאוד. גם הברכה שאיחל אחד מהם, היתה מציאותית מאוד, ולקוחה ממושגי המקצוע. „הפעם, חיך לעבר קוליגה, „אני מאחל למרסל שלא תשתחרר ממאסר עולם.”

החלק השני והאחרון של „פרשת אלכסיס” - ללא הסוואה כך נפילה הרעשת

את אווירת העליזה, את מניעי הגיבורים ואת הרקע הכבד, בא תיאור שהוא פרי הדמיון, אך המבוסס על הפרטים האמיתיים.

בשבוע שעבר, בחלק הראשון, תיאר הסיפור איך הגיע „הארם השלישי”, המכונה „רובוט”, מפאריס לקאהיר, איך קיבל את הפקודות לביצוע מעשי החבלה והתחיל לבצע. החלק השני, המתפרסם זהה, מתאר את נפילת הרשת ורקיעת העליזה שנודעה לאחר מכן בשם „פרשת לבון”.

כל זה נכתב ופורסם לפני שבוע שנים — כשפחות מתריסר אנשים בארץ ידעו את הפרטים.

„פרשת אלכסיס”, סיפור דמיוני של אורי אבנרי שפורסם בשמו של סופר יווני שאינו קיים, הופיע ב„העולם הזה” ערב פסח 1964. הוא הכיל את כל הפרטים של עסקייהבש הישראלי במצרים, שאסור היה אז לפרסמם. כדי לאפשר זאת, הועברה העליזה לסיכסוך היווני-התורכי, שהיה אז אקטואלי. עתה, עם ביטול האיסור על פירסום מרבית פרטי העסקייהבש, מפרסם „העולם הזה” את הסיפור מחדש — והפעם תוך ציון מלא של השמות והמקומות, אך מבלי לשנות דבר בנוסח המקורי, וזאת השמטות קצות וחסרות-ערך.

הסיפור הוא כמתכונת רומאן היסטורי — כלומר, כדי לצייר

פרק שני

בחדר השר

פינחס לבון, שריהביטחון, קימט את מצחו. בתנועה מהורהרת החליק את שערו הלבן. לפניו היה מונח עיתון אמריקאי. הוא נהג להקדיש את השעה הראשונה של יום-עבודתו לקריאת עיתונים. ישראלים וזרים. תאווה-הקריאה שלו. תכונה בלתי רגילה אצל פוליטיקאי, ליוותה אותו כל חייו. את עינו צדה ידיעה קטנה, בתחתית העמוד הראשון: קאהיר, 16 — מאת כתבתנו — שורה של מעשי-חבלה

דעתם לפעול נגדי בצורה שתסכן את ביטחון המדינה. ובכל זאת. הפצצות האלה. מדוע נודע לו הדבר רק מעיתון זר? אשאל את דיין. לא. דיין נסע לארצות-הברית. השד יודע לשם מה. דווקא בשעה זו. הוא הרים את השופרת. „בקשי נא את גיבלי. שייכנס אלי.”

הגבר הגבוה, בעל ההופעה המרשימה, נכנס וסגר אחריו את הדלת. „ביקשת לראות אותי, פינחס?” הוא גיראה כמו חייל אמיתי, חשב השר. יותר מכל קצין אחר בצבא שלנו. ובכל זאת, איני מאמין לו. יש בו משהו בלתי-יכון. אולי כל איש מודיעין הוא כזה. „אנא, שב, בנימין.”

במשך כמה דקות מדדו שני הגברים איש את רעהו. הבדל-הגיל ביניהם לא היה גדול. אך הם השתייכו לשני דורות. השר היה שייך לדור שלפני-המלחמה, שהיה מעורה בתרבות ההומניסטית. לשונו החדה הטילה את מוראה על כל יריביו המדיניים. הקצין היה שייך לדור של מלחמת-העצמאות. דור שאיבד רבים מן המעצורים התרבותיים של קודמיו. שמו היה קשור באחת הפרשות העכורות של המלחמה*.

לבון נטל לידו את העיתון האמריקאי, הניחו לפני גיבלי. „האם ידוע לך משהו על זה?” אף ניד בפניו של הקצין לא העיד על הפתעה כל-שהי. הוא קרא את הקטע בעיון, כמורה העובר על חיי בור של תלמידו. העיר: „כן, זה נכון. פחות או יותר.” תמהתי במקצת. נידמה לי שלא קראתי על כך מאז מה בודות-ההגשן לי.

זה נכון. גיבלי הדליק לעצמו סיגריה, בנחת. נתתי הוראה לברר תחילה מי עומד מאחורי התקריות האלה, כדי לאפשר הערכה מתאימה. ברגע שנדע משהו מוסמן, תקבל, כמובן, דו"ח מפורט.”

וכיצד אתה חושב לברר זאת? „יש לנו רשת טובה מאוד במצרים. היא מורכבת מאנשי העדה היהודית בקאהיר ובאלכסנדריה. שלחתי את אחד מאנשינו הטובים ביותר לקאהיר כדי לאסוף במקום אינפורמציה מוסמכת.”

„והוא עוד לא חזר?” „לא.”

„ואין לך שום דיעה ביחס לאופי התקריות?” „קשה לדעת. ההשערה הקרובה ביותר היא, כמור, בן, שזה מעשה ידי הקומוניסטים.”

„שטויות!” לבון נהג תמיד להגיד את דעתו לבני-שיחו בפה מלא. וזאת היתה אחת הסיבות לכך שפחדו מפניו, אך לא אהבוהו. „קומוניסטים אינם עוסקים בטרור. כאיש מודיעין אתה צריך לדעת זאת. כדאי לך לקרוא כמה ספרים טובים על נושא זה.”

השר לא ידע כי כמעט אותן המילים נאמרו, יום לפני כן, בנסיבות דומות בשיחה בקאהיר. „ספרים הם ספרים, ומציאות היא מציאות.” השיב גיבלי, שלא אהב ספרים וקוראי-ספרים. „על כל פנים, זו השערה. אפשרות שניה היא שפועלת שם מחתרת של האחים המוסלמיים. אצל הערבים האלה, הרי לעולם אי אפשר לדעת.”

„לא משכנע.” פסק השר, קצרות. „גיבלי משך בכתפיו, קם ממקומו. „על כל פנים, פינחס, ברגע שנקבל ידיעות מוסמכות, נמסור לך דו"ח.” לבון הסתכל בגבו של האיש היוצא. הוא היה מרוגז. בעצמו לא ידע מדוע. הרי האיש היה אדיב. לא היה בדבריו כל רמז לחוסר-משמעת. ובכל זאת...*

רוברט קם ממיטתו. במצב-רוח מרומם. מלצר במדים הכניס את ארוחת-הבוקר ואת העיתון האנגלי. בעין מאומנת עבר על הכותרות — מהומות ב-קפריסין, שריהפוחן התורכי מאיים בפלישה אם לא

* רמז לפרשת טוביאנסקי, שהוצא להורג ב-1948 אחרי „מישפט שדה”, שבו כיהן גיבלי כ„שופט”.

** תיאור שיחה זה משוחזר באופן חופשי, ואין לר-אות בה דיווח מדויק על שיחה שהיתה. כידוע, מסרו לבון גיבלי גירסות סותרות.

הפצצות האלה במצרים. משהו מוזר כאן. שוב חזרה אליו ההרגשה הסתומה. שתקפה אותו לא פעם בשבועות האחרונים. האם אומרים לו את הכל? האם עוזריו נאמנים לו?

לעיתים. מבלי שיוכל להסביר מדוע. נידמה היה לו שהוא מוקף חומת אטומה, שעוזריו מסתודדים סביבו כמו ליד מיטה של חולה.

נכון. הרמטכ"ל, משה דיין („הרמטכ"ל הגידם”, גנרל סיפאקס) שונא אותו. הוא יודע זאת. לפחות מאז נזף בו על שהירשה לאחד מאנשיו, לעבור את הגבול הירדני, כדי לחטוף חיילים ירדניים. זה היה מעשה מטומ טם. אפילו בא כדי להבטיח החזרתו של סמל ישראלי שנתפס מעבר לגבול. מעשה כזה יכול לגרום לחסבונת

הסמל המצרי קפץ לעבר האיש ששכב על הארץ...

בינלאומית, ואין לבצעו בלי אישור שריהביטחון. אחרי הכל, לשם כך קיים שריהביטחון.

משה דיין, הרמטכ"ל, הגיש אז את התפטרותו. בוודאי חשב שלא יקבל אותה. אבל הוא קיבל את ההתפטרות. ורק כאשר התערב שריהביטחון הקודם, בן-גוריון (פאדופולו חזקו), הסכים להשאיר את דיין בתפקידו.

הרמטכ"ל שונא אותי. האם כך גם המנהל הכללי, שמעון פרס (אינדראס הצעיר)? והקצינים הבכירי רים? הם מעמידים פני נאמנים. הם מתחננים. אבל ה-אם הם נאמנים באמת? האם לא קשרו ביניהם קשר, מאחורי גבו? אולי הם מקיימים קשר עם בן-גוריון?

היהודי-התעוזה. מדוע יתחור בן-גוריון תחתיו? הרי בן-גוריון עצמו הציע למנותו כשר-הביטחון, כשר התפטר. אני מתחיל לסבול מתסביך של רדיפה. הכל בסדר. אני ששוט לא רגיל לאוירה של משרד זה, על סודותיו ותעלומותיו. הרמטכ"ל והמנכ"ל ממלאים את תפקידם. אפילו אין הם אוהבים אותי. לא יעלה על

בלתי-מוסברים, שאירעה כאן לאחרונה, מעוררת את דאגתם של מפקדי המיטרה.

פצצות-הבערה התפוצצו במוסדות של ארצות-הברית ושל בריטניה, וכן בבתי-קולנוע ובמשרד-הדואר המרכזי. התקרית הראשונה אירעה בשני בחודש, ומאז התפוצצה פצצה כל יומיים-שלושה.

ידיעות דומות הגיעו גם מאלכסנדריה. בשיחה עם כתב זה הודה מר מחמוד סעיד, מפקד מיטרת קאהיר, כי לפי שעה עוד אין בידי אנשיו מ-תח לפיענוח התעלומה, אמצעי-הביטחון חוגברו, ותג-בורת של שוטרים הגיעה לעיר.

לבון הניח את העיתון הצידה, הדליק לו סיגריה. מזור, היראה. מזה שבועיים מתפוצצות פצצות ב-מצרים.

מדוע לא נמסר לו על כך בודות-ההגשן של המודיעין? הוא ניגש לחלון, שאף את עשן הסיגריה. אחרי כמה דקות חזר לשולחן, ושם קימט את מיצחו.

תיפסק שפיכת הדמים באי, הנציג האמריקאי באו"ם חיוה את דעתו שאין להסכים לסיפוח קפריסין ליוון.
רק ידיעה אחת עניינה אותו. "מי הזמין את הרמטכ"ל הישראלי?" שאלה הכותרת.
שוב דיין מבשל משהו, חשב רוברט, וקרא את הידיעה בחיור. נאמר בה כי ראשי-המטה שתומכים הגיע לניו-יורק, בטענה כי הווען לביקור רשמי בארצות-הברית. הדבר היה כתעלומה בעיני העיתונאים, מאחר שראשי-המטה האמריקאי טען כי לא הווען כלל. אולם, הוסיפה ההודעה האמריקאית, הרמטכ"ל הישראלי יתקבל בברכה אם ירצה לבקר באורח פרטי במתקנים צבאיים אמריקאיים. דיין קיבל את ההזמנה, והוסיף שישלם בי-עצמו בעד כרטיס הטיסה. הדבר גרם, לדעת הפרשן, אי-נעימות לממשלה האמריקאית, מאחר שזה עתה מסייר בארצות-הברית רמטכ"ל ערבי, שהווען רישמית, והר פעת הגנרל הישראלי עלולה להעכיר את יחסי וושינגטון-טון-קאהיר.

רוברט בחש בקפה, מרח ריבה על לחמניה. מה פשר מעשיו של דיין? מוכרחת להיות להם כוונה. דיין הוא שועל ערמומי.

לפתע פרץ בצחוק רם, ברור, אם תימשך הפעולה בהצלחה, יהיה צורך להתחיל, בעוד כמה ימים, במערכת-התעמולה אנטי-ערבית בארצות-הברית. יהיה צורך לגייס את ראשי הקהילה היהודית שם, לשכנע סנאטורים, לי-השפיע על עיתונים, ויכל לעשות זאת רק אדם היודע על הפעולה, המסוגל לתכנן את המהלכים הפוליטיים מראש. לכן נסע דיין בעצמו.

מדוע לא הוטל הדבר על השגריר? "אבא אבן נאד נפוח," אמר ג'יבלי לא פעם. והוא בוודאי שמע זאת מדיין עצמו. הגנרלים לא אהבו את השגריר הישראלי בושינגטון, כי הוא גדל בחוף-לארץ ולמד בקמברידג'. השגריר יהיה האיש האחרון שישימך על כל הענין. דיין יספר לו רק כשלא תהיה ברירה.

אולם אם השגריר אינו יודע על העסק, האם יודעת הממשלה? ראשי-הממשלה? ולבון — שרהביטחון הי-חדש. בצבא הכל ידעו כי דיין שונא את שניהם. דיין מתייעץ עם בן-גוריון הזקן.

שוב עלתה בלב רוברט אותה מחשבה מטרידה: מי ישא באחריות אם העסק יתחרבן? דיין יטען שלא ידע מאומה, ששהה בארצות-הברית. מן הסתם לקח גם זאת בחשבון, כשיצא לנסיעה זו, השועל.

הוא אכל את הלחמניה. אין מה לעשות. צריכים לגי-מור את העסק, ולא להיתפס.*

פרק שלישי

פצצה בקולנוע

האם אני שונה מכל האחרים? שאל פיליפ נתנון (ספאנוס) את עצמו.

הוא הכין את החומרים, שם אותם על השולחן. כל-כך קל להכין פצצה. בבית הכחול, ליד תל-אביב, למד את המלאכה הרבה יותר מהר משלושת האחרים.

אולי אני פחדן? שאל את עצמו שוב. אבל הוא היה בטוח שאין זה נכון. אצבעותיו, שטיפלו בחומר, לא רעדו. לא, אינני פחדן. אבל העסק אינו מוצא חן בעיני, הוא לא שנה את המצרים. אולי זו הצרה. הוא אהב את ישראל, אך לא שנה את המצרים.

הוא זכר את פגישתו הראשונה עם אברהם דר, לפני שלוש שנים, מאחורי בניין הקולנוע. האיש הציע לו להצטרף לרשת-ריגול, למען ישראל. הוא הסכים, כאילו היה זה דבר מובן מאליה. אבל דבריו של האיש על הרוצחים הערביים, על הצורך להלום בהם מהלומה ניצחת, עוררו בלבו אך אירצון. הוא לא הראה זאת. האיש לא היה מבין. היה חושב שאינו מבקש אלא להשתמש.

פיליפ האמין במוסר. מילה מצחיקה, מוסר, כל אחד מדבר על מוסר. בעולם של ימינו קשה לדעת מה זה מוסר. אם תדבר על מוסר, יחשבו שאתה מתכוון לענייני מיטה. פעם ניסה לדבר על כך עם מרסל. והיא צחקה את צחוקה המתגלגל.

אך יוכל להסביר למישהו כי ריגול הוא מוסרי, ואילו הטמנת פצצה בקולנוע איננה מוסרית? כן, הוא הסכים לרגל. לרגל למען ישראל. ישראל היא עריסת התרבות. היא נתנה לעולם את התנ"ך. צריכים להגן על ישראל. אפילו הוא, ששנה את הצבא וסלד מכל אלימות, מוכן לרגל כדי לעזור לצה"ל להגן על ישראל, עם תותק.

מותר לרגל. למען הגנת המולדת. אבל מה הקשר בין ריגול ובין סיכון אנשים חפים מפשע? נכון, עד עכשיו לא נהרגו אנשים. אבל זה מיקרה. אם ישים היום את הפצצה בקולנוע, עלולה לפרוץ בהלה. בבהלה כזו, הכל יכול לקרות. נשים וילדים יכולים להידרס למוות. והוא, פיליפ, יהיה הרוצח. ובכל זאת, הוא יעשה זאת. פיליפ נתנון, תלמיד-חכם, הוא יעשה זאת, ודווקא היום, ה-23 ביולי, 1954. מדוע? בפעם האחר שאל את עצמו את אותה השאלה. האם אני פוחד להיחשב לפחדן? האם אני פוחד שמרסל תביט בי בבוז.

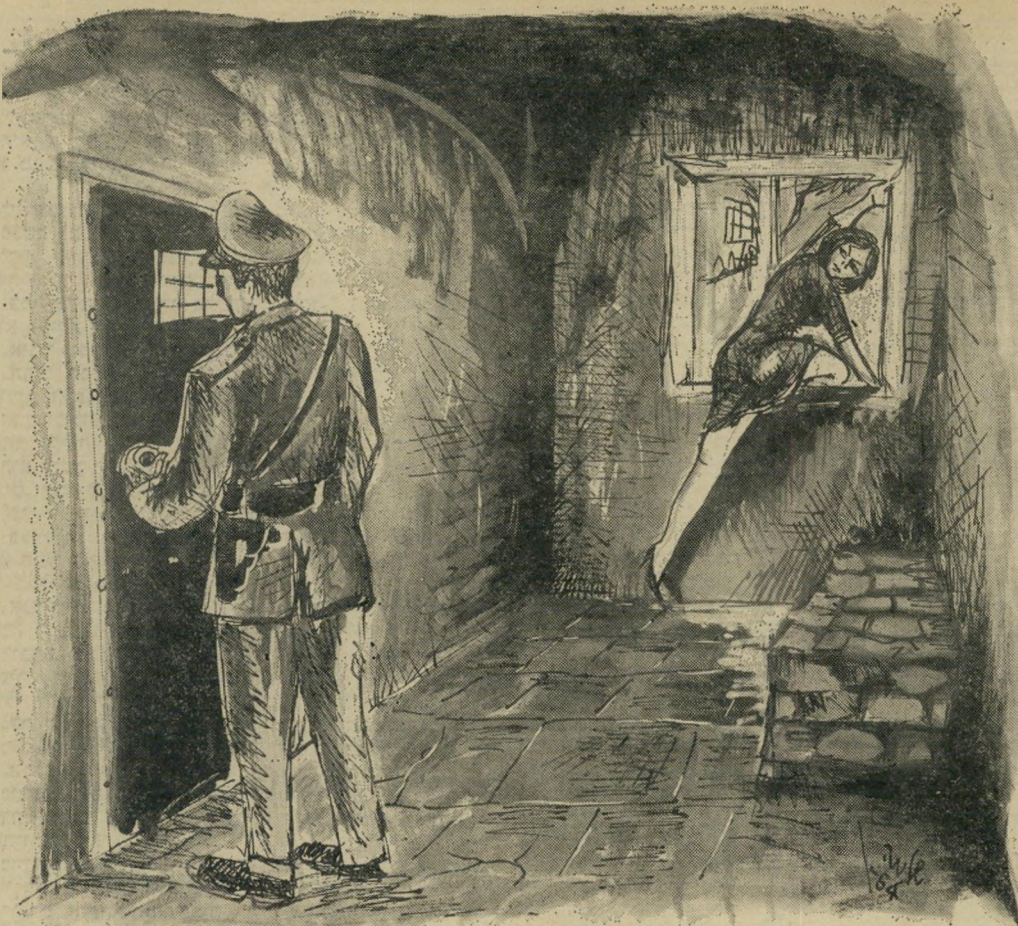
החומר היה מוכן. הוא מילא את התיקיה-המשקפיים. ברגע העדין ביותר צילצל הטלפון. הוא סיים את המלאכה בחיפזון. שאל כרגיל, והרים את השפופרת.

היה זה קולה של מרסל. "אתה הולך היום לקולנוע?" שאלה, כפי שכל גערה רגילה יכולה לשאול ידיד.

"כן," ענה. "עוד מעט."

"לאיזה סרט?"

* נסיעתו המזרחית של דיין לארה"ב, כפי שהיא מתוארת כאן במדויק, היא אחת התעלומות הנשכחות של הפרשה.

כשניגש השומר לדלת, קפצה מרסל ניניו לחלון...

לקולנוע ריו. כמו בכל יום, מזה שבועיים, מעולם לא תיאר לעצמו שאי-פעם יבוא יום וישנא קולנוע. כל רעיון המאריבם נראה לו כמגוון. לגלות חבלן בקולנוע, הרי זה כמו למצוא מחס בערימה של שחת. אילו שאלו אותו, היה גומר עם כל העניין מזמן. צריכים לאסור כמה קומוניסטים ידועים, וכמה אחים מוסלמיים, וכל מיני טפוסים מלוכלכים אחרים, ולהרביץ להם על כפות-הרגליים עד שמישהו מהם יגלה את האמת. אבל איש אינו שואל אותו.

מחמוד סעיד זה, מה הוא יודע על המישרה? היה קציין-צבא, בסך הכל. אין לו מושג. אבל פרוטקציה יש לו אצל **עבד-אל-נאצר** (הבוס הגדול).

שהחילים ילכו לפלסטין, להילחם, וישאירו את עבד-אל-נאצר לשוטרים. אבל עכשיו מתלבשים החילים על כל התפקידים הטובים.

הוא תחב את ידיו לכיס מעילו הארוח, שלא היה רגיל לו, מישש את האקדח והסתובב בין הקהל. כולם דבילים. הסרט הזה לא שווה כלום. הוא ראה אותו עוד בשבוע הראשון. משהו על מברית פניצילין בווינה. הוא היה תופס את אורסון וולס אחרי עשר דקות. מישו מאחורי הדליק סיגריה. לא. זאת לא היתה סיגריה. בגדיו של אדם נאחזו בלהבות.

בתנועה אינסטינקטיבית של שומר מאומן דחף חסן את האנשים הצידה, קפץ לעבר האיש, קרע את כפתוריו מעילו בתנועה אחת, עזר לו להוריד את המעיל, שמתוך כיסו בקעו הלהבות. האיש נפל על הארץ, מתפתל בכאבים. פרצוף יהודי, נוסף לכל. "זה כלום," הרגיע חסן, "מייד נביא אותך לבית-החולים ותקבל..." דבריו נפסקו באמצע הפסוק. ריח מור, מוכר, עלה באפו. הוא זרק את המעיל הבורר על הארץ. הרים אותו בשוליו. מתוך הכיס נפל גרתיק-משקפיים, חרוך למחצה. מתוך הנרתיק התגלגלו גרגירים של חומר אדמדם. "מהר!" צעק לעבר שומר שהתקרב להתקחלות. "קרא לקמאל! רוק, בן-זנונים!"

הטלפון לא צילצל. הדאגה החלה מכרסמת בה. היא אמרה לאמה להישאר ליד הטלפון. לבשה שמלה שקטה ואלגנטית ונסעה במונית למעון הלייז'ר.

הבאר היה רק חצי מלא. היא פנתה מיד אל חבארמן. "אולי ראתה כאן את סגר-ניצב קמאל?"

"היום לא. אבל הוא היה פה אתמול בערב. קראו לו באופן בחול. הוא לא גמר אפילו את הכוס שלו."

"מה כל ההתרגשות?" שאלה. מבלי לשנות את גוון קולה.

הבארמן התקרב אל אוונה, לחש בקול דרמאטי: "זה סוד. אל תספרי לאיש. תפסו אדם עם פצצה ליד קולנוע."

* לא ידוע איזה סרט הוקרן באותו קולנוע. לצורך הסיפור נבחר הסרט האדם השלישי של וולס, כרמז לשם שהודבק אז בעיתונות לאיש שביצע את העסק הביש. ** במציאות קרו מאורעות אלה באלכסנדריה ולא בקאהיר. נתנון היה חבר החוליה האלקטנדרינית של הרשת.

"סרט של אורסון וולס. בקולנוע ריו (לידו)."

"חבל. כבר ראיתי את זה, לפני שנים. תצטרך ללכת לבד. תבלה בנעימים, ואל תשכח את המיסקפיים שלך." ציחקוק קל. "טלפן לי מחר. תספר איך התרשמת."

מרסל, מרסל. הלוואי והיה לו חוש-ההומור שלה.

סמל חסן עוואד (פקד סלים ביוגלו) עמד בכניסה

הנפשות בסיפור המקורי

היוונים:

● אלכסיס סטאברדיאקי — שרה-המלחמה הי-חדש של יוון (פינחס לבון).

● פאפאדופולו הזקן — ראש-הממשלה ושר-המלחמה הקודם, שפרש מתפקידו (דויד בן-גוריון).

● גנרל סיפאקאס הגדס — רמטכ"ל הצבא היווני (הרמטכ"ל משה דיין).

● אנשי-הידיעה: ג'ורג' — ראש אגף המודיעין (בנימין ג'יבלי, ראש אמ"ן).

● קוסטא — ראש המודיעין בחו"ל. (השם לא הותר עדיין לפירסום. בסיפור הוא נקרא "אריה").

● ניקוס ("מיסטר סטון") — שליח המודיעין בתורכיה. (האדם השלישי, שנקרא במצריים "פאול פראנק", ושחברי הרשת הכירוהו בשם "רוברט", השם האמיתי לא הותר עדיין לפירסום).

● "דימיטריוס" המצולק — מייסד הרשת בי-איזמיר. (אברהם דר).

● הג'ינגי (איסר הראל, ראש שרות-הבטחון). אנשי הרשת באיזמיר:

● סטאברוס — מרכז הקבוצה. (ד"ר מרזוק).

● ריקה מאנולאקאס — המקשרת, אלופת-ספורט ונערת-זוהר. (ויקטורין ניניו, שנודעה גם בשם "מרסל").

● יאני יואניס — זבן. (דמות דמיונית. נקרא כאן "יצחק").

● ספאנוס חרלמבו — (פיליפ נתנון).

התורכים:

● פאול קוצ'וק — מפקד מישורת איזמיר. (נקרא בסיפור "מחמוד סעיד").

● ג'לאל — קצין לתפקידים-מיוחדים. (נקרא בסיפור "קמאל").

● סלים ביוגלו — (סמל חסן עוואד הופיע כעד במישפט קאהיר).

● חוסין — חזרית במלון אטאטורק. (דמות דמיונית. נקראת בסיפור "פממה").

הקנוניה

אריה נסע ממלחמת העופה ישר למשרדו של גיבלי. כרגיל, המתניה לו המכונית על המסלול, ליד המטוס. הוא יצא מן הנמל בכביש הצדדי, מבלי לעבור את ביקורת הדרכונים והמכס. היה זה סידור קבוע לאנשי המודיעין. ובכן? קיבל את פניו גיבלי, מבלי להגיד שלום. הוא ניראה מודאג, חשב אריה. זו הפעם הראשונה מאז שאני מכיר. אולי מאז אותו עסק עם טוביאנסקי, שגורה שלא כחוק.

"דיברתי עם רוברט. יש להניח שתפסו את כולם." "עדיין לא הודיעו כלום." "מפני שלא גרמו את החקירה. כשהיו בטוחים שתפסו את כל הרשת, ושהם יודעים את כל המעשים, יודיעו." "מתי זה יהיה, לדעתך?" "אריה שילב את אצבעותיו והשמיע נקישות מעצבות. "בעוד שלושה ימים לפחות, הייתי אומר."

העיקר הוא לשמור על קוראיהם. לא לאבד את השליטה על העצבים. במהלכים הנכונים, אפשר לצאת מכל חור.

רוברט, רוברט יודע יותר מדי. רוברט הוא אדם בלתי יציב. אילו היינו רוסים, היינו מחסלים אותו בשקט. קל לארגן תאונות דרכים באיטליה. אבל אנחנו לא רוסים. היהודים הם עם הומאני, לכל הרוחות. אם אעשה משהו, ירוץ אל בגוריון וישחיר את פני.

"תשאיר את רוברט בחוץ לארץ. שלא יראה את פרצופו כאן במשך השנתיים הקרובות. תן לו מה שהוא ירצה — ג'יב טוב, כסף, בחורות." "רוברט בסדר." פסק אריה.

"מוטב שיהיה בסדר. נוכל תמיד לטעון שהוא מכר את הרשת למצרים. לא כדאי לו לריב עמנו." אתה ממזר, חשב אריה. תמהני מה תעליל עלי, אם גריב פעם. אבל אנחנו לא יכולים לריב. כולנו יושבים בסירה אחת. גם רוברט. את רוברט צריכים להשתיק. יש כמה נקודות שנוכל להסתמך עליהם, במיקרה הצורך. הוסיף בקול רם. "בעניין התנהגותו של רוברט. הוא פעל בניגוד להוראות. מכר את המכונית. לא עבר את הגבול. אלא עלה על מטוס בקאהיר."

"כמה זמן אחרי שתפסו את האיש הראשון?" "יומיים לאחר מכן. שאלתי אותו מה עשה בינתיים. טוען שלא ידע כלום. שרק שמע על זה כעבור יומיים. כשפגש את מרוק ברחוב. וגם זה לא בסדר."

"מה לא בסדר?" "העניין עם מרוק. רוברט אמר לו לחזור הביתה, כדי להשמיד את החומר שהיה בידו. אבל בבית חיכו הבלשים למרוק ואסרוהו. הוא ניכנס ממש למארב."

"הממ. קצת משונה. אתה חושב שישנה אפשרות שרוברט באמת מכר את הרשת למצרים?" "אריה משך בכתפיו. אין סנטימנטים בענייני מודיעין. הכל אפשרי. היה לו שם עסק עם איזו בחורה מצרית. אולי היתה סוכנת שרות הביטחון המצרי. אולי הציעו לו כסף. בענייני כספים לא היה אף פעם בסדר."

"ואולי עלו עליו מיד אחרי שנחפס האיש שלנו ליד הקולנוע, והבטיחו לשחרר אותו אם יגלה את הכל. כך הייתי אני עושה. הייתי משחרר אותו, מארגן לו בריחה שתתקבל על הדעת, וממשיך להשתמש בו כי סוכן כפול. הייתי עושה חשבון שאיש כזה לא יוכל בעתיד לסרב לשרת אותי, כי בידי ההוכחות שבגד בו חבריו. הייתי יכול לשבור אותו בכל רגע. הוא ביד. מבלי להרגיש בכך, קמץ את ידו. כאילו מעץ זבוב. "נזכור זאת, אם רוברט לא ישתף איתנו פעולה." כן, כולנו בסירה אחת, חשב אריה. גם אתה, גם רוברט. אפילו דיין."

"דיין, אמר גיבלי, כאילו קרא את מחשבותיו. "הוא לא יחשוב פעמיים אם יעלה על דעתו שיוכל להציל את עורו עליידי כך שיקריב אותנו. הוא ימכור את הסבתא שלו בשביל הקאריירה. אבל הוא לא יוכל לצאת מן העסק בקלות."

"מדוע?" תמה אריה. "שלחתי לו מכתב לאמריקה. לפני כמה ימים, ודיברתי במכתב על הפעולה. הוא לא יוכל לטעון שלא היה מעורב." עלה בו רעיון. "שמע, אתקן את ההעתק ואירי סיף שם שלבון נתן את ההוראה."

הוא קרא למזכירה. במילים פשוטות הסביר את כוונתו. תוך כמה דקות היה המיסמך מוכן: שורה אחת נמחקת, ועליה הוסיפה המזכירה שורה אחרת. לא הייתי מכניס לזה בחורה, חשב אריה. בחורה תפספת תמיד."

"בעצם, אמר בקול, "למה לנו כל העניין? מה יכול לקרות לנו אם נגלה את האמת? הרי לא פעלנו לטובת עצמנו. במיקרה הגרוע ביותר יוכלו לטעון ששיגנו. במישק הזה, כל אחד יכול לשנות." גיבלי הביט בו ברחמנות. איש טוב, אבל בלי חוש פוליטי. "שמע, ידידי, אם יתגלה העסק הזה, אנחנו

* הגירסה כאילו מסר "רוברט" את הרשת למצרים, שהופצה לאחרונה שוב על ידי מיכאל בר-זוהר, איש-אמונו של איסר הראל, אכן הסתמכה על הנימוקים ה"מוזרים" כאן. ** ואכן, הבחורה פיטפטה. כך נתגלה, כעבור שנים, הזיוף, שמילא תפקיד חשוב בפרשת לבון.

רים. קמאל מסר דו"ח. הוא לא הצליח להסתיר לגמרי את גאוותו.

"האסיר פיליפ נתנון נעצר ב-23 בחודש. בביתו נמצאו מכשיר אלחוט, חבוי בספר, ותצלומים של ידידי. חקרנו את כל האנשים שהופיעו בתמונות. אחד מהם היה הד"ר מרוק, מבית החולים היהודי. במיכל השמן של מכוניתו מצאנו מכשיר קשר. בסך הכל אסרנו עשרה איש ואשה אחת, כולם יהודים."

"אשה?" שאל סעיד. "העצירה ויקטורין ניניו, אדוני. אשת-חברה ידועה." "אתה מכיר אותה?" "כן, אדוני." קמאל הסמיק. "הממ. דאג שיטפלו בה כראוי. איני רוצה שום טיפול גם בנשים."

"כמוכן, אדוני." קמאל הסמיק עוד יותר. "כרגע היא בבית-חולים."

"מדוע?" "אסרו אותה ליד הנילוס. קראו לי. בשעה שחיכו לבואי, דפק מישוהו בדלת. כשהשוטר קם לפתוח את הדלת, קפצה העצירה אל החלון, והשליכה את עצמה החוצה. היא ידועה כספורטאית מעולה. אדוני."

"רצתה לברוח?" "לא, אדוני. להתאבד. אבל לא נפגעה כמעט." "איך נממקים האסירים את מעשיהם?"

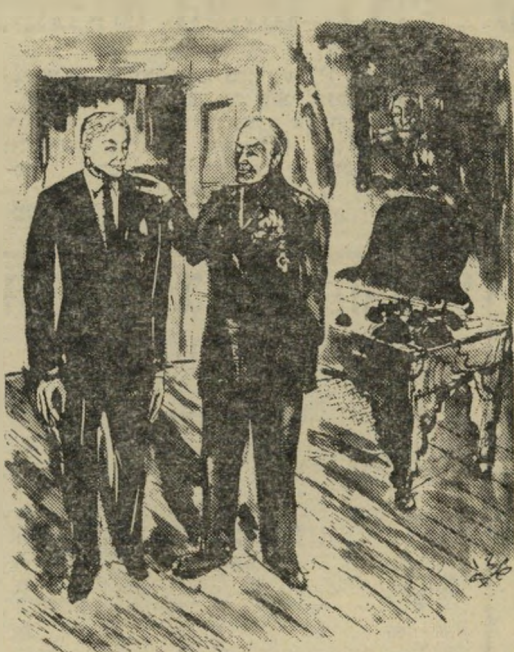
"האסיר פיליפ נתנון הסביר לי כי כמצרי נאמן רצה לפגוע באמריקאים. מפני שלא התייצבו בגלוי לצד המצרים בסיכסוך פלסטין. שאלתי מדוע הניח קפצה בקולנוע. אמר שרצה להתאמן ולרכוש נסיון."

"הקצינים צחקו. ומה המניע, לדעתך?" שאל סעיד את הקתם."

"אני יודע שזה מצלצל מזוהר. היסט קמאל. אבל אני חושב שהישראלים קיוו כי המעשים ירחירו ריב בינינו ובין האמריקאים. שיקימו נגדנו את דעת-הקהל באמריקה."

"היהודים היו תמיד עם מפולפל." השיב ראש מדור החקירות.

סעיד שקל את האפשרות. היא לא נראתה לו, אך לא היתה כל סברה אחרת. "אם כן, אין ספק כי קיבלו הוראה מישראל. מי הביא אותה?" "סבורני שיש לי תשובה לכך," ענה קמאל. ועתה לא ניסה אפילו להסתיר את שביעות-רצונו העצמית.

רוברט נכנס אל דיין...

"מרסל, כלומר העצירה ויקטורין ניניו, עבדה בבנק האומי. למחרת יום תפיסת העציר הראשון, שמעה פקידה אחרת שהיא שואלת בטלפון על אחד בשם פראנק במלון סמירנים בבנק אין חשבון על שם פראנק."

"ומיהו פראנק זה?" "גרמני."

חקרנו את החדרנית. תחילה לא רצתה לשתף פעולה, והיינו צריכים להפחיד אותה. היא לא ידעה הרבה, אך זכרה שפראנק היה נוהג להאזין בקביעות לרדיו ירושלים."

"תפסתם אותו?" "לא. הוא ברח לפני שהגענו אליו. מכר את מכוניתו, ועלה באופן בלתי-חוקי על מטוס."

"המממ. ברה." ראש מדור החקירות הימהם. "אם יורשה לי להעיר, אדוני הניצב, אני מאמין, על סמך נסיוני, כי האסירים ידברו כשיודע להם שמנהיגם ברה."

"גם אני חשבתי על כך," מיהר קמאל להעיר. "זה הכל, רבותי." סיכם סעיד. הוא הביט בתמונתו של עבד-אל-נאצר בקיר. "אשלפן לראים כדי להודיע לו על עבודתם המצויינת."

** זהו תיאור מודייק. המצרים נהגו במרסל בהגינות רבה.

** גם זה תיאור נכון.

(המחדש תעמוד 23)

"אז הוא בסה לא יבוא הערב. חבל, היתה לי פגישה עימו. נו, בפעם אחרת."

היא פנתה לכת. מייד הפצירו בה כמה מן הקצינים: "אבל מרסל! מה את זקוקה לקמאל! קחי אותי!" היא חייכה את חיוכה הזוהר ביותר. "מה איתכם, אמא מחכה לי בבית?"

רק למחרת היום חזר רוברט מהביקור באלכסנדריה. פסמה לא חייכה אליו כרגיל. "גברת אחת שאלה עליך בטלפון, חודג'ה פראנק. הטיחה בפניו. לאחרונה כבר קראה לו. פאול." ניראה שהיא מקנאת. "גברת? מתי?" "כמה פעמים. מאוחר בלילה, והבוקר. ובבית: "כנראה שהיא זקוקה לך מאד, חודג'ה פראנק."

"אינני מכיר שום גברת בקאהיר." "הה!" הפליטה פסמה ויצאה את החדר בראש מורם, בטריקה דלת. כמעט כמו ליו טילור בסרט.

זאת יכולה להיות רק מרסל. חשב. מה יכלה לרצות מאוחר בלילה? הורת לה לצלצל לו רק במיקרים דחופים. הוא עיטן סיגריה, ועוד סיגריה. מתיחותו גברה. לפתע החליט. יצא למכוניתו, נסע לרחוב הבנקים.

לפני בניין הבנק האומי ראה דמות מוכרת, שהתהלכה כה בעצבות אנה ואנה. מרוק. הוא ניסה לעבור על פניו, מבלי לעורר תשומת-לב, אך הלה עצר אותו בניגוד לכל כללי הקונספירציה.

"אני צריך לדבר איתך," פתח בקול עקשני. "שלשום בלילה תפסו את נתנון. ליד הקולנוע. מה לעשות?" רוברט חשב בקדחתנות. אצל מרוק היו מיסמכים, מכשיר אלחוט, חומרי חבלה. אם יתפסו את כל אלה, יובילו העקבות אליו, ואל המודיעין הישראלי.

"לך הביתה, מייד." סיגן בין שיניו. "אל תאבד רגע. תשמד את כל החומר והאלחוט הנמצא אצלך!"

"אבל אולי כבר מחכים לי בבית?" הרופא רעד. רוברט תפס את האיש בשרולו, הביט בעיניו: "זהו! פקודה! איש מכס לא יינצל אם לא תצייתו עכשיו לפקודת שלי!"

מרוק ניראה כאילו רצה להתנגד, אך נמלך בדעתו. מבלי להגיד שלום פנה עורף, לכיוון ביתו.

רוברט זרק את הסיגריה שלו. להיכנס למרסל? לא, שוב לא כדאי. הרי שמע מה שרצה לשמוע. זהו זה. שלשום.

שלשום היה ב-23 בחודש. הפצצה של נתנון. תפסו את נתנון. זה ברור.

מה הלאה? יחקרו אותו. האם ישתק? אולי. נתנון הוא אידיאליסט. יתכן שלא יצליחו לשבור אותו כל-כך מהר.

אבל גם אצל נתנון בבית יש מכשיר-אלחוט. ימצאו את זה.

ונתנון הוא ידידו של מרוק. את זאת יגלו תוך יום-יומיים. לכל היותר. יאסרו את כל ידידיו ומכריו, ויחקרו אותם. ומשם יובילו החושים לכל חברי הרשת. כמה זמן זה יקח? עוד 24 שעות. לכל היותר. הזמן דוחק. לעזאזל!

אילו יכול היה להציל את כל הקבוצה. לפחות את רובם הגדול. את מרסל. אל מרסל יגיעו רק בסוף. אבל אין

שמץ של סיכוי להציל אותם. לקחת אחדים מהם במכונית ולנסות לעבור את הגבול?

לא. זה יהיה טירוף. עד שיגיעו לגבול, כבר יהיו שוטרי-הגבול במצב הכן ויחכו להם. זה רק יביא לכך שיחפסו גם אותו. והרי הוא יכול להינצל.

הוא ניסה לדחוק את המחשבה הצידה, אבל היא חזרה ביתר תוקף. הוא יכול להינצל. בידו יש דרכון. יעברו לפחות 24 שעות עד שיקשרו אותו. את פאול פראנק הגרמני, לקבוצת היהודים. עד אז יוכל להיות בחו"ל.

ולעזוב מאחרי את כל אנשי הרשת?

אין ברירה. בענייני מודיעין אין סנטימנטים. הוא לא יוכל לעזור להם. אם יישאר, רק יסכן את עצמו.

לא רק את עצמו, בעצם. את כל המודיעין של ישראל. הוא יודע יותר מדי. יש שיטות להוציא סודות. לא רק עניינים. סמים, זריקות.

ברור, הוא חייב להציל את עצמו. אילו ידעו גיבלי ואריה את המצב, היו מצווים עליו להציל את עצמו. באיזו דרך?

לפי ההוראות שקיבל, היה עליו לעבור, במיקרה כזה, את הגבול. במכונית. אבל זה שגוען.

זה יקח זמן רב מדי. אלף דברים יכולים לקרות למכונית בדרך. לא. הוא צריך לתפוס אוניה, ולהיפטר איכשהו מן המכונית. חבל עליה.

"אדוני עוזב?" שאל פקידה-הקבלה בתמיחה. "רק לשלושה-ארבעה ימים," השיב רוברט. "נקראתי באופן דחוף לאלכסנדריה."

"להומץ לאדוני את החדר?" "פסמה עמדה בדלת. עניינה היו אדומות.

"כן. אחיה בעוד ארבעה ימים. אני מסדר כמה עניינים." עלה בלבו רעיון. "אני מבאי לי משם מכונית חדשה. גדולה יותר. אולי אתה יודע איפה אפשר למכור את המכונית הישנה שלי?"

הפקיד לא היה חכם, אבל הוא הריח הזדמנות להרוויח קומיסיון. "כן, במיקרה אני מכיר את המקום הטוב ביותר. אשלפן לשם שאתה בא."

רוברט הודה לו. המשרת לקח את מזוודותיו למכונית. *

בחדרו של ניצב סעיד נערכה התיעצות ראשי המודי-

* מכירת המכונית גרמה לאחר מכן לחשדות כלפי רוברט, כאילו היה לו זמן לסדר את ענייניו אחרי תפיסת הרשת. הופצה הגירסה כאילו מסר את הרשת, או הסתדר עם החוקרים שתפסו אותו.

גמורים. אנחנו מור קפים אויבים. ישנם אנשים האור" בים לנו, והמוכנים לרשת את מקומנו.

"יהרסו כל מה שעשינו." זכרונות מרים העיבו על פניו. "אולי לא יסתפקו בסילוקנו. אפשר לעשות משפט. תריגה מסמכות, או משהו כזה." "הם לא יעזו!" "לא יעזו, מה? שכחת את המשפט של איפר הג' דול (הענק)?"

אריה לא שכח שאישר הגדול קדם לאישר הקטן. הוא עמד בראש השרות, בשעה שגורה טוביאנסקי, אחרי הר מישפט המבוים שערך לו ג'יבלי. עשו לו משפט. נתנו לו יום מאסר. אמנם, הנשיא (המלך) חנן אותו. אבל זה תקדים.

"אבל זה לא העיקר," הוסיף ג'יבלי. "העיקר הוא הצד הפוליטי. יש מלחמה בין השר ובין הרמטכ"ל ומנהל המשרד. בינתיים אנחנו חוקים. הקלפים הם בידיו של דיין. בן-גוריון תומך בו, והוא עדיין הבוס האמיתי, למרות שהוא יושב בשדרה-בוקר (בחוזה שלו). אבל אם יתפוצץ העסק הזה, יהיה לבון על הסוס. הוא יוכל לסלק את דיין. הוא יוכל לסלק את שמעון פרס מנכ"ל המשרד. אפילו לגמור סופית את הזקן. וזה יהיה אסון."

עוד רגע ישכנע את עצמו שאינו לוחם כדי להציל את הראש של עצמו, אלא כדי להציל את המולדת, חשב אריה.

"לבון?" קרא ג'יבלי. "אתה יודע מה זה לבון? לבון הוא שואה! הוא מדבר כאחד מאיתנו. כדי לעשות עלינו רושם. הוא הירשה אפילו פעולות ללא צורך, כדי לרכוש את לב הקצינים. אבל הוא לא משלנו!" זאת הייתה מילת-קסם — "משלנו". משלנו — אלה היו הבהורים הצעירים שגדלו במלחמת-העצמאות, ש-דיברו בסגנון חדש, שחשבו על המלחמה הגדולה בערבים, שחלמו בסתר ליבם, על כיבושים. "מתחת למעטה הנוקשה שלו, לבון הוא סמרטוט! הוא יכנע לערבים. ואם לא לערבים, או לאמריקאים. אם יעלה בידו לסלק את דיין, את פרס, את כולנו — נפסיד את המערכה נגד הערבים!" את זה שמעת מבן-גוריון, חשב אריה. מעניין. האם דיבר עם הזקן לאחרונה?

האם הזקן רוצה לחזור? "אז מה אתה מציע?" שאל. "אני חושב, אני חושב. אם רוברט ישתוק, אין הוכחה מתי ניתנה ההוראה לפעולה. נוכל לטעון כי רוב הפעולות לא בוצעו על-ידינו, אלא על-ידי איוושהי מתחרת מצרית. ממילא אמרתי זאת ללבון לפני שברע."

"מה?" "המתכון של הפודינג האנגלי, ששידרנו בקול יש-ראל. זה יהיה מתריק שם. אפשר יהיה לודא את הר-תאריך." "הממ. מתי זה היה?" "ה'16 לחודש."

"בסדר. אז נגיד שההוראה ניתנה ב-16 לחודש. נכח חיש כל מה שקדם לזה. עכשיו צריכים להוכיח כי ב-16 נתן לבון את ההוראה." "ההצעה של אריה גברה. הוא ממזר הגיוני, חשב. ממזר הגיוני."

"נוציא מלבון איזשהו מיסמך שידבר באופן סתמי על פעולה. בלי פירוט. נשים עליו את התאריך ההוא. כבר זייפנו מיסמכים יותר חשובים." זה היה נכון. המחול של ג'יבלי המשיך לעבוד כמכונה משומנת. לא לחינם הגיע למישרה זו.

בשעת חירום היה כושרו השיכלי גבוה ביותר. "ועכשיו אני אגיד לך מה אעשה עוד. אלך היום ללבון. אציע לו לפוצץ מוסדות אמריקאיים במצריים כדי לסכסך בין האמריקאים והמצרים."

ולא תגיד לו שכבר עשית את זה, וזוהי ניכשל?" "בטח שלא. הוא יקבל את הרעיון. אנגלג את השרי חה כך שהרעיון יהיה חצי שלו. אחר כך, כאשר ישמע על העסק בקאהיר, כבר לא יזכור מתי בדיוק דיברנו. יחשוב שזה היה ב-16. ואם יזכור מתי זה היה, זה גם לא יעזור לו. הוא לא יעשה סקאנדל, מפני שיוזכר שנתן את הסכמתו, אפילו אחר מעשה."

"אתה ממזר." הפעם אמר זאת אריה בקול רם. ג'יבלי לא שמע. הוא המריא בכנפי דמיונו. "זה לא יהיה אפילו שקר. אחרי הכל, אילו הצליח העסק, היה לבון הראשון שהיה מתפאר בזה וטוען שזה רעיון גאוני שלו. הרי השר אחראי למעשים שנעשו במשרדו. או שיהיה אחראי גם לזה."

הוא קם וניגש לדלת, מוכן לבצע מייד את רעיונו. ליד הדלת הסתובב: "ואתה, אריה, עבור על התיקים, תשמך שרדי וזכר של הפעולה. ואת כל הפרוטוקול לים של ישיבות המטה. שלא יישאר הרמז הקל ביותר. ואחר כך תחזור לגרמניה וטפל ברוברט!"

ראש המטה הכללי היה במצב-רוח מרומם. מעולם לא הרגיש יותר טוב.

מי שמעו, מנצח תמיד. זה היה סוד הצלחתו. האחרים הולכים על בטוח. או תובעים לפחות 51 אחוז סיוכים של הצלחה. אבל הוא ידע שזו שטות. כל הדברים הבטוחים צפויים מראש. אך מה שאינו בטוח.

* אישר בארי, הראש הראשון של שרתי המודיעין.

אינו צפוי. ומה שאינו צפוי מראש — גורם לאפתעה, לתדהמה, לבלבול האויב. וזה סוד ההצלחה. העסק הזה של קאהיר, למשל. כשקיבל את הידיעה על הכשלוש וחזר לארץ, חשב ג'יבלי רק על התגוננות. כל אחד רצה להציל את ראשו. ורק הוא, דיין, הבין שזה הרגע להתקפה הגדולה.

זה היה חסר-אחריות. אבל איך אמר, לא מכבר, בנאום הגדול בפני ותיקי הפלמ"ח (מלחמת האזרחים)? יחיד חוסר-אחריות! *

וכרגיל, הוא הצליח. הכל מתקדם בהתאם לתוכנית. היה ברור שהאמריקאים יעשו סקאנדל, וידרשו קורבן. יהיה צורך להגיש להם ראש אחד על מגש.

לדאוג לעניין הראשון, לסילוקו של לבון. ג'יבלי היה על הקו. "רוברט הולך להעיד בעוד שעה בפני הוועדה," אמר. "אולי כדאי שתיתן לו זריקה של מוראל?"

רוברט היה מדוכא. הוא חשב על מרוק, על נתנון, בעיקר על מרסל. מכס בנט כבר התאבד בתאו. גם מרסל ניסתה להתאבד. הוא ראה את תמונתה בעתון מצרי. במשפט לא הושיבו אותה בתא הנאשמים, כמו את האחרים. נתנו לה לשבת בין העיתונאים. תחת מישמר, כמובן. לפעמים הם נטלמנים, הערבים האלה, למרות הכל.

יקטור לוי ושמואל עוזר על ספסל הנאשמים

בדרך, במטוס, קרא בעתון את הכרזתו של שרת בכנסת: "אנו דוחים בשאט-נפש את העלילה הנלווה... משפט-ראווה שנועד להסית את דעת ההמונים במצרים ממצבם העגום... אנו משליחים את יחבנו על מצפון הר עולם..." כן, הוא יודע עברית. כל פסיק במקומו. חבל שאינו יודע שום דבר אחר.

הצרה היא שזה לא יעזור. רק עכשיו תלו בקאהיר את ראשי האחים-המוסלמיים, שהתנקשו בחייו של עבד-אל-נאצר. אחרי זה, לא יוכלו לנהוג אחרת במרג-לים יהודיים. יצטרכו לחלות לפחות חלק מהם. מרסל בבית-הסוהר. קשה לתאר אותה סגורה בתא. בחלוק של אסירות.

ופסמה הקטנה העידה במשפט. הוא ראה את התמונה. בשמלה נוראה.

טוב שלא גילו את עניין הפודינג, לפחות. בנמל-התעופה לקח אותו אריה במכונית, בדרך הרג-לה. במשך שעות עברו שוב ושוב על כל פרטי הפעולה. העיקר היה להעלים את הפעולות הראשונות, כדי להתאים את כל העסק לשידור הפודינג ולמיסמך שהכינו, שנשא את אותו התאריך.

לבסוף בא ג'יבלי עצמו ואמר לו להיכנס לחדרו של הרמטכ"ל. "תענה רק על שאלות. אל תגיד שום דבר מבלי להישאל. זה ברור?"

זה היה ברור. דיין קיבל אותו בחביבות. "אנא, רוברט," אמר בחיכוך המלבב, "אני שמח לראות אותך. אתה הולך להעיד היום בפני הוועדה, כך אומרים לי." החיוך לא מש משפתי, הנשיות במיקצת, של הרמטכ"ל. "ואתה תגיד, כמובן, את האמת."

"כמובן." "חזר דיין וניצוץ שובב נדלק בעינו." רצייתי רק לשמוע מפיך פרט אחד, כדי לודא שידעית נכונות. מתי התחילה הפעולה?"

"ב-16 בחודש." "דיין קם. אתה בחור כהלכה. אוכור זאת. עוד תעשה קאריירה אצלנו."

רק בצאתו מן החדר עלה בדעת רוברט שדיין לא אמר אף מילה אחת שיכלה לסכך אותו. ובכל זאת אמר את הכל. *

ה'16 בחודש. לפתע עלתה בזכרונו מנגינה נדושה: "האמיני, יום יבוא..."

האם מרסל חושבת שהוא בגד בה ובחברים? שהפקיר אותם לגורלם וברח? האם בגלל זה ניסתה להתאבד? היא חשב בבית-הסוהר. חבלה שם את שנותיה הטורבות ביותר. ציפורי-דרור בכלוב.

הוא הקיש על דלת חדר-הישיבות של הוועדה. זבאותו רגע עלה על דעתו: אם לא איווהר מאד, יושיבו גם אותי כאן בבית-הסוהר. יפברקו לי איוו אשמה שהיא. זה יהיה הסוף.

— סוף —

* עדותו של "רוברט" על שיחה זו בבית-המשפט כאשר הואשם בהחזקת מיסמכים סודיים ונידון ל-12 שנות מאסר, גרמה לפתיחת פרשת לבון של שנת 1961.

משוה שרת, הסמרטוט העלוב הזה, הדמות הפסולה הזו ללא אשכים, לא יעמוד בפני הלחץ האמריקאי. גם לא יחלום על התפטרות בעצמו. ולא יעז לפגוע בו, בדיין, מחשש פן יתרגו בן-גוריון הזקן ויסלק אותו מן השלטון.

נשאר רק לבון. יצטרכו להקריב את לבון. אחרי הכל, הוא שר-הביטחון האחרון.

לא נותר אלא לסכך את לבון בעסק. זה לא יהיה קשה. ג'יבלי ידאג לזה. ג'יבלי עשה בחייו דברים יותר גרועים.

כבר מינו ועדת-חקירה מורכבת משני אישים. אותם יהיה קל לשכנע. בעזרת מיסמך אחד או שניים. וגם עדויות. עדויות טובות. מתוכננות היטב, מעובדות ומתואמות לפרטי-פרטים.

מה ביחס לאותו מכתב ששלח לו ג'יבלי לאמריקה? ג'יבלי הוא ממזר. רצה לסכך אותו. אבל הוא יהיה ממזר יותר גדול. יגיד שאינו זוכר. שקיבל איזה מכתב מג'יבלי, אבל השמיד אותו מייד, מטעמי ביטחון. מפני שאסור להחזיק מכתבים כאלה בחו"ל. אולי דובר בו על העניין הזה. אולי גם לא. כך יצא מן העניין בעדינות. מבלי להרגיז את ג'יבלי.

לבון יעוף, זה בטוח. ולא יעוף סתם, אלא כך שלא יוכל למלא תפקיד רציני במדינה לעולם ועד. מגיע לו הנבלה. לפני שנה שמו אותו על כסא שר-הביטחון, כדי שיהיה בובה. כדי שישב בשקט ויתן לו, לדיין, לפעול. אבל היתה לו החוצפה להתערב בכל דבר, לתת לו הוראות מה לעשות ומה לא. כאילו היה שר.

או, במיקרה ההוא של מעבר הגבול.

כדי לשחרר את הסמל הקטן שופל בשבי, הקים שערוזיה. וכשהוא, דיין, הגיש את התפטרותו, לתפארת המליצה, היתה ללבון החוצפה לקבל אותה. הוא היה צריך להשפיל את עצמו ולהפעיל את הזקן, כדי להישאר בתפקיד.

הכה, הכיבי, חכה. עכשיו נהפוך את הקערה על פיה. עכשיו תתפטר ושום בן-גוריון לא יתערב לטובתך. בן-גוריון יחזור, כמובן. בן-גוריון הוא עובר-בטל זקן, אבל ההמונים עוד מעריצים אותו. נשתמש בו כדי לסלק גם את שרת. אני אסובב את הזקן על האצבע שלי. בעזרת פרס, כמובן. שמעון פרס. כמנהל הכללי.

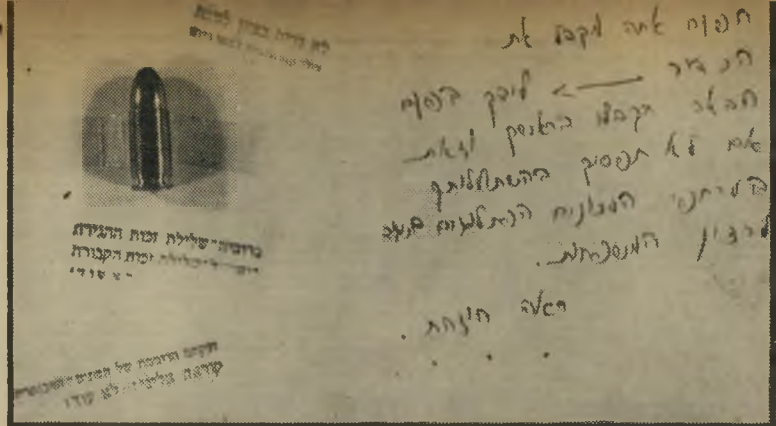
יכול לעזור הרבה. הוא אינטריגנט מאין כמוהו. אבל צריכים לשים גם עליו עין. שלא יבוא ביני ובין הזקן. הוא חלק כמו צלופח.

ואז הכל מתפתח כמו שצריך. עם בן-גוריון בראש, נפתח במלחמה נגד הערבים, עליה חשבונו מזמן. נכבוש את סיני. נקים את מלוכות ישראל השלישית (ממ-לכת ביוסף השלישית). הזקן יצטט פסוקים מהתנ"ך (מהמורסו).

אבל העם יעריך את הרמטכ"ל המנצח. לאחר מכן לא יוכל הזקן לסרב למנות אותו לשר-הביטחון. ואחרי זה... כמה זמן עוד יהיה הזקן? ומי יוכל לרשת אותו, אם לא הוא. כובש סיני? דיין, ראש ממשלת ישראל...

הטלפון השמיע צילצול חד. טוב, בינתיים צריך

* דיין אמר זאת בגבעת-ברנר, בנאום-הספד ליצחק שדה.

„אתמול, הוא צילצל אלי ואיים: אני

אחתוך את ילדיך חיים. מחר הוא יבוא

אלי שאציל את חיי ילדיו שלו.”

ארבעה פתולוגים, שקיבלו מכתבי-

נדורים ואיומים ברצח, חובעים

בראיון עם „העולם הזה”:

לחסל את מיטורכי-הדת!

הם כלי-שרת של גוף שדרכו אינה טהורה. „אין לי דבר נגד המיטורה. טענתי מופנית לאותם חוגים דתיים שמקירם באים אנשי, האגרוף בפרצוף הפתולוגי. אין די בכך שהם מתנערים ממעשיהם ומוקיעים אותם. עליהם פשוט לאתרם ולי-הוציאם מקירם. לא לחפות עליהם. לא להעניק להם חסות שבאי-הסגרתם לידי החוק.

„אותם חרדים משתמשים ברפואה מר-דנית, ודורשים ממנה את הטוב ביותר. לכן עליהם לא רק לפלוט את נגע הקיר-צוניות מקירם, כי אם גם למצוא אפשר-רות לגשר בין חוקי תורתם לבין המחקר והקידום הרפואי.

פרופסור הנרי אונגר, מנהל המ-כון הפתולוגי של בית-החולים הדסה בירושלים, למד רפואה בברלין. הוא הת-מחה ברפואה פנימית, הושפע ממורו לי-פתולוגיה, ועבר להתמחות בענף זה. חביב עליו מכל — הצד המחקרי שב-מקצוע, צד שבו הוא עוסק כבר למע-לה משלושים שנה.

„אני עצמי עליתי ארצה מארה”ב בי-1935, ונכנסתי מייד לעבודה בהדסה. הי-עניינים או היו פשוטים ונקיים הרבה יותר מכיום. איש לא איים לרצוח אדם בשל עבודתו.

„אני מוכן להיכנס לבעייה אם הי-מיטורה פועלת כיום מספיק בנידון. כל מה שאני רוצה זה לראות סוף סוף חר-צאות.

„כל מסע ההטרדות וההשמצות שלהם נראה לי מקצועי מאוד. אפילו מקצועי מדי. אלה הם גופים חזקים, מאורגנים

„הדתים אינם מסכימים שתילקח קר-נית מאדם מת. זהו כוין נורא. אך אני לגמרי אינני בטוחה מה יאמר על כך בחור ישיבה, שיידע כי בקרנית מוש-תלת זו ניתן להחזיר לאימו את מאור עיניה.

„הוא ודאי ישיג לכך אישור מיוחד מ-הרבי.”

פרופסור אלכסנדר לאופר, מנהל המעבדה לפתולוגיה חירורית בבית-החולים הדסה בירושלים, נולד בהונגריה, למד רפואה באיטליה, והשלים את לימודיו

פרופסור לאופר

דיו בביירות ב-1940. עלה לארץ ביוני 1941, והחל מייד לעבוד כמתנדב בהדסה. אין לו כל כוונה לעזוב את המקצוע, לכן יידרשו יותר מכמה קנאים חשוכים.

„פרופסור לאופר, למה פנית לפתו-לוגיה דווקא?”

„משום שזה מקצוע בו מרוכזים כל עני-פי הרפואה. למן שינויים העלולים לי-היגרם מלקיחת גלולה למניעת הריון, ועד לאבחנה של סרטן.”

מסביר הפרופסור — 54 נשוי, ואב לבת במשרתת בצה”ל: „הקהל הרחב קיבל דיווח חד-צדדי על המקצוע במשך שנים. הוא שמע רק את מוציא-הדבר-לדאם מן הרחוב אין גישה למעבדה, וכך נעלם מעיניו כל המנגנון העומד מאחורי הרופא המטפל. זהו המנגנון העוזר לי-אבחן את המחלה.

„בעניין ההטרדות, היינו עדים להי-דרדרות הדרגתיות. תחילה הסתפקו בהי-רדות, אחר כך באיומים, עכשיו רוצים לרצוח ולהניח פצצות.

„לדעתי, הגבול בין פנאטיזם לקרימי-נאליזם הוא מטושטש מאוד. והאשמה אי-נה במבצעים — כמו בחוגים המנהיגים אותם. מבצעים פה את תמימתם האוויר-לית של בחורי הישיבות. דוגמת אותו מכתב שקיבלתי מבחור ישיבה לפני יום הכיפורים. הוא כתב, בעילום-שם כמו-כן, כי הוא זה שליכלך בסיסמאות את חדר המדרגות שלי. הוא כתב כי צר לו על כך, והוסיף 50 ל”ד דמי-ניקיון.

„במילים אחרות: חלק מהאנשים הי-ללו, מגיעים ברגע מסוים למסקנה כי

בגדוד הפורצים הרביעי של הפלמ”ח. אותי הטיפוסים האפלים האלה לא יגמרו בקלות.”

ד”ר מרים לוריה היא בת 40, נשוי-אה ואם לשלושה. בעלת ביוגרפיה ישראלית טיפוסית. עלתה לארץ בגיל ארבע מגרמניה. גן-ילדים. בית-ספר נור-דוי. גימנסיה עברית הרצליה. פלמ”ח — גדוד 7, חטיבת הנגב. הכשרת הצופים של תל-רעים. בית-ספר לרפואה בציריך. שנתיים אחרונות באוניברסיטה העברית, וסטאז’ בתל-השומר.

היא החלה את עבודתה כרופאה פני-מית בבית-חולים השרון. שם עבדה בי-מחלקתו של ד”ר שפירא, שנרצח בידי מטורף שטען כי שפירא לא טיפל כהלכה באמו. כעבור ארבע שנים עברה לביילי-טון, שם היא משמשת זה שמונה שנים כפתולוגית.

ד”ר לוריה מודה בגילויילב כי נמשכה לפתולוגיה בעיקר בשל היות המקצוע חסר תורנויות: „בשביל אשה ואם אין חשוב מה” היא אומרת. „רציתי להישאר במיסגרת בית-החולים. וזה היה המקום הטוב ביותר עבורי.”

„מה שמפריע לי, הוא שבציבור הדתי ישנם ודאי אנשים בעלי רמה מוסרית גבוהה. לא שמעתי מספיק הוקעה מצד-דם, וחבל, שכן אותם קיצוניים מבזים

ד”ר לוריה

את הדת על כל נושאה. „לדעתי יש לפתור בעייה זו בדרך בה פותרים כל פשע אחר. אינני יודעת מה היה בעבר. כרגע יש לי הרגשה שהי-מיטורה פועלת. אך כרגע, זה עניין של ימים ספורים. הדבר הזה התאחר כבר זמן רב.

„אני, ביחוד כאשר, נחשבת בעיניהם כמכשפה לכל דבר. עם המטאטא ותאוותי הדמים, וכל היתר. אין הם יודעים — או שאינם רוצים לדעת — מה גדולה חשיי-כותה של מכשפה זו. האשמה השוכבת בזה הרגע על שולחן הניתוחים עלולה להתעורר מן ההרדמה ללא שד. את זה קביעה העדינה אם יש להסיר את השד הנגוע או להשאירו — תעשה אותה מכי-שפה במעבדת-כשפיה.

אני לא מסוגל לתפוס איך יכול-אדם, שאתמול טילפן אלי ואמר לי: „אני אחתוך את ילדיך חיים” — לבוא אלי אחרי-כך בדרישה שאבדוק את אשתו או את בנו. שאקבע אם יש להם גידול סרי-

ד”ר גריפל

טני או לא. אם יש צורך לנתחם, או אולי ניתן לחכות.

„אני לא מכין הרבה בתנ”ך. אבל אני יודע שיש בתנ”ך איזה ספוק שאומר כי על אויבך לא תרחם. ואני כן צריך לי-רחם.”

„אשתו של אותו בריון-טלפון לא יר-דעת כי את החומר שמוציאים מרחמה שולחים אלי. היא אינה יודעת כי את הקביעה בדבר פוריותה או עקרותה עו-שים אצלי. והרי בגלל דברים כאלה מת-גרשים אצלם.

„אני לא שואל אם אותו קטע של עור ששולחים אלי לבדיקה הוא של דתי או בלתי-דתי. אני רק בודק אם זה סרטן או סתם דלקת.”

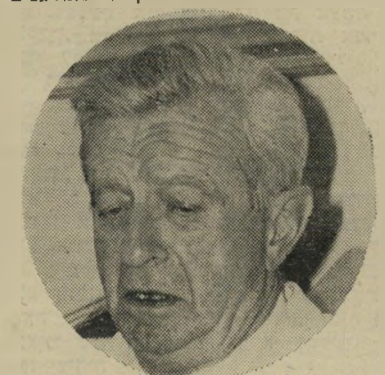
ד”ר בנימין גריפל, מנהל המכון הפ-תולוגי של בית-החולים מאיר בכפר-סבא, ויושב-ראש אגוד הפתולוגים, מדבר בי-זעם עצור. נשוי ואב לשניים, משמש גריפל כן 45-19 שנה כפתולוג.

„נמשכתי לפתולוגיה בשל הדיוק והעובי-דחיות המדעית שבמקצוע,” מספר הד”ר לילי בונגריה. „לפתולוגיה ארבעה תחו-מים. הבדיקה שלאחר המוות — זה הצד שבשלו כל המהומה. והוא מהווה כ-20% בלבד מעבודת הפתולוג.

„כל זאת אנשים לא יודעים — בשבילי לם פתולוג זה שודד-קברים צמאדם. הי-מחפש עוד ועוד מקומות לדקור. הרי זוהי ממש עלילת-דם. מסוג הדברים שהגויים הטילו ביהודי הגלות החרדים.”

ממשיך ד”ר גריפל: „אך יבוא יום שלא נוכל להמשיך יותר. לילה לילה אי-נני ישן בגלל הצילצולים האלה, ולי-מחרת בבוקר אני צריך לעבוד? לקבוע דיאגנוזות — שהן מן המדוייקות ביותר שיש ברפואה.

„אומר לך את האמת. ישנם רגעים בהם אני חושב לעזוב הכל ולברוח מ-הארץ. אך אני יודע כי לא אעשה זאת לעולם. באתי לארץ ב’47 כמח”לניק. ישיבתי חצי שנה במחנות בקפריסין. הייתי

פרופסור אונגר

היטב, בעלי גב כספי חזק. הם למדו היטב ממישהו על יחסי-ציבור ושיטתית מות.

„אני עצמי איני מודאג. בעוד שנתיים אצא לפנסיה. ולנכדי הורים. עד 120. אך מה יהיה על האחרים? כיצד ייתכן ש-רופא יעבוד בתנאים כאלה? הרי זו שערוריה שהולכת ונמשכת כבר שנים. המאבק עכשיו, הוא על גורל הרפואה. את זאת. דכאי שהציבור יבין.”

כיתה י' בכיתת-חינוך דומדת במיסדרון
המנהל רצה חדר פרטי

החבילות האמורות, ובזאת הפכו החבילות לכשרות וישרות — דהיינו, מתנה ששולם עליה המכס כדין. מה מתנה? מי מת? נה? על כך, שתי גירסאות. האחת אומרת — מתנה מחבר מסויים, ואילו השנייה, של המאירי עצמו, מספרת שבא אליו רבי-חובל אחד, בראון שמו, והביא לו פריסת שלום ממכר בחו"ל. כיוון שבא, וכיוון שהביא, מצא בראון לנכון שלא לבוא מעבר לים בידיים ריקות, והביא עימו המתת הצנוע. ומה שמו הפרטי של אותו רבי-חובל בראון?

זאת, אין המאירי יכול להיזכר, אפילו תהרגוהו. אמנם ישב עם בראון שעה ארוכה, והחליף עימו דברים הרבה, אבל זה זיכרון, משמע, איננו עוד מה שהיה פעם. פשוט אינני יכול להיזכר בשמו הפרטי, כך המאירי.

ומה שם ספינתו של רבי-חובל? צחוק צחוק, אבל גם בכך אין המאירי מצליח להיזכר. ניחא, ומה שם המכר מחו"ל, שממנו הביא בראון את פריסת השלום?

את זה, כבר זוכר המאירי. אלא מאי? „לא, לא. זה אישי. את שמו אינני מוכן לגלות.”

משפט

מעשה מגונה

באוטובוס

בדרך כלל, עולה כרטיס נסיעה באוטובוס, בוס, בקו 44 של דן תל-אביב, 35 אנורות. אך לעיתים, המחיר גבוה הרבה יותר. זאת, גילה השבוע בבית-משפט השלום, אלי כהן (34), תושב יפו.

כהן נסע בקו זה מהתחנה המרכזית ל-יפו, כאשר פנה לפי כתב האישום שהוגש נגדו, לרבקה עזיאל, צעירה שעלתה ל-אוטובוס יחד עם חברתה, רבקה רוזנטל, ואמר לה באדיבות: „יש לך עיניים יפות. כל הזמן הייתי באונייה ולא הסתכלתי על בחורה כמוך. אם היית לידי, הייתי — (24 שעות.”

בקשה לאורגיה. שתי הרבקות עברו למושב אחורי של האוטובוס. אלי כהן עבר אחריהן, פנה שוב לרבקה עזיאל: „איוה שדיים יפות. אני מת עליך.” לאחר מכן, פנה לעברו של חייל שישב שם, ואמר לו: „לך אתה, תשים לה אותו. אחר כך, אני אחריך.”

שתי הרבקות קמו שוב ממקומן, נדדו לחלק הקדמי של האוטובוס. אלי כהן — אחריהן. הוא נעמד ליד רבקה עזיאל, „ועשה מעשה מגונה בגופה בלי הסכמתה.” דהיינו — תפס בשדה, בעברית פשוטה. **מכות לשוטרי.** כשהגיע האוטובוס ל-שדרות ירושלים ביפו, התלוננו רבקה עזיאל וחברתה בפני השוטר שלמה דלל, שהיה במקום.

דלל ביקש מאלי כהן להודות. אלי כהן סירב. אז ביקש השוטר את אלי כהן להיראות אליו לתחנת המשטרה. אלי סירב שוב. דלל עצר את אלי כהן. אחז בידו בכדי לקחתו לתחנת המשטרה. אלי כהן היכה את דלל.

התוצאה: הוא הואשם ברמיות רמזים בלתי מוסריים, מעשה מגונה, ותקיפת שוטר.

בית-ספר לא תהיה מעט פרטיות. „תלמידי הערב הם נוער קשה. הם היו משאירים כל מיני דברים, שאני לא רוצה לנקוב בשמם, בגינת בית-הספר. יש לנו גן בחוץ, וכעת, עם ההקצבה של העירייה בסך מאה אלף ל"א, אני רוצה לגדר את זה. כדי שתלמידי הערב לא יוכלו להיכנס לשם.”

על משלחת התלמידים שפנתה אליו, אר מר לוי: „באו אלי ארבעה צעירים. הם דיברו בחוצפה. הסברתי להם את העניין יפה, שהציעו פיתרון. הם לא רצו לשמוע. „בכלל, זה יוסי פרינק שמסית אותם. התלמידים לא היו עושים את הבעיות הר אלו. אני חדש כאן, ואני רוצה לדאוג לבית-הספר בוקר, שאותו אני מנהל, אני רוצה להצליח בתפקידי.”

חיפה

שמח

בנמל

השעה היתה שלוש אחה"צ ואברהם המאירי נחפו לביתו לטרוף ארוחת צהריים. נקל לשער משום כך את רוגזו, כאשר בשער הנמל, ממנו עמד לצאת, עצר אותו זקיף משער הנמל.

זקיף חדש כנראה, חשב לעצמו המאירי. אחת, היה ודאי מכיר אותי, יודע שאת סגן מזכיר מועצת פועלי חיפה לא עוצר רים בשער.

„ומה יש לך שם אדוני?” התעניין הזקיף, דוד כהן, כשהוא מצביע לעבר ה-חבילות שנחו על המושב האחורי של ה-מכונית.

„איוה בקבוק קוניאק מסכן,” השיב המאירי ברשלנות. **הקוניאק היה יוסקי.** הוקף התבל-בל, חשב, חשב, ולא הצליח להבין כיצד זה ממלא בקבוק קוניאק אחד — שתי חבילות גדולות. לבסוף, לא יכול היה ל-התגבר על סקרנותו המקצועית. „תפתח בבקשה,” ביקש מהמאירי.

המאירי, קצרי-רוח ורעב, נאלץ, בלי-ברירה, לפתוח. בקבוק הקוניאק התגלה בבקבוק יוסקי משובח, תוצרת-חוק, ש-התארח בחברת שני קרטונים של סיגריות מרלבורו וכחמישים סיגריות קרים.

„ומה עכשיו?” התעניין דוד כהן, עדיין מנומס כמקודם. „עכשיו,” הודיע לו המאירי, שסבלנותו פקעה, „תואיל להוביל אותי אל האחראי עליך.” **תימהון.** כאן, הבין אפילו דוד כהן כי העלה בחתכו קלינט מיוחד במינו. לא כל אורח שנתפס מבקש לראות את הממונה. ניגשו השניים אל הממונה. רק ראה הז-ממונה את המאירי — ומיד סילסל לעברו בירכת שלום רחבה ולבבית, מעשה ידידים ותוקים. דוד כהן נתפס גם לחימה, ואילו המאירי התאושש בהקלה ניכרת. לוא היה יודע מראש כי חממונה על הזקיף הוא לא אחר מאשר ידידו צבי מילר, כי אז היה חוסר לעצמו דקות ארוכות של אי-ניעויות.

צבי מילר, שאינו אלא סגן-מפקח משט-רתי-המכס בנמל חיפה, האזין לסיפורו של הזקיף הגבוה, ופטרו מהמשרד. זמן קצר לאחר מכן, יצא משם גם המאירי, שמת וטוב-לב. בין שני הידידים, יושרו ההודרים צי-קצק, מילר מסר להמאירי קבלה רש-מית על תשלום מכס בסך 80.50 ל"א על

חינוך ערב בכיתה שבמיסדרון: „התחלקנו לכמה משלחות. אני פניתי יחד עם עוד תלמידה, רבקה מורדוך, ל-כנסת. נפגשתי עם אורי אבנרי וסיפרתי לו על מה שקרה לנו. הוא היפנה אותנו לד"ר דן רונן, עוזר שר החינוך והתרבות. במישרד החינוך הבטיחו לעזור לנו.”

תלמיד אחר, סעדיה אדני, פנה בראש משלחת אחרת לעירייה, סגן ראש העירייה יוסף גדיש הבטיח גם את עזרתו. על כך הגיב סגן מנהל בית-הספר ערב, צבי חקק (29): „בית-הספר שלנו הוא עם בעיות מיוחדות. יש לנו עשר כיתות, ה-מכילות כ-290 תלמידים. יש לנו שתי מגמות: האחת לבחינות בגרות, והשנייה לתעודת-גמר ממשלתית.

„התלמידים בתיכון ערב הם ברובם נור-ער עובד, שבא ממשפחות בעלות מצב כלכלי גרוע. להכריח אותם ללמוד ב-מיסדרון — עלול לגרום להם לעזוב את בית-הספר. הפתרונות שהציע לנו גדיש הם, אם נשתמש בלשון עדינה, חלמאיים. יש בבית-הספר פינה קטנה, מעין כוץ של 14 מ"ר. גדיש הציע לנו להכניס לשם כיתה. כנראה שהחוק הקובע שכל כיתה חייבת להיות בגודל של 35 מ"ר מינימום, לא הגיע לאוזניו.”

„נהיה פנתרים.” הגיב סעדיה אדני (16): „אני חושב שהעירייה בכלל לא רוצה שגלמד. אם אנחנו לא נהיה בבית-הספר, אז נהיה כנופיייה. אנחנו לא רוצים להיות פנתרים, אבל הם בעירייה לא נותנים לנו אפשרות לא להיות פנתרים.” אורה סגן (16/2), העובדת בשעות ה-בוקר כגננת: „שלחנו משלחת של תל-מידים גם לחיים לוי. חלק מתלמידי ה-משלחת היו בזמנו תלמידים שלו, בבוקר, ונאלצו ללכת לעבוד וללמוד בערב. הוא הקשיב לנו, והסביר שצרכי בית-הספר בוקר הם הקובעים — ולא כל שיקול אחר. זאת אומרת, בנו לא צריך להתחשב.” מנהל תיכון הערב, יוסי פרינק (30): „מעשיו של חיים לוי הם יותר לא-

(המשך מעמוד 18)
על ההתנדבות, שנועד למנוע את הטע-נות על השתמטות הבנות הדתיות מה-שירות הלאומי? לדבריה, מה שחולל בה את השינוי היתה פגישה עם קבוצת בחורי ישיבות. „אני מבינה עכשיו יותר” אמר-ה, „החבריה הצעירים הסבירו לי כוונ-ת חכמינו ויודתי לסוף דעתם.”

אלום בחוגי המפד"ל טוענים כי מה ש-גרם לפרשתה של הרבנית גריה לא היו דיוקא ההסברים הדתיים של החברה ה-צעירים. בחורי הישיבות הפיצו לאחרונה כרוז השמעה מפורט על הרבנית גריה, שכלל פרטים אינטימיים מחייה של הר-בנית, שהיא אם לשמונה ילדים וסבתא לעשרה נכדים. הרבנית גריה שלא מכבר הודתה ששאהבה מידע מיני מספרו של ד"ר רובן, „כל מה שרצית לדעת על המין”, הבינה את הרזו, פרשה מההת-מודדות.

חינוך

משרד פרטי למנהל

במקום כיתה לתלמידים

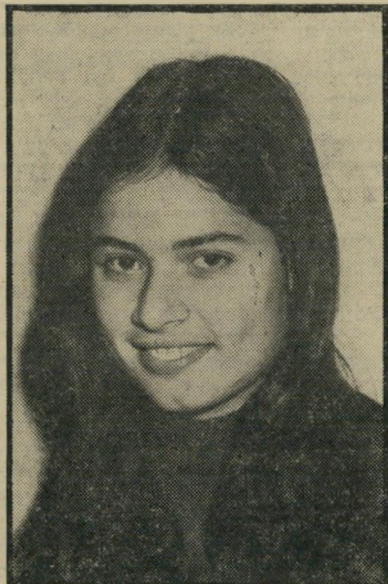
הפתעתם של 26 התלמידים, בהגיעם לבית-סיפורם, היתה מושלמת: הכיתה שלהם נעלמה. נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה. רק ההריסות נותרו במקום.

בית חינוך תיכון הירושלמי שבבעלות ה-נוער העובד, יעברו, בליט ברירה, ללמוד במיסדרון. למחרת, גילו את הסיבה להרס-כיתתם: במקומה החלו פועלים בונים שני חדרים קטנים, שנועדו להיות חדרי-הם של מנהל בית הספר העממי סוקולוב ומזכירתו.

בית-חינוך תיכון, שהוא בית-ספר ערב, שוכן בבנייניו של בית-הספר העממי סו-קולוב, ברחוב הרב קוק 5, זה 30 שנה. בין הנהלת בית-הספר העממי סוקולוב ל-

מנחם לוי

תלמידה כהן

התלמידים הוצאו למיסדרון

ברורים לי, מאשר ברורים. האם ייתכן כי בגלל רצונו בחדר פרטי לעצמו ולמזכירתו — הוא יוציא כיתה מלימודיה סדירים? ברור לו היטב שתלמידים אלה אינם תל-מידים רגילים. התבררה האלה יכולים בי-קלות למצוא לעצמם עיסוקים אחרים בי-שעות אחרי הצהריים, במקום ללכת ל-בית-ספר. הם עובדים ביום, ואין זה תענוג גדול לחזור עייפים מהעבודה ולהתחיל ללמוד.”

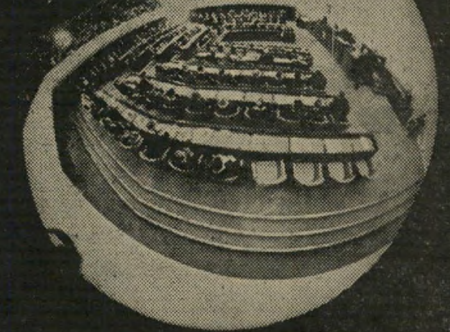
„זה יצרנו.” חיים לוי (41), גבר נמוך קומה, בעל קרחת גינניית, מסביר: „רא-שית כל — זו בית-ספר שלנו. משום מה, היו היחסים בין הנהלת בית-ספר ערב ל-קודמי, בסדר גמור. ממש אידיאליים. אני רציתי לבית-הספר שלי קצת פרטיות. תל-מידי הערב הצהריים, לכל מקום. הם אפילו גנבו פעם ידידת של דלת. לא היה לנו מקום משלנו. בו נוכל להניח למשל את הציוד לקראת החגים. לכן החלטתי לבנות כיתה לעצמי ולמזכירות. לא ייתכן של-

בין בית חינוך תיכון ערב שררו כל הש-נים יחסים מצויינים. המתחיות בין שני בתי-הספר החלה בראשית שנת הלימודים הנוכחית, כאשר לסוקולוב הגיע מנהל חדש, חיים לוי.

דרישות פינני. מיד עם בואו, דרש לוי מהנהלת בית-הספר ערב לפנות את-דות המכיתות לרשות בית ספרו שלו בל-בד. דרישות הפינני הגיעו לשיאן, כאשר החליט לפנות כיתה שלמה — כדי לבנות שם את חדרו ואת חדר המזכירה. בעבר, שכנו המנהל והמזכירה בשני חדרי-גנים צרים. חיים לוי החליט שהוא זקוק לשני חדרי-גדולים יותר. את שני החדרים הקטנים, העמיד לרשות בית-הספר ערב. כאשר נודעה לתלמידים הסיבה שב-ללה גורשו למיסדרון, התקוממו. הם הת-ארגנו למשלחות שונות, לכנסת, לעירייה, וגם לחיים לוי עצמו.

בעיות מיוחדות. מספרת יפה כהן, 14 וחצי, פקידה בבוקר הלומדת בבית-

הדעות ביניים

האת אורי אבנרי

24 - 22 בנובמבר 1971

המזימה לגרש

אותנו מהכנסת

נותנו פחות משנתיים עד לבחירת הכנסת השביעית — וריח הבחירות עולה באפים העדינים ביותר. הסימפטום הראשון הוא חידוש כל המזימות לגרש את סיעתנו מן הכנסת. האות הראשון ניתן בלישכת מפלגת העבודה. כמה חברים חידשו בה את הרעיון להעלות את אחוזה-חסיי מה — מזימה ישנה, המתחדשת מדי פעם. על מזימה זו כותב בגלובל דניאל בלוק, הכתב הפרלמנטרי של "דבר", בעיתון שהוא למעשה ביטאון מפלגת העבודה (22.11.71):

"בורר כי המניע העיקרי לחיסולן של הסיעות הקטנות הוא הרצון להיפטר מאורי אבנרי וסיעתו". סיעתנו הקטנטנה היא כיום האופוזיציה היעילה היחידה בכנסת (אם להוציא את ר"ח, השייכת לער לם הקומוניסטי). עצם קיומה הוא קוץ בבשר הקואליציה פוזיציה של המערך וגח"ל. מכאן הרעיון להוציאה בדרך של התחכמות פחדנית. אך בלוק מוסיף ומוזהר: "העלאת אחוזה-חסיימה יכולה להשיג תוצאה הפור כה... (היא) תתן בידי (אבנרי) סיסמת-בחירות לא פחות מוצלחת מאשר חוק לשון הרע, שהביא אותו לראשונה אל ספסלי הכנסת. בדגל של סתימת-פה והתנכלות, יוכל אבנרי להגיע עד לשניים-יחוצי אחוזה". בלוק מוסיף, על תפקיד סיעתנו: "אין ספק שלמיסד הפרלמנטרי הקואליציוני והאופוזיציוני, הסיעות הקטנות הן מיסדר... לעתיד זהו מיסדר בריא... הסיעות הקטנות ממלאות תפקיד חיובי, מעורר ומת-סיס. כנסת בלי הסיעות הקטנות תאבד את מעט החיוניות שעדיין יש בה."

בד בבד עם חידוש המזימה הזאת, חרש מי שחרש מזימה אחרת. לפתע הונח על שולחן ועדת-הכנסת הצעה אלמונית, שמטרתה היא — לא פחות ולא יותר! — מאשר לש-לול מסייעת העולם הזה את מעמדה כסיעה. המטרה הברורה: למנוע מאיתנו בכלל מלהופיע בבחירות הבאות כסיעה קיימת, לגרש אותנו מוועדת הבחירות (שאמנון זכרני הוא חבר בה), ובמיקרה של מימון ממשלתי של הבחירות — לגולל מאיתנו גם את האמצעים האלה. כאמתלה לתבולה זו — שכימט לא תיאמן — משמשת פרישתו של שלום כהן מלפני למעלה מחצי שנה. מבחינה מישפטית, הקשר הוא מנוח. אני מקווה שלא יעלה על דעת שום אדם רציני בכנסת לתת יד לרעיון מיפלצתי זה, שפירושו הוא: סיעות בכנסת יתחברו יחד כדי לשלול את קיומה של סיעה אחרת, שנבחרה עלידי הבוחרים ליד הקלפי. אם תתגשם מזימה זו — יהיה זה בפרהסייה, ולעניי כל, סוף המישטר הפרלמנטרי בישראל. יש לפחות צד חיובי אחד לכל המזימות האלה. הן מכיחות עד כמה חשובה נוכחות סיעתנו בכנסת.

עסקי העתיקות

של משה דיין

באותו יום בו פורסם מאמרו של דניאל בלוק (ראה לעיל) על תפקידה המתסיס של סיעתנו, אכן התחסנו את הכנסת וגרמנו בה להתרגשות שפסטה בכל הבניין.

יגאל אלון הביא תיקון לחוק-העתיקות, המגדיל את העונשים על העבריינים, והמטיל על כל סוחר עתיקות להצטייד ברשיון. עיקר מגמת התיקון הוא למנוע את הברחת עתיקות הארץ לחוץ-לארץ. דובר אג"ר דיבר בחיפזות על חתירות ליד הכור תל, המסכנות את קיומו — כשהוא חוזר במדויק על גילויי "העולם הזה" מלפני חודש. בבוא תורי חזקתי את דבריו, אך את עיקר דברי יעדתי לנושא שאיש לא העז להזכירו: אורי אבנרי: ...כבוד היושבי-ראש, דומני שאין שטח בארץ שבו הפער בין הכוונות הטובות לבין ה-מציאות גדול עד כדי כך, כמו בשטח הזה. ואין בארץ חוק שנדרס לעיני כל ובאכזריות. כמו פקודת העתיקות. שר-התיכון אמר בדברי הפתיחה שיש להגן על העתיקות בפני "חסרי תרבות ומצפון ורודפי בצע". כולנו יודעים שאותם אנשים, "חסרי תרבות ומצפון ורודפי בצע" שורצים ברחבי הארץ.

שאלתי פעם את אחד העוסקים בזה באגף העתיקות: מדוע לא נעשית פעולה בשטח זה, מדוע החוק אינו מופעל כלל?

הוא הרים את ידיו במחווה של יאוש ואמר: "אין אפשר לרדוף עבריינים קטנים, כאשר אישיות בכירה ביותר במדינתנו, שר בכיר בממשלת ישראל, עומד בראש העבריינים וחופר מתי שהוא רוצה, איפה שהוא רוצה, מדי שבת בשבת, בכל רחבי הארץ, בלי רשיון, בכל אתר העולה על דעתו, בגבולות ישראל ומחוץ לגבולות ישראל, בשטחים המוחזקים ובשטחים של ישראל?" מי יעז לעצור שר במדינה, ביחוד כאשר הוא שר בכיר זה?

אם כל החופרים בארץ יודעים שזהו המצב, והוא משמש דוגמה — מה יעשה אגף העתיקות המיסכן? זוהי בעיה ששום משרד ממשלתי אינו נתקל בה בר שום שטח אחר.

זה לגבי החפירה. לגבי המכירה — המצב קשה עוד יותר.

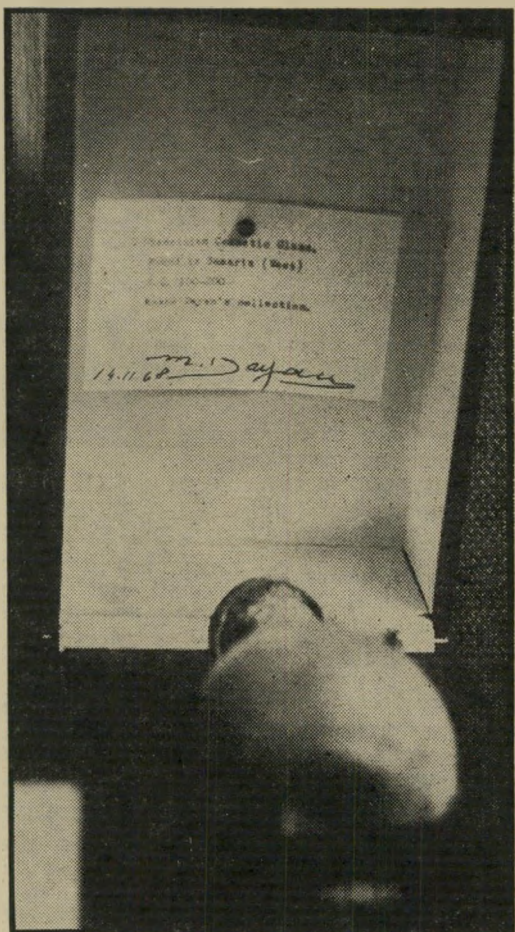
אותו שר בכיר בממשלת ישראל הוא אחד הפוחרים הגדולים בעתיקות במדינת ישראל. אינני יודע אם הוא פוחר מיספר אחד...

היו"ר ראובן ברקת: חבר-הכנסת אבנרי, אני מטיל ספק אם מותר לך להעלות מעל במה זו דברים שלא נחקרו ולא נבדקו. בהתייחס ל"אישיית" שלפני הסימנים שאתה נותן בה, היא מוכרת בציבור.

אורי אבנרי: אני מקבל את ההערה, ואדבר רק על דברים שבדקתי.

ברקת ומצאתי שיש כמה חנויות לעתיקות בארץ, בייחוד בכתייה-מזון הגדולים כי תל-אביב, שם ראיתי במו עיני חפצים ארכי-אולוגים המוצעים למכירה, ולחפצים האלה מוצמד מיסמך האומר: "מאוספו של משה דיין", בחתומת ידו, וזה נמכר בפרהסייה.

נאמר לי על-ידי אחד המומחים, שהמימצאים הנמצ-

חתימת דיין

תמונה זו צולמה בחנות משכית בתל-אביב. הכד העתיק מונח בקופסה, הנושאת את התווית "מאוספו של משה דיין", וחתימת ידו של שר-הביטחון. חפצים דומים נמכרים בחנויות אחרות, בעיקר בבתי-המלון, לתיירים עשירים.

איים ברשותו ובביתו מגיעים, אולי, לסכום של שלושה מיליון לירות.

הוא איננו חובב. זהו אדם העוסק בפומבי ובגלוי — לא במחתרת, ולא בהסתר — במיסחר ארכיאולוגי בקנה-מידה גדול.

החוק שלפנינו אומר: "בעל-עסק נחשב מי שיש ברשותו שלושה מימצאים לפחות". ופה מדובר על שלוש מאות, ואולי שלוש אלפים מימצאים! אני שואל בכל הרצינות את כבוד שר-התיכון, ביודעי שאולי אני מעמיד אותו במצב לא-נעים (אבל הדברים חייבים להיאמר, הם חייבים להישאל):

האם כל האזרחים שווים בפני החוק, גם בפני חוק זה, או שיש אזרחים השווים יותר — ושווים הרבה יותר?

זוהי שאלה פשוטה. אני חושב שאין אפשרות מעשית ואין שום סמכות מוסרית להפעיל במדינה חוק, אם אין הוא מופעל לגבי כולם, מלמעלה ועד למטה.

דברים אלה נשמעו בשקט ובסקרנות גוברת, כשכמה וכמה אנשים בסיעות השונות מביעים הסכמה אילמת בהבעות-פניהם (לאחר מכן ינושו אלי במיסדרון, והביעו הסכמה זו בקול, באופן פרטי).

הכל המתניו לתגובת יגאל אלון על הדברים. אך הוא הסתפק בדבר-תשובתו במישפט אחד:

יגאל אלון: ...החוק מיועד לכלל אזרחי יש-ראל ותושבית, וכל האזרחים שווים בפני החוק. אינני מאמין ששר בישראל מפר חוקים, אלא אם כן קורה ששר, ככל בראש, מפר חוק זה או אחר בשוגג.

העיתונאים נתנו פומבי רב לדברים, ונערך מעין טוטו ביניהם אם יגיב דיין או לא. התגובה באה למחרת היום, בצורת חודעה של דובר משרד-הביטחון, שהסי-תפק בקביעה סתמית שהשר אינו סבור שהוא הפר את החוק. העובדות עצמן לא הוכחו.

דבר אחד ברור לגמרי: גם להבא לא יעז איש להפי-עיל את החוק נגד משה דיין.

הפסיכים

והפאתולוגים

כשהביא שר-הבריאות, ויקטור שם-טוב, "חוק לתי-קון פקודת המתעסקים ברפואה", ניצלו כל הנואמים את ההזדמנות כדי להתייחס לאימפריה-הרצח על הפא-תולוגים. ח"כ מנחם פרוש מאג"ר תקף את הפאתולוגים בשם-הקצף, וחי"כ אליעזר שוסטק מהמרכז החופשי טען שהפאתולוגים עצמם אשמים במידה רבה למצב.

אורי אבנרי: אנו עומדים על סף שפיכת-דמים, ואני שואל את עצמי אם מישוה מאיתנו יכול לומר כי הוא נקי לגמרי בפרשה זו.

כמשך שנים ערים אנו למסע שניזחירמן של הפתה וטרור מילולי, והרי כולנו היינו צריכים לדעת שטרור מילולי מוכרח להביא כמוקדם או כמאוחר לטרור גופני.

כולנו קיבלנו את הכרוזים המתעבים של הגוף הי-משונה הזה. הנושא ברמה את שם כבוד האדם, והרומס את כבוד האדם בכל מילה שהוא כותב.

כרוזים אלה הם עדות למחלת-נפש, והיו יכולים לשמש חומר-לימוד בכל בית-ספר לרפואת-הנפש.

באיוזה סיגנון של ארדיוס או מאזכורים הם מדברים על ניקור עיניים, על ריטוש גופות, על כריתת אברים!

הם מדברים על כך בהנאה, כימטע בתאוה! קיבלנו את הדברים האלה, זרקנו אותם לסל, וחשבנו שבוה פתרנו את הבעיה.

היכן היתה המישטרה בכל השנים האלה? הגשתי הצית-ריסר שאילנות לשרי המישטרה. בזה אחר זה, מה עושה המישטרה? תמיד אנו מקבלים תשור בות מתחמקות — "לא הוגשה תלונה". (זה בכלל תירוף מוזר, שמשמיעה המישטרה בכל פעם שאין לה חשק לעשות משהו. הנרצח לא התלונן שרצחו אותו).

אחר כך אמרו שמתנהלת חקירה ולא מצאו את הי-מטרידים. הכל יודעים מיהם אנשים אלה, ואין צורך בפעולה של שירות-הביטחון-הכללי כדי לדעת מי העומי-דים בראש, מי המבצעים, מי הם אנשים אלה.

אין זו מחתרת. זהו גוף שהוא כימטע גלוי. למה מחכים? האם מחכים עד שמישהו יקבל את ההרור המוכטח בראש?

חבר-הכנסת אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) — ואני מוכרח לומר ששמעתי את דבריו בתמיחה רבה מאוד — דיבר על "קנאות משני הצדדים". בכלל איני אוהב שמדברים על קנאות משני הצדדים, כאשר מאיימים ב-רצח על בני-אדם. אולם נניח שיש קנאות בשני הצד-דים. האם אתה יכול רבאמת להשוות קנאות לקנאות, הקנאות הלבנה של אנשים, שכל תשוקתם היא להציל חיי אדם, וזהו עיסוקם יומם ולילה, והקנאות השחורה של ימי-הביניים?

אליעזר שוסטק: אינני משווה. אני רק אומר שהם גורמים לזה.

אורי אבנרי: קודם כל, עצם ההשוואה מקוממת. זו קנאות לבנה, וזו קנאות שחורה, ואין זה אותו דבר.

אותם הרוצים לדוג במים עכורים של אמונות טפלות של שכבות פרימיטיביות — הם שיצרו את הבעיה.

אני קורא לממשלה לתת דוגמה של פעולה נמרצת. לגלות את האנשים העוסקים בכך, את העומדים מאחוריהם, את מארגניהם המעשים החרותיים, ולנקוט נגדם בפעולה מישטרית ומישפטית במלוא חומר הדין!

"ב-1967 הגנו על אדמת מדינתנו. על איזו אדמה נגן במלחמה הבאה?"

שלום, במסגרת של שלום — לא לגבולות ה-4 ביוני, כי אם לגבול הבינלאומי? אימתן התשובה לשאלה הזאת — זהו החטא הקדמון המזוהה בסיפור המצב של היום.

מה הן האפשרויות

כבוד היושבת-ראש, לפנינו היום שתי אפשרויות: או להיות נוקשים, כפי שהיינו במשך ארבע וחצי שנים, בהן לא זזנו מלימטר אחד מהעמדה הישראלית הנוקשה ביותר, אלא לצורך תחבולה ותכסיס — או לזוז מהותית מעמדה זו.

או מלחמה או שלום מונע.

אם נזוז — יש סיכוי לשלום גם היום. אני משוכנע בזה. אני מסכים עם מי שקרא קריאת-ביניים, ואני יודע שהעם המצרי אינו רוצה במלחמה. אני משוכנע שנושא מצריים יודע שינחל מפלה צבאית במלחמה, ואינו רוצה במלחמה. אבל אין הוא יכול להימנע ממלחמה לאורך ימים, אם אין שום תוויה מצד ישראל, שום נכונות ישראלית מוצהרת לשלום תמורת החזרת שטחים.

אם רוצים בשלום תמורת שטחים, אפשר היום לעשות שלום עם מצריים, וגם שלום עם הפלסטינים. אם לא נזוז, כבוד היושבת-ראש, או שתהיה מלחמה, או שתהיה דחייה לכמה חודשים.

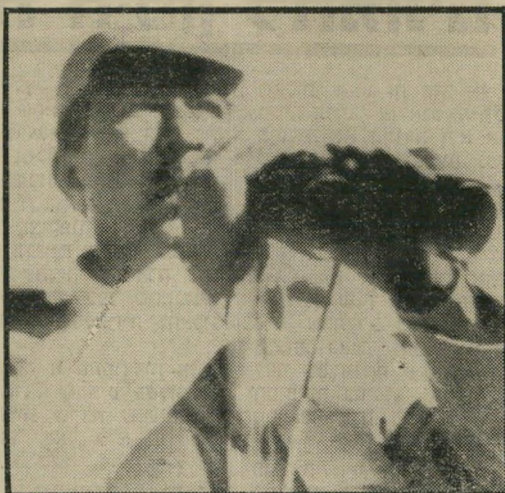
אם תהיה מלחמה, נמצא בה בשהד-הקרב, נהיה מאר חדים, לא תהיה ברייה. אבל אז לא יקרה מה שמדמיון לעצמו חבר-הכנסת בגין.

כי מייד — ואני מנבא זאת בכמחצית מוח — תבוא התערבות מדינית מאסיבית של ארצות-הברית ושל ברית-המועצות, ועימה אותו "שלום כפוי", אותו הסדר כפוי שאתם כליך יראים מפניו.

האם מישו מדמיון לעצמו שיכולה לפרוץ מלחמה רבת-ממדים, ושתי מעצמות-העל ישבו בחיבוק-ידיים, ויחכו ל"מכה הנגדית" של חבר-הכנסת בגין? מי מתאר לעצמו דבר כזה?

אם צה"ל יתקדם, המעצמות יתקדמו כי מהירות רבה יותר.

כאשר יהיה ניכסון במוסקבה, בוודאי ישתדל לעשות שם עסקה גלובלית, עיסקת חבילה שתכלול את העניין שלנו. האם לזה אתם רוצים לחכות?

אנוואר אל-סאדאת במוצבי התעלה

הוץ. נשיא מצרים יודע שאפילו עמו שלו לא יאמין לכך. הוא אומר: נגרם להם אבדות ונזקים, כדי שידברו איתנו בדשון אחרת.

חבר הכנסת בגין הזכיר את הימים הקודרים של מאי-יוני 1967. והזכיר, בצדק, שאז היינו מאוחדים.

לא יזמנו את המשבר ההוא, לא רצינו את המלחמה ההיא. יצאנו יחד למלחמת-מגן. בטוחים בצידקתנו. האם נהיה בטוחים גם הפעם, כבוד היו- שבת ראש? האם נהיה בטוחים, האם נהיה

הדיון הגדול על סכנת המלחמה בין ישראל ומצרים בא בעיקבות שתי הצעות לסדר היום של גח"ל ושלנו, שניגשו לעניין מכיוונים הפוכים. לאחר מכן הצטרפו אלינו כל שאר סיעות האופוזיציה.

את הדיון פתחו ח"כ מנחם בגין ואני — כשאנו מביאים לכנסת את שתי הגישות ההפוכות — הסיפור היסטורי והאנטי-סיפוריסטים. בעוד שדבריו של בגין נשמעו בשקט, לווה כל הנאום שלי בהפרעות מאורגות של אנשי חרות ואנשי א"י השלמה שבמעמד. הדבר נפתח בקביעתו שבגין קורא ל"מלחמה מונעת". בגין אמנם לא השתמש במילים אלה ממש, אולם זהו הפירוש ההגיוני המתקבל מדבריו.

תחילה הזכיר בגין את מאורעות 1967, באומרו: "ובחישמע האיומים בהכחדת ישראל ובחורבנה — השתמשה המדינה בזכותה הטבעית להגנה לאומית עצמית".

אחרי שהרחיב את הדיבור על ההחלטה לפתוח במלחמת ששת-הימים (שהיתה, כמובן, מלחמה מונעת במלוא מובן המושג) הוסיף במישור: "אם רוצים אנו למנוע את הגשמת המזימה של האוייב של שפך דם יהודי לרוב, הדרך הממשית היא התקפת-נגד, ועל האוייב לדעת מראש שאם הוא יפתח באש ויאסור עלינו מלחמה, מתוך המטרה לשפוך דמינו ולגרסו לנו אבידות כפי שהוא מתאר אותן — ננחית עליו מהלך מות כאלה והתקפות נגד, שהוא — כפי שכבר קרה הדבר — יוכרח לחשוב על בקשה לחדש את הפסקת האש".

מייד אחרי, עליתי על הדוכן ואמרתי:

אורי אבנרי: אשר יגורנו בא.

סכנה מוחשית של מלחמה מרחפת שוב על פני המרחב.

הכריזה-הכנסת בגין קורא למלחמה מונעת.

אני קורא לשלום מונע.

מנחם בגין: איפה שמעת מלים כאלה?

אורי אבנרי: אתה דיברת בעל-פה, חבר-

מלחמה מונעת - או

שלום מונע?

או אולי אתם רוצים לחכות לנובמבר, כאשר ניכסון ייבחר שנית לתקופה של ארבע שנים, מוחרר מהדאגה לקולות היהודים?

איבר הראש:

אורי אבנרי: מוכנים לחכות.

שלת ישראל עושה את הכל כדי להרוויח זמן, ותולה את תקוותה בדחייה. זהו קוצר-ראייה ש" אין כמוהו, מפני שניכסון, בתקופת כהונתו ה- שנייה, לא יהיה כמו ניכסון בתקופת כהונתו ה- ראשונה.

שלום והסדר ששיג בעוד שנים, כאשר נהיה מבוי דדים במשפחת העמים, כאשר לא יהיו עוד ארבעה גרדי- לים, אלא חמישה גדולים, תוך כדי תוויה כללית נגדנו — לזה אתם מייחלים? זוהי הדחייה העומדת לנגד עי- ניכס?

לחדש את שליחות יארינג

אני מציע לא להקל ראש באיומים ובהודעות המל- חמתיות של נשיא מצריים.

הוא כפוף לדעת-הקהל הערבית, שאינה רוצה במלח- מה אלא בשלום, אך לא תשלם לאורך ימים עם הכי- בוש הישראלי.

אני מציע לממשלת ישראל לפתוח ביוז- מת שלום רצינית, וקודם כל להודיע לשגריר יארינג שאנו מוכנים עקרונית, במסגרת של שלום, לסגת לגבול הבינלאומי בדרום. על סמך הודעה זו עלינו לקרוא לשגריר יארינג לחדש את שליחותו, ולפתוח במהלכים משמעותיים להשגת שלום במזרח התיכון.

אבא אבן הציע להעביר את כל ההצעות לוועדה, מלבד הצעת רק"ח. מסתבר שעל כך הוסכם מראש בין המערך וגח"ל. אולם באותו רגע קם בגין ודרש להפריד בין כל ההצעות.

בהצבעה הועברו ההצעות המלחמתיות של הימין, ובכלל זה של משה סנה, לוועדה. בעד הצעת בגין הצביעו המערך, גח"ל וכמעט כל שאר סיעות הבית. ואילו הצעתנו שלנו הורדה מסדר-היום, כשהימין מצ- ביע נגדה, רוב חברי המערך נמנעו מהצבעה, ובעדה מצביעים, בין השאר, שניים מחברי המערך ונסים אליעד (ל"ע).

חוקים באמונתנו שעשינו את כל כד כדי למנוע את המלחמה המתרחשת עלינו? שעשינו את כל כד, או אפילו את העיקר? האם היושי- בים בבית הזה מאמינים בכך?

נכון, (כפי שהזכיר בגין), אז דיברו הדוברים הערבים הקיצוניים על פגישה בתל-אביב. היום מדבר אל-סאדאת על פגישה בסיני.

סיני איננה מדינת ישראל. איש לא טוען שהיא מדי- נת ישראל.

אז לחמנו כדי להגן על אדמתנו. על מה נידחם עכשיו? על מה נגן עכשיו? האם נגן על האדמה שלנו, על אדמת מדינתנו, על ה- אדמה שעדיה יושב העם שלנו — או שנגן על אדמה כבושה, שעדיה יושב עם אחר?

אסתר רזיאל-נאור: חיללי צה"ל יושבים

בסיני.

אורי אבנרי: עכשיו זו לא אותה מלחמה. קריאה מספספי גח"ל: את מי אתה מא-

שים בכיבוש? אורי אבנרי: אותך, את חבריך ואת ידי- דים בתוך המערך. אתם כפיתם על הממשלה מדיניות של כיבוש שטחים, במקום שלום.

החטא הקדמון

אתמול, גבירתי היושבת-ראש, מלאו ארבע שנים להחלפת מועצת הבטחון 242. זהו מיסמך מיוחד במינו, שקול, נבון, מאוזן: תוכנית שלום שלמה, האומרת דבר פשוט בעיקרו: החזרת השטחים הכבושים, תמורת שלום אמיתי שלם ורשמי.

מנחם רידד: אשרי המאמין.

אורי אבנרי: כאשר קיבלה משפחת-העמים הח- לטה זו, לא רצתה ממשלת ישראל לקבלה. אין היא רר צה בנסיגה, גם תמורת שלום. היא רוצה, כדברי שר בטחוננו — "ממשלת קבע בשטחים המוחזקים". רצועת אדמה זו או אחרת חשובה יותר מהשלום. הדברים גלויים. הם נאמרו בסומבי.

כאשר התמיהה משפחת-העמים בלחץ לקבלת החלטה מועצת-הבטחון 242. קיבלה ממשלת ישראל את ההחלטה למראית-עין, להלכה, מן השפה אל החוץ. אך מעולם לא נתקבלה החלטה זאת באמת על-ידי מדינת ישראל. המיבחן בא כאשר ביקש השגריר יארינג תשובה על שאלה פשוטה: האם מוכנה ישראל לסגת בדרום תמורת

הכנסת בגין, ואני רשמתי מה שאמרת. אתה הצעת להודיע למצרים שאם יתמידו באיומי מל- חמה, אנחנו נצא למלחמה מונעת.

משה נסים: לא נכון. התקפת-נגד פירו-

שה שונה כך אם יתקיפו אותנו.

אורי אבנרי: אני מציע לכם לקרוא את

הפרוטוקול.

בנימין הלוי: שמענו מה שאמר חבר-ה-

כנסת בגין. הוא דיבר על התראה למצריים.

אורי אבנרי: — להתרות בהם שאנחנו

נפתח במכה מונעת. המילה "מונעת" הוזכרה ב-

פירוש.

בנימין הלוי: את זה אתה המצאת. הוא

דיבר על התקפת-נגד.

אורי אבנרי: יש לכם שמיעה סלקטיבית

גם לגבי הדוברים שלכם.

היו"ר טובה סנה-דראי: חברי הכנסת,

אלה דברים כתובים ואפשר לראותם בעוד שעה.

בנימין הלוי: הוא מסלף בכוונה את ה-

מילים.

סאדאת נדחף למלחמה

אורי אבנרי: כבוד היושבת-ראש, פעמים רבות הזהרנו את הבית הזה, שאם לא תחול תוויה נשמעו- תית לגבי הסדר-לשלום, לא יהיה מנוס ממלחמה, או מהסדר כפוי, או ממלחמה ומהסדר כפוי גם יחד.

כלל ראשון הוא: "דע את האוייב", מה מניע אר- תו, מה ממריץ אותו, באיזו מסגרת הוא פועל.

שום מנהיג ערבי, ויהיה מותו כפי שיהיה, אינו מוחרר מלחץ דעת-הקהל של ארצו ו- עמו. הוא אינו יכול לשבת לאורך ימים בחיי- בוך ידיום כאשר חלק מארצו כבוש...

נסים אליעד: איזו דעת-קהל? דעת-הקהל

מצפה לשלום ולא למלחמה. לזאת מצפה דעת- הקהל בעולם.

(המולה באולם. קריאות-ביניים מכל העברים, שלא נקלטו.)

אורי אבנרי: אני מציע לכם לשים לב ל-

כך שכאשר עומד מישוה מעל במה זו ומטיף ל-

מלחמה, שורות כאן דממה של שתיקה ושל חס-

כמה. אך כאשר מעז מישוה לדבר על שלום,

לא ניתן לו לסיים משפט אחד.

אורי אבנרי: כבוד היושבת-ראש, אין לי ספק שנושא מצרים ינחל תבוסה צבאית במלחמה שתיפתח.

זהו פירוש הדברים של אל-סאדאת, שאותם ציטט חברי הכנסת בגין, ושעליהם בנה תלייתלים של פירושים. אל-סאדאת דיבר על הצורך לגרום, כביכול, אבדות ל-

ישראל.

הוא אינו מנסה להכביח לעמו את הנצי-

וניצחנו!

הצגתו הראשונה של "תיאטרון סינדרה ישראל", פרנהיים, לפי סיפורו של ש"י עגנון, שהוקרנה השבוע על מסך הטלוויזיה, היתה כישלון, אבל כישלון מכריע, מהנה, ומעורר למחשבה. בעיקרו היה זה כישלון של הבמאי יוסי יורעאלי, במאי תיאטרון מוכשר ביותר, שנאלץ להתמודד כאן לראשונה לא רק עם המדיום הטלוויזיוני, אלא עם תרבות יצרנית ספרותית לשפה קולנועית. אם זהו מובצע קשה לגבי כל יצירה ספרותית, על אחת כמה וכמה קשה הדבר כשר מדובר ביצירה של עגנון, ששפתו הספרותית היא כה מרובת סמלים עד שכמעט ואינה ניתנת לתרגום לשפת הסימנים.

ביסודו של דבר, סיפר סרט הטלוויזיה של יורעאלי את הסיפור החיצוני הכלול ביצירתו של עגנון: פרנהיים חורז ממחנה שבויים אל אשתו אינגה, כדי לגלות שבהעדר נישאה לאחר. ואחר זה אינו אלא מי שהיתה צריכה להינשא לו, כאשר הופיע פרנהיים לראשונה וגי' לה כי הוא נקבר תחת הר. פרנהיים משלם על מה שעשה לאחר, כשאין לדעת אם במתכוון עשה מה שעשה ונעזר על כך, או שנפל קורבן לתעלולי הר גורל.

אפקטים חיצוניים. יוסי יורעאלי נכשל משום שנתפס יותר מדי להמחשת האפקטים החיצוניים של הסיפור, יצירת האווירה כצירוף של תלבושות ואפקטים קוליים, נראית כאילו היתה משימתו העיקרית. חלקו הראשון של הסרט, שהוקר דש לצורך זה, התמשך ללא סוף וללא צורך, בצורה מייגעת וחסרת תכלית.

האלימות בטלוויזיה - זריקת חיסון להמונים

בעולם, שהאלימות בו היא תופעה יומית, ללא פחדים מתמידים וללא נבי רוחות, מלבד הפונקציה של הזדהות עם התופעה, המאפשרת התפרקות מעודנות מאלימות, זהו תפקיד החשוב ביותר של האלימות המלאכותית.

ילדים אוהבים לשמוע שוב ושוב את הסיפור המפתח על כיפה אדומה והזאב, משום שעל ידי כך הופך הפחד לחלק מעצמם ומתמונת עולמם, וחדל להיות מפחיד. לוא היו הבריות צריכים להתקל בתופעות של אלימות, כשלא היו מכירים שריים אותם מראש לכן באמצעות סיפורים, סרטים וטלוויזיה, היו התגובות שלהם תגובות חולניות. הם לא היו עומדים בכך.

חבל שהדיון הטלוויזיוני לא התקרב אפילו לאזכרת תפקוד זה של הטלוויזיה וחשיבותה בפסיכולוגיה ההמונים. לוא היו עושים זאת היו מגיעים בהכרח למסע קנה שהרצועה שהותרה לגבי האלימות, יש להתירה גם לגבי המין, כמקובל ברש"תות טלוויזיה רבות בעולם. כך ניתן ל"הפוך את הטלוויזיה למכשיר של בריאות הציבור.

רמתה של התוכנית סבלה לא רק מרמת הצוות, אלא גם מרמת הצופים ש"החמנו לאלופה, כנראה באופן מקרי ללא ביקורת מוקדמת, והתגלו ברובם כאוסף של פספטינים מסוג כותבי המכתבים ה"כרוניים לעיתונות. אם זה מה שהטלוויזיה מסוגלת להעלות בדיון על עצמה, מה הפלא שהיא נכשלת בדיון על נושאים שמחוץ לה.

שאלות, האם זה טוב או רע, מועיל או מזיק, חינוכי או אנטי-חינוכי — היה עקר מיסודו. לא המנחה ולא אנשי הצוות לא ידעו להטות לאפקטים נכונים, וזאת מי שום שלא ביררו לעצמם מראש ולא הב"הירו לשואלים, אלו פונקציות באה ה"אלימות בטלוויזיה, כמו בשטחי חיים אחרים, למלא.

היה זה דווקא אחד הצופים שהוזמנו לאלופה, עורך הדיון החיפאי עמירם חר"ל, שהתקרב במקצת להגדרת נושא ה"ויכוח, כאשר הזכיר שהאלימות המשתקפת בטלוויזיה אינה שונה במהותה מזו המופיעה בסיפורי ילדים כמו כיפה אדומה או שלגיה.

בסופו של דבר, העובדה שדווקא סיפורי הילדים, האגדות וסיפורי הפולקלור, המכילים תיאורי אלימות קיצוניים, הם ש"השתמרו במרוצת הדורות והתחבבו על ילדים מדור לדור, היא המכילה את ה"תשובה מדוע פופולארית כל כך האלימות בטלוויזיה, כמו בקולנוע, בתיאטרון או בספרות.

האלימות המובעת באמצעות מדיומים אלה, היא מעין זריקת חיסון פסיכולוגית, היא המאפשרת לאדם המודרני לחיות

תוכניות החורף של הטלוויזיה, עליהם דובר כה רבות, שהיו אמורות להכניס את הטלוויזיה הישראלית לעידן חדש של תוכניות מרתקות ומקוריות, הולכות ומ"אכזבות משבוע לשבוע. מתגלה כי הקו הכללי שלהן הוא דגש על המלל וחזרה אל תוכניות רדיו מצולמות.

אבל אם יש בתוכניות החורף תוכנית שהיא ממש בדיון, הריה ה"סידרה, ה"טלוויזיה על הטלוויזיה" כפי שהתגלתה בפרק הראשון שלה, הטלוויזיה והאלימות.

כפי שהוצגה, היתה זו התמודדות אומ"ללה בין צופים שרצו להופיע בטלוויזיה ולהתבטא, לבין צוות שרצה להשיב על שאלות שהוא עצמו ישאל, ללא כל קשר בין שני המחנות.

עורך התוכנית, מירון מדיני, גייס לי עזרתו את דובר הטלוויזיה צבי גיל, את הבמאי היי קלוס, סוציולוג ופסיכולוג, כדי להודיע באמצעותם מה שידוע לכל צופה טלוויזיה: שכמעט בכל תוכנית טלוויזיה, החל מסרטי פופאיי וכלה בהצגה שספירית, יש מנה גדושה של אלימות, כמו בחיים עצמם.

הוויכוח — שסבב בעיקר סביב ה"גם העובדה שההקלטה היתה גרועה ו"התמליל נשמע לרוב בצורה מקוטעת, החמירה את הכשלון. נראה היה שיוסי יורעאלי השתכר מהיכולת להשתעשע ב"אפקטים חיצוניים, עד ששכח לגמרי את החוש הטלוויזיוני ואת חשיבות השחקנים, לסרט מעין זה.

אבל עצם ההתמודדות עם סיפור של עגנון, ועצם הנסיון להגיש בטלוויזיה

איטליה נכנסת למלחמה. היטלר שולט על פני כל אירופה. נצחון הציר ברלין—רומא נראה מובטח. בעלת הברית היחידה של אנגליה, ארצות-הברית, עדיין מהססת מ"תוך נטיות בלגיות מבהקות. לונדון מופ"צצת בלי הרף. שנתו הגדולה ביותר של סר וינסטון צ'רצ'יל.

● סרט השבוע (יום ד' 1/12, 20.45) — היום שלפני יום ראשון — אשה רחוקה, מבוגרת ובודדה מנוצלת על-ידי בני מש"פחתה. הסיבה — יש לה כסף. בדרכה לסקס הבגרות של בת אחותה, נפגשת האשה עם גבר גרוש ובודד, אולם הרומן המתקדם ביניהם עולה על שירותן בגלל הבעיות המשפחתיות. משתתפים: יוטה האגן, מרטין באלואם, ופרלי גרינגר.

● יש לי שאלה (יום ה' 2/12, 18.15) — צוות מומחים משיב על שאלות צופים בעניינים שונים. זוהי תוכנית בערבית ב"ליווי תרגום עברי המוחמצת בחלקה בגלל העובדה, שהשאלות אינן חזותיות די הצור כך זאינן עשויות בפילם, כך שהעצמות הוא מילולי-רדיופוני בעיקרו ולא טלוויזיוני. מפיץ — יעקב למדן. במאי: אנטואן סאלה.

● קלעים (יום ה' 2/12, 20.30) — מוסף לענייני תרבות ואמנות: בימת ה"קבוץ מציגה קטעים מתוך דמוני אחר הצהריים — מחזה שעורר מחלוקת בה"יישובות העובדות, מכיוון שמדובר בו על סמים משכרים. כתבה משדה הצילומים באילת תציג הפעם את סיטור יוסטונים בסרטו המצולם בארץ: המשאית הגדולה וקליר הקטנה. מרגוט קלאוזנר תופיע ב"קטע מהצגת בעלת האוב. בסיום יוקרנו קטעים מן המופע של התיאטרון המתחדש ל"ה"ל"ו. עורך ומפיץ — יעקב בן הרצל.

● שישום אתמול — לא הכור עובר (יום ו' 3/12, 22.00) — תגובות פיקנטיות על אירועי השבוע בפליטונים, בראיונות ובסאטירות בהשתתפות תיקי דיין, טליה שפירא, יוסי פולק, מתי כספי ושוביה צפיר. עורך ומפיץ — מרדכי קירשנבאום.

● ד"ר דוליטל (יום ב' 6/12, 17.30) — סידרה מצוירת סופולארית מאוד ש"זכתה להדים חיוביים בקרב ילדי ישראל. סס קול בעברית. דולטל — ראובן שפר.

● השעה השנייה (יום ג' 7/12, 20.30) — לאחר הקרנת הסרט לזות ב"מדריד, יתקיים כאלופ דיון על מלחמת האזרחים בספרד וסביבותיה, ויועלו זכרונות של מתנדבים במלחמה זו, שהיתה למעשה חזרה כללית למלחמת העולם השנייה.

והיא מגישה את התוכנית הערבית משרי הסרטים, מבחר מתוך סרטי עלילה ערביים, המוקרנת בכל יום שני בערב בשעה שש וחצי. סמיה גולדה בעכו. היא בת 20 מינוס, מוסלמית ומורה בבית-הספר טרה טונה, אותו סיימה בעצמה בשנת 69.

מגיל צעיר ביותר זוכרת סמיה את עצמה משחקת בבית-הספר ובבית. אביה, שהוא אדם בעל נפש של אמן ונשמה בועית, נגן צ'לו ובעל מספרה, עורר עדיין מעורר את סמיה בכל שיגיונותיה. היא שיחקה ומשחקת בהצגות בית-הספר, בחוג הדראמטי של מועדון הנשים בעכו ובלהקתה של אדיב ג'השן, המופיעה בערים ובכפרים.

מאז שיש בבית מכשיר טלוויזיה בו קולטים את מישורי התחנה הלבנונית וה"תחנה הישראלית, החלה סמיה לשחק מ"ח חדש. היא היתה מזמינה חברות מבית הספר הביתה למשחק בטלוויזיה: מרא"יית, מנחה תוכניות דמויות, קוראת חד"שות, מציגה. לא במקרה היא משכה את תשומת לבו של הבמאי ויקטור קמר, כאשר הופיעה סוף סוף, באופן מקרי ב"יותר, בתוכנית טלוויזיה אמיתית, בראיון קצרצר על המיני המקסי, ששדרר ב"תוכנית למשפחה.

קמר החל לשחק אותה באפיונות שונות בסיידה עאדל וטאמירה. אולם החלום ה"נכסף ביותר, שהוא משאת נפשה של כל נערה צעירה בגיל זה, החל להתגשם רק כאשר מלכה מנדס, האחראית לסרטי ה"עלילה הערביים המוקרנים בטלוויזיה הישראלית ומפיקת התוכנית משרי הסרטים, החליטה להזמין אותה למבחן-מסך בתייד רזכו של הקריין יפה התואר ויקטור נאסיב. התוצאה היתה, שסמיה קיבלה את התפקיד הנכסף.

עכשיו יש לה כבר דיעות מגובשות גם ביחס לעתידה: "שחקנית מקצועית ז", היא מתריסה, "בשום פנים ואופן לא. שחק"גית מקצועית חושבת על כסף. אני רוצה להישאר שחקנית חובבת". היא גם רוצה ללמוד באוניברסיטה, אבל עדיין אינה יודעת מה היא רוצה ללמוד. על הופעתה בטלוויזיה היא אומרת: "הדוועעה, אף פעם אינני מרוצה, גם לא בתיאטרון. למרבה הפלא ברכו אותי בבית על הופעתי החגיגית. אמרו לי: היתה יפה, היית נחמ"דה. התלמידים בבית-הספר עמדו בשורה בכניסה לבנין וחילקו לי מחסאות".

תדריך

● שנות גבורה (יום ד' 1/12, 19.30) — מלחמת העולם השנייה על פי זכרונותיו של סר וינסטון צ'רצ'יל, 1940 — צרפת נופלת תחת מגפי הקלגסים הנאציים.

יוסי יורעאלי מביים את "פרנהיים" * יותר מדי אפקטים

תיאטרון מקורי בצורה תרבותית ויו"צרת, ראויים להערכה. עוד כמה כשלו"נות כאלה — והטלוויזיה תנצח.

כוכבים

הכל

התחיל כמישחק

בניגוד להנחה המקובלת, קיים בישראל קהל ערבי שחור תיאטרון. קיימים גם שחקנים ערביים רבים. אבל יש מחסור עצום בשחקניות ערביות. יוצאת מן הכלל בתחום זה, היא סמיה קומזו, שהיא שחקנית תיאטרון מלידה.

סמיה קומזו היא התגלית החדשה של המחלקה הערבית בטלוויזיה הישראלית.

* מימין לשמאל: הגיס — ברוך דוד; הבמאי — יוסי יורעאלי; פרנהיים — עודד תאומי והגיסה — רות טגל.

מנחם גולן אינו רק אדם חרוץ, הוא גם אדם תכליתי. בעוד הוא מתלבט בין כמה תסריטים מרשימים שהציעה לו חברת מ.ג.מ. לבימוי, ביניהם 40 הימים של הטובה, נושא גולן את עיניו לפסטיבל קאן, הנערך באביב, הפעם, החליט להפיק בלבד, ואת מלאכת הבימוי ימסור למשה (אורח בטונה המתה) מזרחי, במאי ישראלי החי מזה שבע שנים בפאריס.

הסיפור, ביסודו של הסרט החדש, לא רק מקורי כי אם גם אמיתי, וקרה בישראל לפני מלחמת העולם הראשונה. אשה צעירה גידלה את דודנה במטרה להינשא לו. נישמע מוזר. אבל זה בדיוק מה שאירע בסבתו של הבמאי מזרחי. היא התאלמנה זמן קצר אחרי נישואיה והתאהבה באחיי בעלה, נער בן 12. היא אספה אותו לביתה, טיפלה בו בידיים אוהבות של אם, אחות ואחובה.

בשל כך, זכתה לשינאתן של נשות צפת ולבזו של בעליהן. לפי הדיון חייב היה הנער בחליצה, אבל מאחר וגם הוא התאהב באשה, רצה לשאתה. האשה, שהייתה גאוותנית ועקשנית, החליטה להוכיח לבני צפת את זכויותיה של אשה חופשית. בהתחשב בתקופה — התחלת המאה — היה זה מעשה נועז מאין כמוהו. היא דרשה חליצה רק על-מנת להזים את השמועות כאילו התחתן איתה משום שנאלץ היה לעשות זאת. וכך, אחרי הטקס המבזה והמביש, התחתנו השניים. האשה האריכה ימים והספיקה לחיות כאלמנה בשנית, ארבעים שנה אחרי מות בעלה. היא נפטרה בגיל 107.

גולן מתכוון להסריט את הסיפור בצפת, ורוצה בגילה אלמגור לתפקיד האשה. לשם כך יביא מאפר מיוחד, אולי אפילו את זה שאישר את פניו של דאסטין הופמן בתחילת הסרט איש קטן גדול, שם הופיע כזקן מופלג וקמטרפנים.

תדריך

תל-אביב

*** טריסטאנה (בן-יהודה, ספי' רד): סיפור רומנטי מלא משמעויות סתר, הן על מצבה של ספרד היום, הן על עיוותי הנפש שמאחורי הבורגנות ה' מכובדת. הבמאי: לואיס בונואל. רק למי שמוכן להתעמק ולחפש משמעויות כפולות בכל המונח ומשפט.

*** רציחות קטנות (פאר, אר'): צוה'הברית): קומדיה אכזרית על האלימות בחוצות הכרך האמריקאי ועל חוסר הישע של הפרט מולה. מיבצעי משחק מרשימים של כל המשתתפים.

*** ג'ז (גת, ארצות-הברית): עימות בין הדורות מתפתח עד לשיא של התפארת צות אלימה, משום שהצעירים אינם מנסים להבין את המבוגרים ולהיפך. פיטר בויג מרשים כפועל בור, גם זאכור.

ירושלים

*** הקדפן והיצאנית (אורנע, אר'): צוה'הברית): המערב-הפרוע משנה את איפורו, אבל נשאר מאופר בקפדנות רבה: אנטי-גיבור ויצאנית מסוממת בונים עיירה בלבי-השוממה. החול מתחלף בשלג כבד, וזרן בייטי וג'ולי כריסטי מצולמים בקצב לערפל אמנותי, והצליפות נערכות בקצב של באלט איטי. דרשה סבלנות של בורל.

*** נשף מכבירהש (ירושלים, צ'כיה): פניו החמדניים של הפקיד הקטן בזוכית מגדלת מלאה הומור, כישרון, חוש הסתכלות עמוק ואהבת אדם ללא סייג של הבמאי מילוש פורמן.

חיפה

*** התפשטות (אורלי, ארצות-הברית): הבמאי הנ"ל זכירוננו הנ"ל ב' ארצות החדשה, אמריקה. ובאותו מבט חודר ואהב. אלא שהפעם — לתוך עולמה המת' לבט של ארץ השפע.

*** רכבות נשמרות היטב (בית רושטינ, צ'כיה): נציג נוסף של הכישרון הציפי, יזי מנול. מביא סיפור נוגע ללב על צעיר המתגבר בתחנת-הרכבת. על רקע מלחמת העולם השנייה.

ביטוח של

כויידעלך

כך וקרסו (הוד, תל-אביב; רון, ירושלים; עצמון, חיפה; אילת, אילת) — לאנגלים יש נורמן ויס' דום, לצרפתים יש לואי דה-פינס. מי שלא סובל אותם, לא יסבול את כך וקרסו. כמו אצל הנ"ל, אין כאן סיר' פור עם מוסר-השכל — דיאלוגים אינטליגנטיים — בדי' חות גדולות. טעם עדין — כל זה חסר.

מה יש כאן? יש מירשם לקומדיה-אינסטנט. פשוטה להכנה, לא מזינה במיוחד, קלה מאוד לעיכול. מנחם גולן, הבמאי החרוץ שהפך גם למיקצועי, לא ניסה להיות חכם, לא העיז להיות מתוחכם ולא טען ליומרות.

הוא נטל מיצרכים פשוטים וחיוניים להצחקת כל בני-העם: כך, סוכן-ביטוח אשכנזי. קרסו, סוכן-ביטוח ספרדי. לכך (שמואל רודנסקי) ישנן שתי מיידעלך (אפרת בליא וניצה שאול) ולקרסו (יוסף שילוח, הגונב את ההצגה מכולם) ישנם שני מוצ'אצ'וס (גדי יגיל ויהודה ברקן, שני הם כשרוניים ופוטוגניים מאוד). כך וקרסו שונאים אחד את השני כמו אשכנזי וספרדי — פלוס.

הפלוס הזה זוהי פוליטת הביטוח שכל אחד מהם מנסה למכור לאותו הלקוח (יהודה אפרוני). לשיכלול הסבך, מאר' הבות היוליות לבית משפחת כך ברומיאו'ס של כובדו-קרסו. כרגיל, מתרוצצים כולם הלוך וחוזר מתל-אביב לאילת (כי אילת היא הפטרו העירוני של הסרט) — מסלול שהוא

ברקן ושילוח: קרסו ובנו

מעין טוטו פירסומי: כל החברות הפטרוניות של הסרט משובצות בסימאות פירסומות ובשילובים קטנים וגדולים. רק מוסד אחד, מן הסתם לא שילם בעד הפירסומות — זוהי דווקא אחת הבדיחות היותר מוצלחות בסרט: כשכך מטל-פן למיטרה, הוא נענה מהצד השני: המיספר שחייגת איננו מחובר...

אינדיאני

נוודרני

בילי ג'ק (אלנבי, תל-אביב, אר'-צוה'הברית) — סרט שכדאי לר' אות ולו רק משום שהוא מעז

לומר בגילוי-לב ובתמימות את אשר עם ליבו. כל הדמויות בו שחורות או לבנות, והצופה מוזמן להזדהות ללא היסור

סיים עם אחד משני המהפכות. המחנות — מצד אחד, השמרנים הנוקשים והאלימים, המיוצגים להפליא על-ידי תושביה של עיירה דרומית באר'-צוה'הברית. מצד שני, צעירים מכל הגזעים והגילים, ילדי פרחים אוהבי אדם, המתחנכים כולם במוסד הממוקם ב'

שמות אינדיאנים מאובקת. בהתמודדות בין השניים, יוצאת יד הראשונים, אנשי האגרף והאלה, כמעט על העליונה, אילו לא נוכחותו של בילי ג'ק, אביר מודרני שבמקום דם אצילים זורם בעור' קו דם אינדיאני, ובמקום חרב שלופה, הוא מצויד בידע בלתי מוגבל בקאראטה וג'ודו, משתמש בו ביעילות רבה בכל פעם שמישהו מנסה לפגוע בילדי המוסד אשר בחסותו. אלא שלדעת עושי הסרט, אפילו האלימות של בילי ג'ק, שכונותיה בוודאי טובות, אינה תשובה הולמת לאל-י מות המרעוע של בני הדרום, והעולם צריך למצוא פתרון הולם יותר. עד למסקנה סופית זו, עובר הסיפור דרך כמה פרקי פילוסופיה ופולקלור אינדיאניים, כמה קטעי תיאטר'

לאפל'ן: מיבצעי קאראטה מרתקים

רון מאולטר ומיבצעי קאראטה מרתקים. הבימוי אומנם אינו תמיד מקורי, אולם הכנות והפשטות של ילדי המוסד, לעומת הקשיחות המפוקחת של טום לאפל'ן בתפקיד בילי ג'ק, שווים בהחלט כריס קולנוע.

הגאנגסטר

חוזר לאט

המירדף האחרון (צפון, תל-אביב, ארצות-הברית) — נהג גאנג' סטרים לשעבר אשר פרש לגימ' לאות והסתתר בניחותא בכפר זייגים פורטוגזי, שב אחרי השע שנים לפעילות כדי להוכיח לעצמו כי אינו עדיין בחזקת "גווייה", מוצא עצמו מעורב בבדיחתו של רוצח מן הכלל — שמאוחר יותר מסתברת כתכסיס הטעיה, שצריך להפיל את אותו הרוצח, ואת הידידה שהוא אוסף בדרך, בפח.

על בסיס עלילתי זה, רקם הבמאי ריצ'ארד פליישר סיפור שמזמין כל מיני פירושים מחוכמים, כמו השוואה בין גנגסטרים דאז לגנגסטרים של היום, היריהורים על בדי' דות האדם המעדיף להישאר בחברת השטן מאשר בגפו, או מחשבות על השתעבדות מינית של אשה לגבר. כדי להתייחס אל הסרט ברצינות, צריך בראש וברא' שונה שיעמוד על רגליו, כסרט פעילות, כפי שהוא מתיימר להיות. וזה, לא כל כך הולך עם החומר העלילתי הדל שבו. רוב הסיפור מרחשע תוך נסיעה במכונית, רגעי המתח ספורים, ואילו הרדיפות על כבישים פתלתלים אינם עוד בחזקת חידוש כלשהו.

אם בסופו של דבר יש משהו לראות בסרט, זהו ג'ורג' סי. סקוט. אמנם הוא נראה מרשים, פיקה, קשוח ומנוסה

סקוט: להוכיח שאינו גווייה

מדי בשביל אחד שהרוויח לחמו בתחתית סולם העולם התחתון. אבל אישיותו, כרגיל, מגנטית, וכל הנשים שבקהל ירגזו על טריש ואן-דיבר הצעירה, על שהיא מעדיפה את טוני מוזאנטה (בתפקידו הרגיל כפסיכופאט) על סקוט רב הרושם. אם זה תירוץ מספיק לבקר בקולנוע, אז בבקשה.

דעת מומחי המפעל פה אחד: "שתי אלה היו יכולות לזכות בתואר בעלת השיער היפה ביותר בארץ."

בדיסקרטיות ראוייה לציון, סירבו לפרט מי מהשניים עולה על חברתה — איריס בת ה-16, בעלת השיער השטני הארוך והמתולתל, או בלהה בת ה-21, אשתו של טייס ואם לילד, בעלת הרעמה הבלונדינית המשתפכת כחילה מסביב לפניה.

שתיהן כאחד זכו לאירוח מלכותי. מיכאל בראון, מנהל המפעל, נטל אותן אישית לידיו, גילה בפניהן את תחליכי הייצור של מוצרי השיער של וולה, שבעזרתן יכולה אשה להתגבר על כל בעייה בראשה. כלור מר — מסביב לראשה.

- וזכו, בלי משים, בתואר מלכותי נוסף - המקצועני ביותר

לאחר מכן, הוזמנו שתי היפהפיות לארוחת צהריים מפוארת, בהשתתפות המנהל וצוות העובדים הבכיר של המפעל.

סיומו של הביקור היה מלכותי לא פחות: בשם הנהלת וולה, הציף בראון את המלכה וסגניתה בשפע מתנות. השתיים כבר הורו גלו, מיום שנבחרו, לזרם המתנות הזורם אליהן מכל כיוונים. אולם הפעם, נותרו אף הן פעורות פה.

היה זה סיום חביב לסידרת האירועים, שהשלימו את טקס בחירת מלכת המים.

ש מחמאות ויש מחמאות. כשחתיכה צעירה עוברת בדיונגוף ווולה לשריקת זאב ממושכת מיושבי הקרנות מיקצועי — זו בהחלט מחמאה. כי יושבי הקרנות של דיי זנגוף אינם טורחים לשרוק למי שאינה ראויה לזה. יש להם, אחרי הכל, גאוה מקצועית.

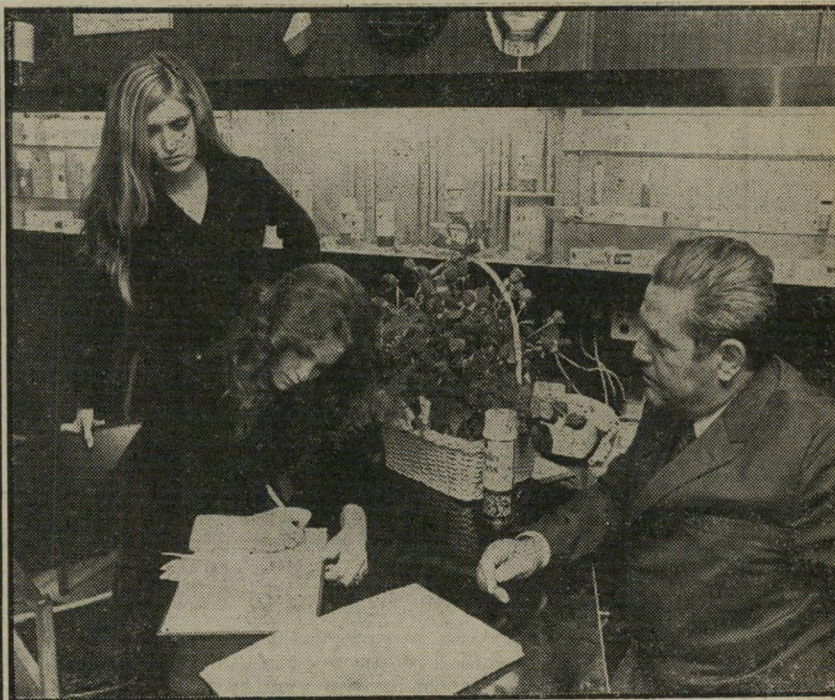
מחמאה מסוג אחר היא כשהחתיכה עולה על הכמה, מתחרה עם תריסר יריבות, וזור כה, בבחירה ישירה של קהל האלפים הנור כה במקום, בתואר הנכסף, איריס דוידסקו, מלכת המים ל-1971, ובלהה גיא, הסגנית הראשונה שלה, זכו כבר בחייהן לשני סוגי המחמאות.

בשבוע שעבר, הן זכו למחמאה מסוג

מלכת המים וסגניתה (משמאל) יצאו לסיום בתעשיית היופי-

נוסף — רצינית לא פחות, כאשר התארחו במפעל וולה, בירושלים. היה זה אחד מעשרות האירועים שהציפו אותן, בעקבות זכייתן בתוארי המלוכה והנסיכות. עובדי המפעל הם מומחים ליפהפיות. לא רק שהם עוזרים לייצר אותן, באחד החליפים המרכזיים של נושא היופי — השיער — אלא שהם גם רואים וסוקרים יפהפיות ללא הרף, במסגרת מחקרים וניסויים, של סידרת המוצרים של המפעל, המתפתחת ומתחדשת ללא הרף. כאשר ביקרו איריס ובלהה במפעל, היתה

שיער מלכותי

טיפול מיוחד מקבלות איריס ובלהה, מייד עם הגיען למפעל. דיילת יופי של "וולה" מעבדת את שערן ב"לייף-טקס", "בלום", סידרת ה"לייף-טקסטים" מיועדת לטיפול בשיער שמן, שיער יבש, שיער שברירי, קשקשים, ופגמים בעור הראש. המלכות זכו ליום של מלוכה.

האורחות המכובדות מלכת המים איריס דוידסקו וסגניתה הראשונה בלהה גיא חותמות בספר האורחים במשרדו של מיכאל בראון, מנהל "וולה" בירושלים, בסיוון המלכותי שם. המלכות זכו לטיפול מלכותי בשערותיהן מידי דיילות היופי של חברת "וולה".

אפילו במתנה בגדים. אבל אחרי שלושה שבועות, היא הגישה נגדי תלונה שגנבתי ממנה בגדים וכספים. אני חושבת שהיא עשתה את זה מקנאות, מפני שהיא רוויה, והיא מקנאה באמי שיש לה ילדים. **אבא סירב לעזור.** חדווה הורבאה למעצר ב־18 לאוגוסט. ידידה, השוטרת, לא יכולה היה לחתום עבודה ערבית נורמלית בלי לסכן את מקום עבודתו. "אבי סירב לחתום", אומרת חדווה, "למרות שהוא היה שם בבית-המשפט". כך, ישבה שלושה חודשים. לבסוף, ביקשה את עזרתו של עורך-הדין אמנון שובל. זה ביקש מהשוטרת חיים דבורין לשחררה ל־24 שעות כדי שתשיג ערב, השופט נתן לה 48 שעות, וחדווה מצאה ידיד שחתם בשבילה על הערבות בסך 1,200 ל"י. חדווה עברה לגור בבית ידיד השוטרת.

השופט והתחנות. עם פתיחת מישפטה, הגיע השופט המחוזי תבורי, שלא ברצונו, לידי דיון בבגדי נשים. במזוודה הפתוחה, שהיתה מונחת מולו, התגלו שמיכות, תחתונים, גרבי משי ותחתוני נשים.

"אתה רואה את השימלה הזאת? ל־שימלה הזאת יש בולרו, שהכלבה המופת קרת גנבה ממני", קראה העדה הנרגשת לעבר השופט, בגלגלה עיניו ועם לעבר הנערה השחרורה שישבה ליד דוכן ה־נאשמים. העדה היתה הדודה שרה — היא שרה עמרני, אחותו של השחקן גבי עמרני.

"מה זה בולרו?" שאל השופט הנד"ם, שהתקשה להחזיר את האשה למקומה ואת הסדר על כנו.

תוך גלי הצחק, שליוו את הדיאלוג, לא הצליחו לרכך את אוזניתו הכאובה של המישפטה.

חדווה הכחישה את ההאשמה, לא שמעה לעצת עורך-הדין שלה, דחתה אפשרות של פשרה, שנרמזה על-ידי השופט, וא־שר לפיה הבטיח השופט להתחשב בתקור פת מעצרה הממושכת בעת מתן פסק-הדין — בתנאי שתודה בגניבה. "לא איכ־פת לי להמשיך ולשבת במעצר. אני רו־צה את הצדק שלי", טענה.

מיעוטים

ראיון

במוסקבה

סמיח אל־קאסם הוא משורר ישראלי דרוזי, איש ר־ק"ח, השהה עתה במוסקבה, לשם נשלח על-ידי מפלגתו לשנת

משורר אל־קאסם

סימון לשינוי

השתלמות. בראיון שנתן שם לאחרונה לשבועון המצרי רו־א־יוסוף, גילה סמיח את דעתו על ההתפתחויות הפנימיות ב־ישראל מאז המלחמה. טען המשורר: "עד מלחמת יוני, הופיעו לא מעט יצירות ב־ספרות העברית שעסקו ביישות העברית הערבית. אך בדרך כלל, טיפלו יצירות אלה רק בגילויי התנהגות החיצוניים של הערבי, לא הדרו לעומק הערבי, כאדם שנושל מאדמתו, כמעט שלא נמצא ביצירתו אלה. "תופעה אופיינית שגיייה: הסופרים ה־

(המשך בעמוד 34)

דרכי חיים

"הורי סירבו לשחרר אותי מהכלא"

הידיעה בעיתונים היתה מוזעזעת: צעיר רב בת 19, חדווה ציטרום, נאלצה לבלות שלושה חודשים במעצר — לפני שנשר פטה בכלל — בגלל שלא נמצא לה ערב, והוריה סירבו לשחררה בערבות. העבירה שבה היתה חשודה — ושעדיין לא הוכח זה: גניבת כסף ובגדים מבית דודתה בשווי 350 ל"י.

בשביל חדווה ציטרום, היה זה רק אי־רוע נוסף במסכת עגומה — ובכלל לא הנורא ביותר.

רציתי אהבה. על האירוע הנורא בי יותר בחייה מספרת חדווה: "הייתי בי־שיקום במוסד בנס־ציונה. כשחזרתי ה־ביתה, שאלה אותי אמי: בשביל מה חזרת בכלל? תגובתי: חתכתי את ה־

עצירה ציטרום

צדק, לא פשרה

וורידים. לא רציתי להתאבד, רק למשוך את תשומת ליבם של הורי.

"אמא בכלל לא שמה לב אלי. היא השאירה אותי בלי עזרה, וככה שכבתי שותתת־דם. עד שאבי בא הביתה והציל אותי, כבר גסטתי.

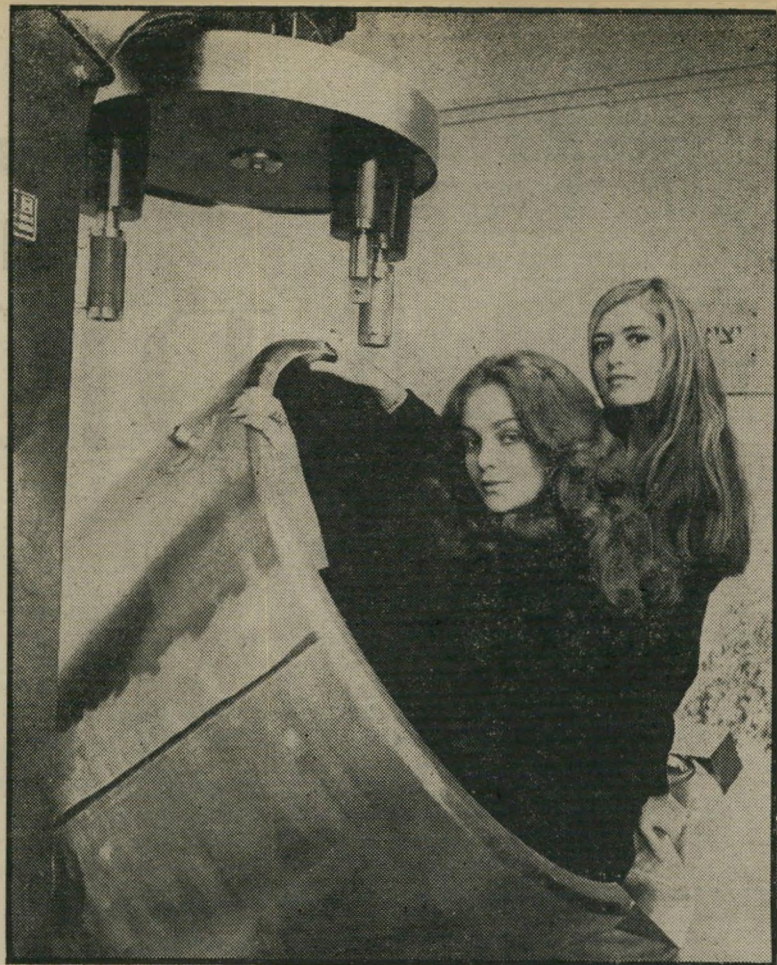
"אבא לקח אותי לבית־חולים, ואמא הומינה את המשטרה."

תמיד מתלוננת. אמא של חדווה היא בת־תים, אביה יליד הונגריה. מס־פרת חדווה: "בגלל אמא, לא הצלחתי אף פעם לבנות לי חברה. אף פעם לא היתה נותנת לי לצאת מהבית, להיפגש עם חברים וחברות, או שאת רוצה ל־מוד, או לצאת לרחוב. אחד מהשניים! היתה תמיד מאיימת עלי. תמיד היא היתה מתלוננת עלי, כשאבא היה בא הביתה." חדווה למדה בתיכון בבאר־שבע, כאשר נכנסה לדיכאון נפשי חמור. היא סבלה גם מקלפטומניה, נשלחה לשיקום במוסד נס־ציונה. כשחזרה משם, התחוללה בי־בית סצינת ההתאבדות.

מעצר ראשון. לאחר שהחלימה מ־ההתאבדות הראשונה, עשתה נסיון שני. הפעם, בכדורי שינה. כשהחלימה, לא המשיכה בתיכון, החלה עובדת כפקידה במקומות שונים.

בתחילת השנה נעצרה בפעם הראשונה. האשמה: הפצת צ'קים ללא כיסוי. "קניתי בגדים, וכשהגיע זמן פרעון הצ'קים, לא היה לי כיסוי כי הפסקתי לעבוד." היא שוחררה בערבות של החבר שלה, שוטר.

לפני שלושה חודשים נסעה לביקור אצל דודתה בראשון־לציון. "לא הייתי שם 12 שנה" מספרת חדווה. "היחסים בין הורי לדודתי לא היו טובים. דודה שרה קיבלה אותי דווקא יפה, נתנה לי

בתור המערבל המערבל המודרני והחדש של מפעלי "וולח", קולט שתי יפהפיות כמו איריס ובלחה בקלילות, בהתחשב שמשקלן הכולל אינו מגיע ל־120 קילו. המערבל נועד לעירבול 500 קילו חומר למטה: המלכה נינוחה במייבש שיער, לאחר הטיפול, כשסגניתה ממתינה.

34

שים אחוז — לקח תלמיד הדראמה יוזמה, יצא לבתי-דפוס (נתנו לי הצעות מחיר של מאות ל"י, בסוף התפטרנו על 60 ל"י), גייס את ההשקעה הדרושה, והוציא לאור את הפתקאות בצורת חוברת דקיקה, אך מאויירת בצורה חיה ומשעשעת.

בצעדי ענק. עם הסחורה ביד, פנו המשורר והמו"ל לשלב ההפצה. הם עברו בין בתי-הספר, באוניברסיטה, גילו אמת ישנה: הגימנזיסטים והסטודנטים גילו עניין רב בסיפורן, עילעלו בו תוך דקות מעטות מכף רגל ועד ראש, קראו את כל השירים — והחזירו באדיבות. מבלי לקנות כמוכר.

גאולתם של השניים באה מדיזינגוף. הם

התיישבו על ספסל, פרשו ציתון ישן על הריצפה, ואת הספרים על הציתון. כאן, התקדמה המכירה בצעדי ענק. השניים גילו, להפתעתם, שאפשר להרוויח בישראל מ-שירה עברית.

"עכשיו" סיכם ברוך, "אתחיל לכתוב שירים טובים באמת".

הפגנות

שבוע

השחתת הנוער

היה זה טקס מוזר ביותר: הוא התקיים

בתיכון עירוני י"א, בצפון תל-אביב, ש-בניינו חושלם זה עתה. הטקס נועד לחי-גוג את חגורת הבית והסבתו על שם ה-שר לשעבר נפתלי פרץ.

אלא שאף תלמיד לא השתתף בטקס החגיגי. גם לא מורה. גם לא המנהלת.

מה שאמור היה להיות טקס, היה ל-מעשה להפגנה מוחצת — נגד שבוע ה-תרבות הגרמני. ואירגנה את ההפגנה — לא אחת מאשר מנהלת המוסד.

זכור ולא לשכוח. היא הסבירה את עצמה, במכתב שהפיעה לכל מנהלי בתי-הספר ואנשי החינוך בעיריית תל-אביב. כתבה מרים יעקובוביץ:

בעזרת מדריך המידות של קאן קאן תוכלי לבחור לעצמך מבין שתי המידות את גרבי המכנס המתאימים לך ביותר

משקל בק"ג גובה בס"מ	47-	54-47	61-54	68-61	75-68
155-	1	1	1	1	2
155 160	1	1	1	1	2
160 165	1	1	1	2	2
165 170	1	2	2	2	2
170 180	2	2	2	2	2

1 מתאים לגדלים S/M 2 מתאים לגדלים L/XL
2 מידות, 7 גוונים, 3.25 ל"י

CAN CAN

קאן קאן - גרבי המכנס של גבור

במדינה

(המשך מעמוד 35)

אות החינוך הגרמני, וכי הדור הקודם נמחק עליידי הגרמנים, היה בה כדי להכריע בעניין אי-השתתפותי בטקס.

"תודתי נתונה לכל חברי המנהלים, מורי המוסד ולכל אלה שהתקשרו אליי כדי לעודדני ולחזק את ידי מתוך הודות עקרונית או מתוך הזדהות אישית."

בעורמה. מרים יעקובוביץ גילתה כי מאוחר את הכוונה לשתף גרמנים בטקס, לאחר שהעירייה ניסתה לפעול בעורמה, לקראת הטקס, קושט בתי-הספר בעשרות דגלי המדינה והעירייה. התלמידים וסגל המורים לא הבינו מה ההתרגשות הגדולה שאחזה בעירייה. האמת התבררה כאשר המנהלת קיבלה הודעה שיהיה ביקור בבית-הספר של איוה אורח מגרמניה. רק מאוחר יותר התגלה שבדעת העירייה להזמין את האורחים מגרמניה לא לביקר בבית-הספר — אלא לטקס עצמו.

הנהלת בתי-הספר, בראשות מרים יעקובוביץ, נפגשה עם ראש עיריית תל-אביב, ניסתה למנוע את רוע הגזירה, ללא הצלחה. פועלי העירייה הגיעו לבית-הספר, התקיפו במת נואמים וכן 400 מקורי מות ישיבה למזומנים. אז החליטה מרים על החרם.

ריקנות זועקת. העירייה, לאחר שידוע לה כי התלמידים והמורים לא ישתתפו בטקס חנוכה בית ספרם שלהם, הובינה את תיומורת בתי-הספר העממי שבסביבה, כדי לסתום את הריקנות הזועקת. עקב החזר של מרים יעקובוביץ, לא הגיעו למקום אף אחד ממנהלי בתי-הספר שהוזמנו — פרט לאחד. קהל הנוכחים מנה בקושי שלושים איש, שיכלו לשבת על 400 מקומות.

מדוע התעקשה העירייה להזמין את הגרמנים על אף התנגדות המנהלת שערברה את השוואה באירופה? השיב אחד הפקידים במחלקת החינוך של העירייה: "הגרמנים תרמו כספים לבניית בית-הספר המפואר". תגובת מחלקת החינוך: "הכספים באו מהקדש לפיתוח של העירייה". ומניין באו הכספים לקרן. זאת, לא היה איש מוכן לגלות.

משטרה

מכנסי

הכלב

בנימין פרץ נעצר על-ידי המשטרה כי חשוד בהשתתפות בשוד מלששת היה לומים הרמת-גנית ב-31 לאוקטובר, כאשר הובא בפני השופט להארכת מעצרו, טען התובע כי כלב מישטרה זיהה את החשוד במסדרון-היהוי של מכנסים, ש-נערך בחצר המישטרה. דהיינו: בכמו-גית השוד שנמצאה נטושה, מצאה ה-מישטרה זוג מכנסים. לאחר שנעצרו מייספר חשודים, ביניהם פרץ, נתנו השוטרים לכלב להריח את מכנסי השוד, ולי-אחר מכן — חמישה זוגות מכנסים אחרים. שהונחו על הריצפה בשורה. הכלב, טען התובע, זיהה בשורת המכנסים את הזוג של פרץ. כבעל ריח זהה לזוג ש-נמצא במכונת.

למכנסי השוד, אותו ריח. זיהה, אבל לא בלי-כך זיהה, גילה מאוחר יותר הרשקו מריגל, חשוד אחר, שראה את המיסדר. גירסתו: חמשת הזוגות שהשתתפו במיסדר המכנסים היו, אלטרני-טיבית, מכנסי חשוד, מכנסי שוטר, מכנסי נסי חשוד נוסף, מכנסי שוטר אחר, וכן הלאה. כאשר ניגש הכלב למלאכה, טען הרשקו, זיהה בהתחלה את מכנסיו של אחד השוטרים, הוציא אותם החוצה מהשורה, רק בסיבוב שני גילה את מכנסיו של בנימין פרץ.

מריגל גילה את הסיפור לסניגורו, עור-רה"דין אורי רון, לאחר ששוחרר מ-מעצרו. כאשר שמע על כך סניגורו של פרץ, עורר-הדין צבי לידסקי, מיהר לה-גיש עירעור לבית-המשפט המחוזי. העירעור נידחה. בפני בית-המשפט לא הוצג סרט על מיסדר ההווי, והשופט הח-ליט לקבל את גירסת המישטרה. לא את גילסתו של מריגל. בעל המכנסים נש-אר במעצר.

האתגרים שאתה מעמים על עצמך מבחינה רוחנית עלולים לעייף אותך ולגרום לך כאבי-ראש. תיווכח ל-דעת שערכוב רציני ב-עבודה, שפגע ביוקרתך, נגרם בעקפיך בגלל אשה נאה. המרגיז הוא שזה בכלל לא היה כדאי, אל תאשימי את עצמך בכך שידידך נואדש כלפיך. הרי סב-לנית ואל תדחקי הקס.

גל חדש של הצלחות מינאנסיות כורך

עמו המוטטות כו-חותיך. אל תהסס ל-טול חופשה קצרה, לצאת לאוויר חשדה, להכיר אנשים חדשים — אבל מצד שני, אל תיכנס לנסיונותיך הט-עיות לחסל את ההווה כדי להתמסר למחר מעורפל. בת עקרב: פגשה מיקרית —

תביא אחריה אתבה גדולה ומאושרת.

הזעזוע שעברת מתחילת החודש מוסיף לתת את אותותיו. אולם לא די לחשוב לך — אתה חייב גם לעשות משהו כדי לשי-נות אותו מצב. זכרי שאת יכולה ליפול ב-פח, בייחוד עם בן מזל אריה או דגים. אל תה-סטי לנתק את הקשר לפני שיהיה מאוחר מדי. בגד בצבע ירוק ירוטם מצב רוחך הגרוע.

הורוס קוב

בכוח האינרציה מוטב לזוז קדימה מאשר תוך-כדי הפעלת כל השרירים, כל הזמן, זוהי תקופה בה מוטב לחשוב, הר-בה לפני כל צעד. ואומנם, אם כן תעשה ולא תירתע מן המס-קנות המפתיעות ש-הטיק — תגיע רחוק השבוע. יש סיכויים להעלאתי-שכר או להכ-נסה גדולה יותר. צפוי לך שבוע רומאנטי.

את נמצאת — כרגיל — על פרשת-דרך. כים, אלא שהפעם לא תוכלי לשבת בחי-בוקי-דיים. הוא ידרוש ממך צעדים נימרצים, ועצם הדרישה הזאת תדרבן אותך לעשות דברים שישנו את כל חייך. בן דלי: אל תס-תב, דווקא עכשיו. אתה זקוק לכל חושיד, זהו שבוע קשה, אם כי לא מסוכן ולא תהיה כלי-כך עצמאי.

הקצב הסביר בחיך העיסקיים מתגבר; לא תקבל את זה ברוח טובה! כי אינך אוהב לחץ, אבל אם תתייחס לזה כאל שלב ריגעי, תצא מן העניין בהישגים גדו-לים וגם בהכנסות רציניות. איגרת מרחוק תקרב יום גדול בחיך. בת דגים: תקבלי חח-לטה נחושה, וגם תעמי די בה, לשם שינוי.

הבעיות המרכזיות שלך סובבות, השבוע, מ-סביב לשתי החלטות מרות שיהיה עליך לקבל: בענייני-כספים ובענייני אירגונים. זכור שאינך יכול לעשות את הכל בעצמך, ושמור על כוחותיך. זכור גם ש-מוטב שתידחה את ה-הכרעה הפינאנסית ל-שבוע הבא, לכל המוקדם. בת טלה, פגי-שה בלתי שכיחה מטרידה את מנוחתך. היא תידחק על-ידי אירועים שוט-מים. ובכל זאת — זוהי הת-חלה של מיפנה לטובה בדרך-חיך.

חשדות מכוערים שהש-מינו באוזניך שכניך ה-צעירים, אינם מבוססים, ומצוי בהם גרעין עלוב מאוד של אמת. אך ה-נזק כבר נגרם. עשה מאמץ עליון לתקנו, בטרם המצב יהיה אבוד לחלוטין. זה ילמד אותך להבא לקח, שלא להא-מין לכל בדותה המוש-מעת באוזניך, ולטרוח לאמת דברים, בטרם אתה פועל על-פיהם. בפרט אם מקור האינ-פורמציה הוא כה מפוקפק. בת שור: סכנה צפויה לך השבוע, אם תרחיקי מביתך.

אתה יודע לצחוק גם על חשבון עצמך? ה-שבוע תהיה לך הזדמ-נות לכך: תיתקל ל-מצב מביך שיש בו הר-בה מן ההומור. מלבד זאת, שבוע מצויין: הכסף, ההצלחה, ה-אהבה וסתם אהב-הבים — כל אלה מחזרים אחריך בן תאומים. הזהרי רק שזה לא יסובב את ראשך, ושלא תנצל את הכל בצורה מוגזמת. אתה אומנם מוכ-שר, אך גם לאחרים יש מעלות.

המריבה הטיפשית בה הסתבכת, אינה מועילה לך אף אחד, ומקלקלת את מצב-רוחך. נסי להק-דיש זמן לסיפוח יופייך, ולעיסוק בתחביבייך, במקום לשאת על כת-פיך את כל בעיות ה-עולם הזה. לקראת סוף השבוע את עלולה לנתק קשר אישי חשוב, ב-עיקבות בדיחה מעשית שהושמעה באוז-ניך, בנוכחות אלה שלדעתך יפרשו או-תה בצורה מוטעית. זה תעשי זאת, כי בסופו-של-דבר, אל לא ישתלם. בת סרטן, השבוע אל תצאי לקנות.

סוף השבוע יחייב זהירות במה שנוגע ל-עסקים או לבריאות. משהו הקשור באש עלול להעביע על שימי-התך. מולך מצוי ב-שבוע זה בסימן של להבה. יהיו לך גם הסתבכויות עם ילדים במשפחתך, שילידו וי-כוח חריף בין החו-רים. ייתכן וייראה לך כאילו נשקף לך מקור הכנסה מבטיח יותר מאשר עבו-יתך הנוכחית. שקול היטב את מעשיך ואל תסמוך רק על האינטואיציה שלך.

היזהר מיפספוט יתר, שמוך בסודי-סודות את פירטי המיבצע עליו אתה עובד כרגע. כדאי שתיהיה דווקא מזה ש-אתה חושב שהוא ידידך הטוב — הוא ולא אחר אורב לכל רמז שייצא מפיד, לכל טעות מיק-רית, או לכל מישגה שתעשה. אתה בודד, לכן, יהיה עליך לעמוד באתגר הזה לבדך, ללא גיבוי של איש. אם תצליח — זרי הדפנה שיעטור את קונקורדך יהיו חלק ממה שיבוא אחר-כך, תימנעי מביגוים.

Merçi

לאשה שחשוב לה אין היא נראית

גרבוניים - גמישונים
ארכונים - אקסטרוניים

בסריגת מיקרומש מאריכת ימים

מכון חיפה לתרבות ופתוח הגוף

חיפה, רח' פרץ 25 — טלפון 69433
פול השקיס

קרא זאת!

מה אתה עושה למען בריאותך ובריאות משפחתך?

חשוב נא רגע. משלם בטוחי בריאות: — נכון, תרויה כסף כשתהיה חולה, אך האם זה שומר על הבריאות? לא!!

חשוב עוד רגע. כיצד תוכל לשמור על יקיריך ו-עצמך?

חשוב עלינו ואנו נדאג לך! שיפור הכושר, שיפור ההופעה, שמירת תקינות הגוף, הורדת משקל מיותר, כל אלה הם חלק קטן מהאפשרויות שבידינו.

ניתן לך אותם. ניתן לזיקנה לקפוץ עליך! קפוצ אתה אלינו! וזכור, כל מה שאנו דורשים שתהיה בריא!

להתראות א. עמרני

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת הד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

להשיג בחנויות הספרים הגדולות

הכסף שיגע את בעלי

הוא השווין בפני לא פעם שהוא העביר אותו לשווין.
"אבל ללא כל קשר איפה מונח הכסף — אני חושבת שהוא התנהג בצורה מכוערת. לא חשוב מה ריגשותיו כלפי — איך הוא יכול להשאיר את שתי התינוקות כאן לבד, כשהוא יודע שאין לי כסף לפרנס אותו, והוא מסתלק עם כל האוצר שהחביא?"

עורך-הדין גם טען שניסים הוציא את הדרכון שלו, שהיה מופקד ביד שלישית, בעורמה, וכך הצליח להסתלק לארץ.
לא רק לעורך-הדין היו סיפורים. גם ל-גיטל. היא גילתה איך יום אחד קרע מעליה ניסים את השימלה, השאיר אותה חשופה. הסיבה: הוא התנגד למחשופים שלה.
"הכסף שיגע את ניסים", סיפרה גיטל השחרורה. "הוא התאהב רק בכסף —

גיטל עוז

כשהגיע השבוע ל-ד ניסים עוז, שחקן הכדורגל הבית"רי הזכור לטוב שהיגר בזמנו לדרום-אפריקה, היה זה די בשקט. אלא ש-מאחוריו, בדרום-אפריקה, הוא השאיר רעש גדול.

ניסים, שהוא שם היום מנהל חברה, נמ-צא בתהליך גירושין מפוצץ-כותרות מ-אשתו גיטל, שממנה הוא נגרד לפני חצי שנה. כשהוא יצא עכשיו לישראל, הוא השאיר מאחוריו את גיטל (25), את הבנות טלי (4) וסגלית (2), ופסק-דין נגדו על סך 10,000 ראנד.

בין היתר, טען נגדו עורך-הדין שתובע ממנו את הכסף, כי ניסים בא לישראל ב-מטרה ברורה לא לחזור, ולא לשלם את חובותיו. ההוכחות, לדבריו: ניסים פוטר שבועיים לפני כן ממישרתו, ובערב שלפני נסיעתו לישראל הוא ביקר אצל גיטל, ולא גילה לה מילה על זה שהוא נוסע.

אהבתו החדשה

של אריק איינשטיין

שמח אצל האיינשטיינים, אתם מוכר-חיים להודות, מה שלא תגידו עליהם, משיעמום הם וודאי לא סובלים. למש-פחה רגילה, מספיק איזה מישפט קטן, כדי למלא את השיגרה היומית האפורה של אליל זמר בקצת עניין והתרגשות. אבל **אריק איינשטיין** ואשתו **אלה** אינם משפחה רגילה. אצלם, השמ-חות באות בזוגות.

השבוע, ילדה אלונה, בבית-חולים אסור-תא, בת.
לאיינשטיינים היתה זו התגשמות מישא-לה ישנה. אריק ואלונה, שהם הורים מסור-רים לבן, השתוקקו כבר הרבה זמן ל-תוספת למשפחה ודווקא לבת.
העלמה הצעירה הפכה לאהבתו הגדולה של אריק, ברגע ששם עליה את עינו. באובייקטיביות הראויה לציון, קבע אריק, לאחר שסקר את הקטנה בעיני נץ:
"יפהפיה כזאת לא ראיתי בחיי".

ובעדה ניסים

ושכח את כל היתר. הוא נכנס לביונס עם הכסף שלי, שאני קיבלתי בירושה. עכשיו, נוסף לתביעת דמי-מוזנות, היא תובעת מבעלה שיחזיר לה גם את הכסף הזה — סכום לא מבוטל של 5,400 ראנד.

סיפור מעניין נוסף של גיטל: "ניסים העביר חלק מהרווחים שלו לישראל, בני-גוד לתקנות המטבע של דרום-אפריקה. אבל אני לא יודעת אם הכסף נשאר בישראל.

כמו להבות אש במשרדי מערכת ריקה בחצות הלילה, פשטה השמועה בקרב הנוער ברחבי גוש דן: הדיסקוטק של נימנסיה הרצליה, בצפון תל-אביב, הוא הצלחה לא רגילה.
התוצאה: הדיסקוטק הנחמד, שנועד רק לתלמידי הגימנסיה, הפך תוך זמן קצר למוקד משיכה לפרחים ופושעים צעיר-רים.

התלמידים לא התנגדו לכך. בתחילה, נמכר כרטיס כניסה לדיסקוטק במחיר ל-ר-ה וחצי. עם גבור ההצלחה החלו הכר-טיסים נמכרים בעשר ל"י. הספסרות בכר-טיסי הדיסקוטק הפכה להיות מקור הכנסה נכבד לחלק מהגימנזיסטים. בעיקר בכיתות הגבוהות.

היחידים שלא שבעו נחת מהמצב, וראו את הסכנה שבמיווג, היו שני אנשי להקת החנוג, סטיב מילטין ומישל אופטושקי, קבלני הביצוע של התוכנית. מספרים השניים: "כבר לפני מספר שבועות הערנו את תשומת-ליביו של המורה הממונה על המסיבות, להופעתם של, התלמידים" ה-חזשים. הוא סירב להתייחס לדברינו, ענה

מוכים סטיב ומישל המורה כיבה את האורות

שאינו כל סכנה. אבל אנחנו ראינו כבר מה שיכול לקרות כאשר צעירים כאלה מתלבשים על תלמידות בנות 14 ו-15. "כשהנהלה לא שמעה בקולנו ולא אסרה על הספסרות בכרטיסים, הודענו שלא נהיה מוכנים להמשיך".

מכות. לאחרונה, פרצה קבוצת פרחחים פנימה ללא כרטיסים, לאחר שהיכו את שומר הסף. משום מה, לא מצאה הנהלת הגימנסיה לנכון להזמין את המשטרה. ביום השישי שלאחר מכן שוב הופיעו הפושטים, הפעם בכמויות גדולות יותר. מספר מישל: "לאחר כשעה שייק, הלך המורה הנמצא כל יום שיש איתנו והאחר-ראי על המסיבה, וכיבה את האורות ל-טלאו. שמת את הסרט המתאים בטייפ-רקורדר. כולם החלו רוקדים. פתאום ניגש אלי אחד הפרחים ודרש ממני להחליף את הסרט למשהו אחר. כשסירבתי, הוא תפס אותי והכניס לי את הראש לתוך הטייפ. אחר כך, התנפלו עלי איזה ארבעה חברים שלו והחלו להכניס לי מכות. אף אחד מהנוכחים לא בא לעזרתי. כשלתי לעבר השירותים והתחלתי לרחוץ מעצמי את הדם. אחרי בא גם סטיב, מלא דם. המורה הזמין משטרה, אבל עד שהם הגיעו כבר לא היה אף אחד מהתוקפים. אותנו לקחו לאיכילוב. לי יש זעזוע מוח. לחבר שלי תפרו את הפרצוף, וחלק מה-ציוד שלנו נגנב".

עד היום, לא גילתה המשטרה את התוקפים. בינתיים, פנתה הנהלת הגימנסיה אל סטיב ומישל בבקשה להמשיך בהפעלת הדיסקוטק. תשובת השניים: תביעת נזיקין נגד בית-הספר, על הרפתקאות יום השישי הסוער.

בודקת החתנים

כפי שידעת כל כלה צעירה — או צרי-כה לפחות לדעת — הרי שלבדוק את ה-סחורה, לפני הקנייה, זה רעיון לגמרי לא-רע. ואחת הבדקניות הבדוקות ביותר שאני מכירה, זו **צפירה קינן**. מתי שאני רואה אותה — היא בתהליך של בדיקה של חתן מתאים. כל פעם, כמובן, מתאים אחר.

לא שצפירה היא כלה צעירה. אין צורך לחשוך בכשרים. היא גרושה, אשתו ל-שעבר של רופא, שעומדת די יפה ב-רשות עצמה. אביה הוריש לה ירושה נאה ביותר, ותמיד כשאני רואה אותה, היא נר-אית כאילו יצאה הרגע מאיזה ירחון אופנה מהודר.
אבל איפה עמדת? אה, כן. אני עצמי מכירה כבר אולי תריסר חתנים מיועדים, שעברו אצלה בדיקה, והיא עמדה אויטריטו להיות להם לאשה נאמנה. מה בדיוק הולך פה — אל תשאלו אותי. שהיא יפה — אין להכחיש. עשירה — אין להכחיש. אז מדוע הם לא מוצאים חן בעיניה? אין להכחיש. כלומר, אינני יודעת.
את הבדיקה האחרונה שלה, עורכת צפיר-רה בימים אלה בדרום-אפריקה. היא נמצא-את שם כבר חודש. כלומר — בדיקה יסודית מאד הפעם. הנבדק הוא בחור מקומי כשר בשם **בני בוסמן**, אופנאי מצליח ועשיר. האם תשוב אלינו צפירה הקטנה נגברת בוטסון?
כמו שאמרתי, אל תשאלו אותי.

אחרי רותי - עוד רותי

רותי מטולה

החתיות הישראליות, וגם לא הישראל-יות. כשהוא היה בארץ, הוא בדק דוגמ-אות של הרבה מהן — לפני רותי בקרמן ואחריה. הדו"ח שלו: "רק בודדות לא היו מוכנות לשכב איתי תיכף".

בקיצור, כשצילצל הטלפון בדירה הלונ-דונית, ענה אביו של איציק במקומו. "מי מדבר?" הוא שאל. "רותי", ענתה רותי מטולה. אביו של איציק, שחשב ש-זוהי רותי בקרמן, סגר מיד את השפוף. ככה הלך לה לרותי מטולה קלף עקום כמה פעמים, עד שהצליחה להסביר שהיא לא ההיא.

עכשיו נראה את ההמשך בעוד חודש בערך, כשאיציק יגמור לנוח ויחזור לארץ.

בארבע לפנות בוקר, ביום רביעי שעבר, צילצל הטלפון במספר 7942009. אתם מבינים כמובן, לפי האורך, שזה לא מס-פר ישראלי. בטח לא. זה המספר הלונ-דוני של איציק אנטושינסקי. זה שכמעט התחתן, ביום חמישי לפני שבו-עיים, עם **רותי בקרמן** באולמי גילטון בתל-אביב.

וממי היה הצילצול? מארץ הקודש. וממי בארץ הקודש? לא תאמינו. ממסור-לה. לא מהעיר. מהחתיכה, **רותי מטו-לה**, כן, יש אחת כזאת.

ברגע שרותי מטולה שמעה שאיציק ביטל את נישואיו לרותי בקרמן, היא מיהרה להרים אליו טלפון, עוד בתל-אביב. כך הוא הכיר אותה, וראה שיש לה גוף של דוגמנית, ושמע ממנה שהיא דוגמנית, ואפילו ממלכס. הם יצאו יחד פעם אחת ויחידה אמנם, אבל זה הספיק לרותי מטולה כדי להמשיך לשמור על הקשר, והיא צילצלה לאיציק ברגע ש-הגיע ללונדון.

איציק, מצידו, לא הרים את הטלפון בהתחלה. הוא בא ללונדון כדי לנוח מ-

מצלמת „העולם הזה“ חדרה לבית-המרחץ הישן של תל-אביב וגילתה:

אדוני — לכאן באים כמו לחשיש. מי שמתחיל נדבק. לא יכול יותר להפסיק אף פעם. באים אנשים מבאר-שבע, יש אפילו אחד מאילת. אל תחשוב שהם באים פעם בחודש, פעם בשנה. מינימום פעם בשבוע. באים רופאים, מהנדסים,

ברוך אגדתי המפורסן (ימין) בבית המרחץ, נח לאחר שספג לתוכו ממיטב האדים שבדיוטה העליונה.

ספורטאים ורבנים. באים השופטים הכי גדולים, ובאים הפושעים הכי גדולים. פה הם כולם חברים. בלי תחתונים כולם שווים. ח"כ מנחם כהן בא שנים על שנים. השר פט בן-חנן אוהב את המקום לפחות כמו את הלישכה שלו. ובאים גם כאלה ש- פשוט אין להם איפה להתרחץ. כן, יש גם כאלה. הרקע למונולוג נלהב זה היה ערפילי.

במבוא: יש שלוגמים משקה קר. אחרים מעדיפים תה ר"ת, המוגש בכוסות מלאות לרביע. אחרים, מהזעה התישה את כוחם והם יושבים בפה פעור וראש מורכן, מתנשמים בחנאה.

מנוחת מזיעים

עידומים - כולם שווים

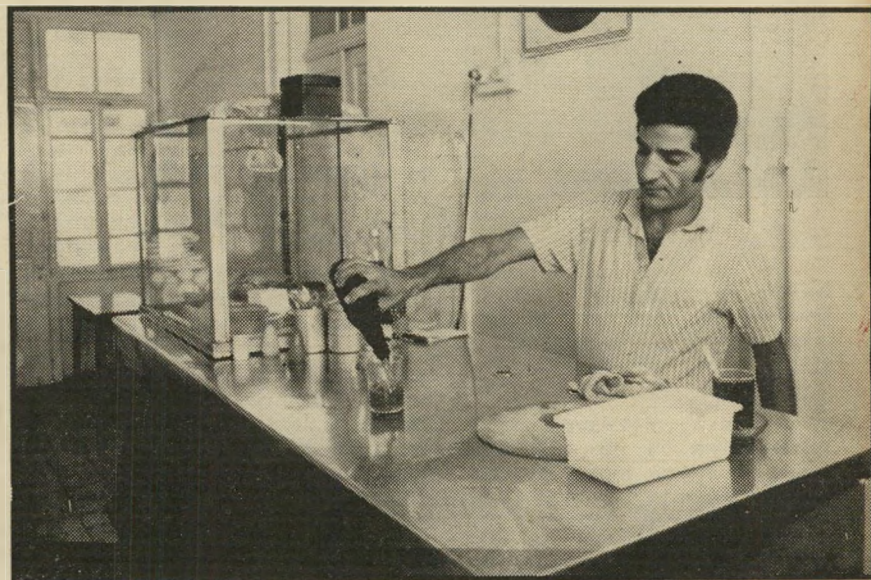
אפוף אדים לוהטים, כשלצידו דלי מים קרים. ישב האדון טוריקה והירצה.

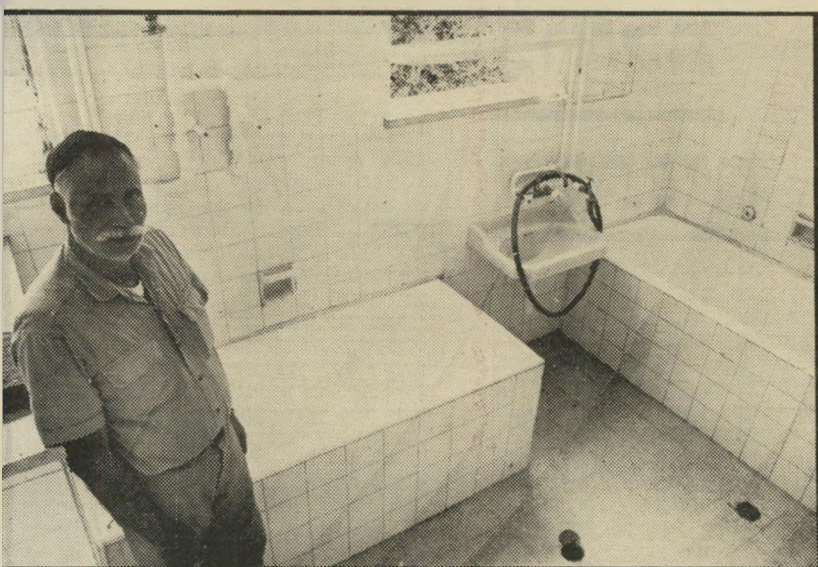
וא פתח את ברזי הקיטור שבחדר האדים עד סופם. אחר טיפוס ועלה למדרגה הגבוהה ביותר בחדר. הרעש הנורא שהקים הקיטור הנפלט. כיסה בקושי את אנקות תענוגו. החום בחדר עלה מרגע לרגע. ה-

אוויר בהיגשמו צרב בריאות כאש חיה. אחד אחד החלו מתרחצי האדים נפליטים החוצה. בורחים לחדר המקלחות. נותרו בפנים רק שניים, טוריקה, נהג המונית בריא-הבשר, וברוך אגדתי הקשיש והמפורסם.

„בוא, תעלה למעלה,“ כך טוריקה. „כמה שיותר גבוה, יותר חם. כמה שיותר חם, יותר טוב. קח, קח את הדלי. שים קצת מים קרים על הפרצוף. ככה בשתי ידיים. אל תתבייש. הגוף יכול לסבול את החום. הפרצוף לא. תשכב, תשכב על הספסל.“

החוזר למושב משה מזוז המיוזנאי של בית-המרחץ, השתמש כבר בידיו למעשים תמימים פחות ממוזגת בירה. כיום אין הוא משכיר עוד אגרופיו למרבה במחיר. לקציני המשטרה הבאים להתרחץ מקדים שלום.

הבלו הערבי אחמד, על רקע הלובן המבריק של אמבטיות הספיישל. כאשר שוהים מתרחצים בחדר, מסמן אחמד בגיר את שעת כניסתם. שעה מאוחר יותר הוא רומז להם בנקישה שתענוגם תם.

כשאבא שלך עוד לא נולד, הוא כבר עשה עדליות בתל-אביב. אז אם הוא יושב בחום הזה במדרגה הששית, לך חם פה בשלישית?

ככה, לכל האורך. ניתן לך מטאטא. אחר כך נקבל ממך אחד. מה זה לתת מטאטא? לוקחים תבילה של ענפים עם עלים לפי הטעם. יש כאלה שאוהבים מקש, יש מאיזדרכת, יש מקזוא-רינה, כל אחד הטעם שלו. עם התבילה הזאת נותנים לך כמה פליקים בריאים על הגב. אחרי טיפול של בעל-מקצוע, הדם שלך לא הולך, הוא רק. אין דבר יותר טוב מזה.

„היי, מה יש לך? כבר יוצא? חם לך? תראו עליו. קח דוגמא את האדון אגדתי.“

אזור בו נמצאים הרחובות הישנים והטובים של ק"ק תל-אביב הקטנה, שבזי, שלוש, פינס — עומד זה 40 שנה

בית המרחץ העירוני. הוא אחרון האחרון נים בעיר. אין זו מיקוטה-טהרה בחסותן הקדושה של הרבניות. זה פשוט בית-מרחץ. מקום שם אתה בא ומזיע ב-80 אגורות, או עושה אמבטיה חמה בלירה. אם אתה מהמיוחדים, תקבל אמבטיה ספ-ציאל בלירה ושלושים. ספציאל משמע חדר עם שתי אמבטיות, שם יכולים שניים להתרחץ בעת ובעונה אחת. רצוי שניים בני אותו מין. אולם, בין אם אתה ספציאל, ובין אם אחד מהפלבס — אם אתה מ-מבקרי בית המרחץ הקבועים, אתה משי-תיך לאגודה מיוחדת במינה, לכת מאמי-נים העוברת ופסה מן העולם.

כן, כמו אדון טוריקה, היוצא ברגע זה מן האדים. הוא מתגלגל בזריזות לאחת המקלחות, ולגודל הזוועה פותח על עצמו זרם מים קרים כקרח. צבעו, שהיה מקר-דס ורדרד-תינוקי, הופך סגול-כחלחל.

„בוא תיקח גם קצת מים קרים. זה בריאות. אתמול חזרתי משתי נסיעות בקו קוניטרה. היום בצהריים אני נוסע שוב פעם. אם לא המרחץ הזה — כבר מזמן היית יכול לחפש אותי באדמה.”

המזיע זכריה התימני, האחראי על הזיעה. בידו האחת אגודת עלים להצלפה, בשנייה כובע לבד.

המעסה נוח, מעסה הבית, מד-גים את ה„ליפה“ בעז-רתה הוא רוחץ ומעסה את לקוחותיו.

אחרי המעלחת דיון סוער אם האדים היו חמים מספיק. טוריקה הלך פתח את ברוי האדים עד הסוף. הוא ואגדתיו היו היחידים

שנותרו שם, טענו מאוחר יותר, כי לא היה מספיק חם. חדר המנוחה, לאחר הרחצה, משמש בית-היוצר להווי מיוחד במינו בו דנים על בעיות העולם, כמו בפרלמנט שדרות רוטשילד ז"ל.

מחליף עקיצות עליונות עם זכריה, הבלן התימני (27 שנים במקום). לפייגנבוים נתי-פש הגב, והולך לקחת קצת חום. בשבת הוא יבקייע שער בכורה נגד הפועל חדרה. אחרי זה יקבל טיפול מנוח הרוחץ. נוח לא עושה לך סתם מסו'. הוא רוחץ אותך. כשאתה מונח על השולחן. מי שלא רחץ אצל נוח, לא טעם מסו' משובח מעולם.

מתלבשים ויוצאים. בדרך החוצה, בי-מזנון, עוצרים לגולדסטאר אחד וקוטפים סיפור. בעל המזנון, משה מזוז, הוא עברייני-אלים לשעבר. לזכותו מכות בשני קציני-משטרה, ועוד זוטות. היום הוא משוקם. מזונו מפרנס אשה ושני ילדים. „אפשר לחיות“, הוא אומר, „רק שלא יפריעו. היי-תי עברייני, הייתי בריון, הייתי שומר-ראש. היום אני לא יודע כלום מכל זה. אני עובד בכבוד ומבסוט. פוגש כאן שוטרים וקצי-נים שמכירים אותי מאז, וכולם נותנים לי שלום בכבוד. תבוא ביום שישי, תראה פה איזה אלף איש באים רק לזיעה. אנשים מכל הסוגים, מכל המקומות. דווקא לפה הם באים. דווקא לפה, ולא לשום מקום אחר.”

יוצאים למבוא. על ספסל, מגרד בהנאה בשיפולי כרסו, שרוע סולימן הגדול. הוא יליד השכונה. את ילדותו בילה בשבזי. היום כששואלים אותו: „סולימן איך זה שאתה כבר בן ארבעים וארבע ואין לך אף שיער לבנה?“, הוא עונה: „הכל בגלל האדים בבית המרחץ הישן.“ כל שבוע הוא בא פעמיים. לא מחסיר אף פעם.

ברוך אגדתיו, איש תל-אביב הקטנה באמת. יוצא למבוא. זה האיש שייסד יחד עם נחמן ביאליק את חברה טראסק המפורסמת. זה האיש שהרקיד בשעתו את כל יפהפיות תל-אביב. היום, תענוגו ה-גדול הוא בית-המרחץ. אפילו ראיון איננו נותן: „אני בא לפה בשביל האדים ולא בשביל אינטרוויו“, מפטיר הוא, ויושב ללגום כוס תה רותח שמכניס לו המלצר. נכנס יהושע פייגנבוים, שחקן הכדורגל.

העולם הזה

עסקי העתיקות של שר-הבטחון

דין
מכר
את
החוק

